

bukla

Brezplačna revija
o dobrih knjigah.

leto 11/št. 110-111

maj-junij 2015

www.bukla.si

Ker zgodbe navdihujejo ...

Intervjuji Dino Bauk, Esad Babačić, Igor Omerza in Kęstutis Kasparavičius. T. Bilban: O poučnih knjigah za otroke.

buklaplus

Naslovna intervjuja (str. 4-5 in 10-11):

Nela Malečkar o tem, kako je biti urednik
Manca Košir o svoji knjigi *Darovi minevanja*

Predstavljenih več kot 120 novih knjig. Naslednja številka izide 2. julija 2015.

Obiščite 2. NOČ KNJIGARN.
Ta dan bodo knjigarne v centru Ljubljane in Kopra odprte
do 24. ure.

Vsaka knjigarna bo večer popestrila s predstavitvijo drugačne kulture.
Srečali se boste lahko z:

ameriško japonsko rusko francosko italijansko srbsko angleško

Več o prihajajočih dogodkih si boste lahko prebrali na internetni strani:

<http://www.drustvo-zaloznikov.si>

ali pa nas obiščite na Facebooku: #Nocknjigarn.

IZKORISTITE UGODNE NAKUPE IN
PREŽIVITE POLETNO NOČ V KNJIGARNI.

DRUŠTVO SLOVENSkih ZALOŽNIKOV

IZDAJATELJ

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana
Telefon: (01) 520 18 39,
Faks: (01) 520 18 40
bukla-urednistvo@umco.si
ISSN: 1854-3359

UREDNIŠTVO in PISCI

Odgovorni urednik: Samo Rugelj
Kreativna urednica: Renate Rugelj
Jezikovni pregled: Tine Logar**Pisci:** Sabina Burkeltja, Iztok Ilich,
Ajda Janovsky, Klara Jarc, Maša Ogrizek,
Renate Rugelj, Samo Rugelj, Vesna Sivec
Poljanšek, Neža Poznič, Kristina Sluga,
Žiga Valetič**Gostujoči pisci:** Tina Bilban, Simona
Kopinšek, Manca Košir, Špela Pavlič,
Barbara Pregelj, Jure Preglau, Boštjan
Videmšek, Vojko Zdravac

OBLIKA in PRIPRAVA

Oblikovanje in prelom: Aleš Cimprič
Organizacija tiska: Merima Jular s.p.
Natisnjeno v Evropski uniji.
Fotografija na naslovnici: Borut Krajnc

OGLASNO TRŽENJE

Renate Rugelj
Telefon: (01) 520 18 31,
GSM: 031/688 590Brez pisnega dovoljenja izdajatelja je vsaka
javna priobčitev, predelava ali uporaba
vsebine prepovedana. Vse pravice pridržane!
Pisci in kolumnisti izražajo svoja mnenja in ne
nujno mnenja uredništva.

LEGENDA KRATIC

m. v. – mehka vezava
t. v. – trda vezava
pt. v. – poltrda vezava

bukla

Brezplačna revija o dobrih knjigah.

Izdajo te publikacije je sofinancirala Javna
agencija za knjigo Republike Slovenije.

buklaplus

Sofinancer projekta »Berimo Slovence v
BukliPlus« je Ministrstvo za kulturo RS.

www.bukla.si

Zasebno in javno v
slovenskem založništvu

Minuli mesec je v knjižni branži kar nekaj razburjenja povzročil razpis Ministrstva za kulturo, ki naj bi dodelil sredstva za zagotavljanje oddaljenega dostopa do e-knjig. V medijih so se pojavili očitki, da je razpis, na katerega se gospodarske družbe niso mogle prijaviti, očitno prirejen za enega in edinega možnega prijavitelja. Na koncu te medijske gonje je bil umaknjen. Kaj bo z njegovo usodo, ni znano, morda niti ne bo več izpeljan in se sredstva za ta projekt sploh ne bodo podelila, kar se mi zdi najslabši možni rezultat. Na tem primeru sem se naučil vsaj dve reči. Pojdimo po vrsti.

1. Medijsko poročanje. V zvezi z razpisom sem nekajkrat dobil novinarska vprašanja. Nekatera so bila tudi precej provokativna, denimo ali osebno mislim, da je bil razpis namerno prirojen določenemu prijavitelju. To je od mene terjalo natančne in podrobne odgovore, saj je šlo za občutljivo problematiko, pri kateri bi površno izražanje lahko slabo vplivalo na zaradi slabih gospodarskih razmer včasih tudi precej napete odnose znotraj založniške panoge, kjer je v koeksistenci pač treba živeti na dolgi rok.

Na žalost pa sem se večkrat soočil z neustreznim povzemanjem in rezanjem mojih izjav, ki so moje splošno mnenje postavljale v drug, ožji kontekst. Navedel bom konkretne primer. Ko so me denimo iz nekega časopisa vprašali: »Ali ocenjujete, da bo razpis pomembno prispeval k razvoju področja e-založništva, e-knjigotštva in izposoje e-knjig?«, sem odgovoril takole: »To iz razpisa ni najbolj razvidno. Že zdaj imamo več portalov, ki prodajajo e-knjige, zato ni jasno, kaj konkretno se bo s sredstvi iz tega razpisa izboljšalo. Vsekakor pa je dobrodošlo, da je država, kar kaže ta razpis, prepoznala nujnost vlaganja v izboljšavo založniške infrastrukture – na tem področju so bila, sploh v primerjavi s knjižničnim sektorjem, javna vlaganja v zadnjih letih res pičila.« Časopis je objavil samo drugi stavek mojega odgovora in pri tem v članku zamolčal drugi del mojega odgovora, ki je ključen za celostni vtis in moje resnično mnenje.

Če novinarji nekoga prosijo za mnenje, ker cenijo njegove izkušnje ali znanje z določenega področja, potem je logično, da njegovo izjavo objavijo v celoti, saj je le tako relevantna. Rezanje napisanega stališča me je postavilo v stransko vlogo nekoga, ki je uporabljen predvsem v kontekstu novinarjevega dokazovanja poante zgodbe in njegovega mnenja, da je bil razpis prirejen, ne pa temeljnega novinarskega načela, da maksimalno objektivno predstavi obravnavano problematiko. Razlog naj bi načeloma bil pomanjkanje tiskanega prostora. Sam pa menim, naj se medij raje ne loteva tem, ki jim potem ne more nameniti ustreznega prostora.

Kaj je nauk te zgodbe? Od zdaj naprej bom sodeloval samo v tistih razpravah, ki bodo celovito povzele mnenja anketiranih.

2. Izboljšava založniške infrastrukture. Ne glede na specifikacijo razpisa se mi je pri vsem skupaj zdelo res pozitivno to, kar sem tudi omenil v svoji integralni izjavi – da je država prepoznala nujnost vlaganja v izboljšavo založniške infrastrukture. Če na primer pogledamo dvajsetletno obdobje 1990–2010, je bilo to, kako se je založniška panoga razvijala v tehnolo-

škem, prodajnem in distribucijskem smislu (ne glede na majhnost trga), bolj ali manj prepuščeno njeni lastni podjetniški (tržni) pobudi. V tem času je to še nekako šlo, saj so se založbe, na teh področjih razvijale v okviru lastnih možnosti, bodisi da so v proces dela vpeljevale računalniške in informacijske tehnologije (denimo sama produkcija knjig, vodenje baz podatkov itn.) ali pa so v svoje distribucijske in prodajne procese (denimo spletne knjigarne) vpeljevale tudi sodobnejše trženjske prijeme (denimo trženje z direktno pošto itn.).

Potrebno nadgradnje obstoječih založniških aktivnosti z digitalnimi platformami (denimo vzpostavitev informacijske baze v okviru projekta *Knjige na trgu* ali pa prodajnega kanala pri elektronskih izdajah knjig) se je tako zdelo prvovrstna priložnost, da bi se, potem ko se je zadnjega četrta stoletja infrastrukturno v vseh pogledih, od novih stavb do nove informatike, nadgrajevalo predvsem knjižnični sistem, vsaj majhen del javnih sredstev namenil tudi posodobitvi založniške infrastrukture. Korist od nje bi imel večinski del založniške panoge pa tudi drugi, ki so tako ali drugače v stiku s knjigami. Vendar se je v takih primerih hitro pojavil problem razmejitve javnega in zasebnega interesa ter posledičnega financiranja. Želite konkreten primer? Pri projektu *Knjige na trgu*, ki si ga je več let prizadevala stabilno urejati naša založba, se je že kmalu po začetnem zagonu zataknilo pri nadaljnjem financiranju, v nadaljevanju pa je Ministrstvo za kulturo z razpisom, na katerega se gospodarske družbe niti niso mogle prijaviti, za njegovo vnovično vzpostavitev (še zdaj mi ni jasno, kaj je narobe z našim portalom) izbralo Javno agencijo za knjigo, ki mora portal vzpostaviti povsem od začetka. Le dobro leto kasneje se je enako zgodilo tudi pri tem razpisu, ki je gospodarskim družbam onemogočil kandidiranje za razpisna sredstva na področju dostopa do e-knjig.

S takim konceptom se založnikom v prihodnosti vse bolj izmika možnost aktivnega sodelovanja pri vzpostavljanju založniške infrastrukture, ki je hkrati namenjena ravno njihovemu lažjemu delu v vse težjih gospodarsko-kulturnih pogojih, obenem pa njeno potiskanje v nedrja javnih institucij grozi, da ta infrastruktura na koncu ne bo dosegla svojega prvotnega namena in torej sploh ne bo služila založništvu. Vsak dan strožja evropska zakonodaja, ki vse bolj onemogoča državno pomoč podjetjem, ne glede na to, za kakšno dejavnost gre (za dejavnost, ki ima dvomilijonski trg, vsekakor ne morejo veljati klasična ekonomska načela), je v tem smislu samo še dodatna ovira za nadaljnji infrastrukturni razvoj založništva. Glede na sedanje stanje pa ne gre pričakovati, da bi se to lahko pomembno razvijalo samo z lastnimi viri.

Od tega bomo na koncu imeli škodo vsi, ki bivamo na Slovenskem in so nam knjige blizu: od avtorjev in založb kot tistih, ki ustvarjamo knjige, prek knjižnih posrednikov, kot so knjigarne in knjižnice, do bralcev in kupcev, torej tistih, ki so jim knjige namenjene.

Morda je zdaj pravi čas, da se ponovno premisli o logiki zasebnega in javnega v slovenskem založništvu.

(Več o tem v uvodniku naslednje številke revije *Sodobnost*.)

Foto: Borut Krajnc

Manca Košir se je v svoji najnovejši knjigi *Darovi minevanja* dotaknila tistega, kar pri mnogih (še posebej v sodobnih, odtujenih časih) velja za velik tabu: njeni dopisovalci pripovedujejo različne zgodbe o odhajanju s tega sveta, o minljivosti in minevanju ter o človeškem (ne)sprejemanju vsega tega. A *Darovi minevanja* nikakor niso knjiga o smrti, pač pa knjiga o življenju in globokih bivanjskih spoznanjih. So vse tisto, kar Manca Košir, ta vsestranska ženska tisočerihtalentov, ki lahko med vse svoje dosežke šteje tudi avtorstvo osemnajst knjig, izžareva in tudi živi. Polno ter brez blefranja.

Zato ni čudno, da je bilo že najino dogovarjanje za ta intervju zavito v obilo pozitivne energije, kasnejši pogovor pa je (za)žarel v barvah Mančine vseživljenjske radosti. Kajti, kot nam milo polaga na srce prav Manca, »navdihujoče je osmisлити svoje življenje«.

»Odkrivati sebe v sebi, je fantastična inventura!«

Darovi minevanja

Manca Košir

fotografije: Jure Eržen

Mladinska knjiga, zbirka Spomini, izpovedi,
2015, pt. v., 410 str., 27,96 €, JAK

Bukla: Že dlje delate kot prostovoljka v Slovenskem društvu hospic. Vas je k temu pred leti nagovorila notranja nuja, morda (tudi) strah pred minljivostjo, umiranjem?

Košir: V Slovenskem društvu hospic sem že dobrih osem let, umirajoče sem spremljala štiri leta na domu in potem tri leta vsak ponedeljek v mili hiši hospica. Lani sem si vzela leto dni odmika, da sem z dopisovalci napisala knjigo o »poslednjih«, se pravi o najpomembnejših rečeh: naši ranljivosti, bolečinah, minljivosti, umiranju, majhni in veliki smrti ...

Bukla: Je bila potemtakem vaša najnovejša knjiga *Darovi minevanja* logična posledica vsega, kar se o tuzemeljski minljivosti učite prav pri svojem prostovoljnem delu? Menda vas je k pisanju nagovorilo tudi zavedanje, da se o tej temi pri nas čisto premalo ali skoraj nič ne piše ...

Košir: Na tem božjem svetu je vse prepleteno, vsi smo povezani, torej so *Darovi minevanja* tudi logična posledica spremljanja umirajočih. Da naj napišem knjigo pisem o smrti, mi je naročil glas tisti dan, ko sem v Sobotni prilogi *Dela* brala presunljiv intervju Patricije Maličev s skladateljem Dragom Ivanušo, v katerem je, neozdravljivo bolan, rekel, da je bližino smrti doživljal kot mistično izkušnjo. Takoj sem Dragu pisala pismo in ga prosila za dopisovanje. A je imel preveč dela za teater in sem na ukaz glasu pozabila. Ko je prišel v hišo hospica oblikovalec Zoran Garevski in je odhajal na ganljiv način, sem njegovo umiranje prav telesno občutila in tudi vedela za dan in uro, kdaj je umrl, ne da bi mi to kdo sporočil. Takrat sem ponovno zaslišala glas, da je čas za knjigo. V sanjah sem dobila celoten načrt in vsebino in rečeno mi je bilo, naj prvo pismo napiše oseba z obsmrtno izkušnjo. Čeprav Ksenije Malie Leban nisem osebno poznala, brala pa sem intervju z njo o njeni »klinični smrti«, sem jo povabila k dopisovanju. Ko je prišel njen odgovor, se je začelo vse odvijati z neverjetno naglico in knjiga je od prvega pisma do izida potrebovala samo deset mesecev. Rekord! Zagotovo ima za to zasluge imenitna urednica Nela Malečkar, pa tudi moja mrtva mama, se mi zdi, ki je pospešila izdajo knjige kot svoj dar ob koncu njenega življenja. Tako sta se zgodila njena smrt in izid knjige, torej rojstvo, skoraj sočasno. Kar se mi tudi zdi logično (smeh). Ko je umrl moj brat, se je rodil moj drugi vnuk. Rojstvo in smrt z roko v roki objemata Življenje oziroma sta Življenje.

Bukla: Je treba razloge za dejstvo, da pogovori o človeški minljivosti, odhajanju s tega sveta in o smrti pri nas še vedno veljajo za precejšen tabu, iskati v naši nacionalni notranji držji, ki je vse prej kot odprta, odkrita? Ali pa naj bi smrt res veljala za temo, o kateri naj se – razen za zidovi umirajočih in njihovih bližnjih – ne bi (preveč glasno) govorilo?

Košir: Smrt smo v zadnjih desetletjih odrinili za zidove bolnišnic in domov za stare, govorjenje o njej pa prepustili senzacionalističnemu upovedovanju, ki z intimnostjo smrti nima nič opraviti. Vse več je ljudi, ki še nikoli niso videli mrliča in ga najbrž tudi ne bodo. Kakšna škoda! Kajti videti mir na obrazu umrlega, nas navdaja z upanjem! Občutiti ob mrtvem, da smo mi

živi, torej imamo možnost kaj spremeniti, še kaj dobrega narediti, osmisлити svoje življenje, ki bo nekega dne tudi minilo, je vendar navdihujoče! Smrt je naša prijateljica, ki nas uči polno, radostno bivati, zato hvala, hvala ji! Saj zato sem pa prostovoljka hospica, ker znam ceniti to milost, da smem biti v najbolj intimnih trenutkih človekovega življenja, ob njegovih poslednjih dneh in urah, ob njej ali njem. Kakšna Milost, kakšen privilegij! Vedno znova rečem, da spremljanje umirajočih ni le pot duhovnosti, ampak je bližnjica do zavedanja, notranjega miru in globokega zaupanja. Do božjega, ki je v slehernem izmed nas, če le odpremo svoje srce in si upamo zazreti v globoko tišino, kot pravi ljubi Srečko Kosovel. Njegovo pesem *O, saj ni smrti* pogosto berem umirajočim, mrtvim in živim. Naj jo zapiševa še za bralce drage mi *Bukle*, prosim! Takole gre:

*O, saj ni smrti, ni smrti!
Samo tišina je pregloboka.
Kakor v zelenem,
prostranem gozdu!*

*Samo odmikaš se,
samo tih postajaš,
samo sam postajaš,
sam in neviden.*

*O, saj ni smrti, ni smrti!
Samo padaš, samo padaš,
padaš padaš
v prepad neskončne modrine.*

Bukla: Če se vrneva k nastajanju vaše knjige; kot ste že omenili v tem najinem pogovoru, ste navdih, s kom bi se v pismih radi pogovarjali o minevanju, dobili »od zgoraj«. Kakšni pa so bili na začetku, še preden so se potem lotili pisanja svojih razmišljanj, odzivi vaših dopisovalcev, ko ste jih povabili k sodelovanju? Vsi so se namreč precej odprli, čeprav so nekateri, kot je čutili v njihovem pisanju, na začetku vendarle tudi oklevali, do kolikšne mere naj razgalijo svojo osebno, čustveno intimo.

Košir: Prvi odzivi so bili zelo različni. Od odklonilnega, ne, tako pisanje o intimnih rečeh pa ni zame, do dvomečega, ali bom zmogla, ali sploh imam kaj povedati, do končnega velikega finala: Vredno je bilo! Ker bodo bralke (in redki bralci, ti se minevanja in smrti še bolj bojijo – smeh) z našo izpovedjo obdarovani. Kot smo odpirali srce mi, ko smo pisali in se brali, se bo odprlo srce tudi njim. In lahko bodo videli, kaj piše v njem, kaj ga boli, zaradi česa so srečni ali žalostni, kaj si v življenju zares želijo in česa preprosto nočejo in ne zmorejo več. Saj zato pa prve bralke pravijo, da so *Darovi minevanja* zdravilni!

Bukla: Kljub temu da je to v osnovi knjiga, ki govori o (lažjem) sprejemanju smrti, o naravni poti minevanja, tudi sami priznavate, da smrti najbližjih vseeno ni moč zlahka prenesti. Knjiga je nastajala v času odhajanja vaše mame, omenjate pa tudi še nekaj drugih izgub, ki so na vas pustile močan pečat ...

Košir: Nobenega resnično globokega čustva ni moč zlahka prenesti! Vsaka bolečina boli. Vprašanje pa je, ali si to dovolimo. Mnogi, premnogi pred bolečino pobegnejo. Jo »pometejo pod preprogo«, se vdajo drogami, špor-

tajo kot obsedeni, seksajo, da bi le pozabili, da se ne bi spomnili, kako zelo jih v resnici boli. A od umrlega se ne moremo posloviti drugače kot z bolečino in žalovanjem. In umrli niso le tisti, ki so izdihnili, temveč so umrli lahko naši bivši ali celo sedanji partnerji, starši in celo otroci. Ker so mrtvi naši odnosil sprejeti to bolečino, bolečino dobesedne smrti ali metaforične smrti odnosov, je velik pogum. A tudi edino, kar bolečino umiri in nas odreši njenega gospostva. Kdor si ne dovoli zares žalovati, kdor pred bolečino beži, tega ima v posesti. Napada ga v sanjah, najeda njegovo telo, mu strupi organe ... Zato pogumno na pot. Vase! V središču bolečine! Ustavimo se v njej. Doživimo jo v vsej polnosti! Začutimo in občutimo jo dobesedno – kje me boli, v želodcu, pljučih, trebuhu, srcu, glavi? Kje? Pojdimo tja, kjer najbolj boli. In zgodil se bo čudež. Vse manj bo bolelo, vse manj. Preživeli bomo! To je prava zmaga in največje upanje, da zmoremo!

Bukla: Mnogi, ki so knjigo že prebrali, pravijo, da se jih je nadvse dotaknil zadnji del – pisanje pisem vaše hčerke Tine, ki odkrito, brez olepševanja, tako da žge v dno duše, spregovori o svojem splavu. Ste bili močno v dilemi, ali bi vključili med dopisovalce tudi svojo hčer? Sami namreč v knjigi odkrito priznate, kako zelo boleče je bilo prebiranje njene izpovedi.

Košir: Najprej sem razmišljala, da morda teh pisem ne bi vključila v knjigo. Potem sem Tini predlagala, naj se podpiše s psevdonimom. Tudi v presunljivi knjigi dopisovanj z geji *Drugačna razmerja* sta dva dopisovalca uporabila psevdonim. A je Tina rekla: »Če sem se že odločila biti iskrena, se bom pa še podpisala pod to!« Njena pisma so izjemno dragocena prav zato, ker tako natančno opisujejo bolečino. In ker to dela z literarno pisavo, ki je eden največjih darov te knjige. Tina je vnukinja pisatelja in pesnika Vitomila Zupana s telesom, kožo in kostmi, a tudi z duhom, ki se hoče izražati z besedami, ki hoče zapisovati stavke in napisati zgodbo tako, da so nam šle dlake pokonci in smo jokali, uf, kako smo jokali. Ne le jaz, mnogi mi poročajo, da jih je jok stresal dan in noč ...

Bukla: Ne glede na vse povedano o minevanju in (dotiku) smrti pa je to vendarle predvsem knjiga o življenju, o sprejemanju vsega takšnega, kot je, o učenju čudenja življenju, o smislu bivanja. Bi lahko svojemu iskričnemu nazivu, ki ste ga skovali že pred leti – da ste »ambasadorka radostnega staranja« – zdaj dodali še nov naziv; da ste poleg vsega tudi »ambasadorka radostnega bivanja«?

Košir: Zagotovo je biti ambasadorka radostnega bivanja moj osebni etos, moj način življenja. Včasih me sprašujejo, od kod mi toliko energije. Ja, od tod, jim rečem. Ker tako rada živim. Ker živim odkritosrčno in velikodušno. Ker se ne skrivam za maskami in ne poziram, me je spremljanje umirajočih prepričalo, da je to povsem odveč. Preprosto rečeno; ljudje vse čutijo, Bog pa vse vidi ... (*smeh*) A ko sem organizirala mamin pogreb in pogreb dragega prijatelja, slikarja in pesnika Jožeta Ciuhe, sem dobila še novo »ambasadorko«. Sem glasnica volje in želja umrlih, kako bi bili radi pokopani. Mama mi je povedala večkrat, kakšen pogreb si želi, in točno takega je tudi imela. Prekrasnega, da so njene male pravnučkinje slovo doživljale kot vesel praznik, kot pesem in ne kot moro, kar nosijo mnogi odrasli v spominu na strašne črne pogebe. Na grobu smo mami vsi skupaj zapeli pesmico, ki jo je z nami tako rada pela, *Sijaj sijaj sončece, oj, sonce rumeno* ... In zagrebli smo njen grob, brat je v gozdu nabral mah in ga položil na zagrebena zemljo, po mahu smo potrosili telohe. To je prvi grob, ki sem ga videla, da se na njem, ko smo odhajali z njega, ni videlo, da je v njem nekdo sveže pokopan. Jože Ciuha mi je pa tudi večkrat rekel, da morava narediti škandal ... (*nasmeh*) No, pogreb škandalozen sicer ni bil, bil je pa poseben, drugačen. Jaz sem bila »konferansje«, ki sem barvala povedane besede z Jožetu tako ljubimi živimi barvami, igral je džez in partizanski pevski zbor je zadonel ...

Bukla: Izjavili ste, da »se vam je včasih zdelo, da marsikaj veste, zdaj pa ste spoznali, da pravzaprav marsičesa ne veste«. So k temu botrovale življenjske izkušnje ali pa »ponižnost do življenja«, o kateri govorite tudi v svoji novi knjigi?

Košir: Smrt je moja največja učiteljica, ponavljam od tistega septembrskega dne leta 1990, ko je umrl moj ljubi duhovni sopotnik Marjan Rožanc, ki mu je knjiga *Darovi minevanja* posvečena. Če imate nekaj minut časa, pojdite na internet in pogledajte moj govor z enakim naslovom, *Smrt – največja učiteljica*, ki je zabeležen na TEDX. Tudi v angleščini je preveden, ga lahko podarite prijateljem iz tujine. Na TEDX sem povedala, česa vsega sta me naučila Marčijevo umiranje in njegova smrt. Vsega, zares bistvenega v ži-

Manca Košir

Foto: Borut Krajnc

vljenju! Hvaležnosti, odpustčanja in ljubezni. Sprejemanja. To je naša glavna življenjska oprema, ne pa materialne stvari. Saj žare nimajo prostora za denarnice, hiše in avtomobile ... Naša duša nese tja čez samo, kar je globoko doživela. Ko sliši vprašanje: Kdo si?, je dobro, da zna odgovoriti. Čas za odgovore pa je tukaj in zdaj! Življenje je najlepši kraj za lekcije, ki jih moramo vzeti. Po tem bo sledila lepa smrt, po tem ...

Bukla: To torej veste, česa pa potem, kot pravite, še ne veste?

Košir: Ne vem, kako bom sama umirala in umrla, ker je smrt vedno skrivnost. Pojma tudi nimam, ali so odgovori na vprašanje *Hej, Manca, kdo si in kaj hočeš?* v skladu z mojo najglobljo resničnostjo ali pa sem jih priredila in jih tako interpretiram ... (*smeh*) No, Smrt mi bo zagotovo pokazala, pri čem sem, zato sem vse bolj ponižna pred Življenjem, da bi lahko zaslišala kaj že vnaprej. Samo v samoti in tišini in globokem miru znotraj sebe je to možno v določeni meri slišati. V kakšni meri, pa res pojma nimam.

Bukla: Pravite, da zadnje čase, kot se vam zdi, berete nekoliko manj kot včasih, ker raje občudujete naravo, greste na sprehod. Pa vendar si verjetno življenja brez branja vseeno ne znate predstavljati? Svojo strast do knjig in prebranega prelivate tudi na goste in obiskovalce vaših čajank, ki potekajo v ljubljanskem Konzorciju. Tem za pogovore in izbiro gostov vam verjetno – glede na to, kaj vse vas zanima – še dolgo ne bo zmanjkalo ...

Košir: Res da zadnje čase – zaradi maminega odhoda v dom in njene smrti, saj sem prej vse življenje živila z njo – najbolj uživam v samoti in tišini in v branju same sebe. Kot je rekel dragi Ciuha: »V mladosti sem odkrival svet okoli sebe, da sem v zrelih letih odkrival sebe v tem svetu in da naposled odkrivam sebe v sebi.« Tukaj sem ... (*prešeren smeh*) Odkrivati sebe v sebi je fantastična inventura! V veliko pomoč pri tem mi je, kakopak, branje navdihujočih knjig, zato mi jih za naše priljubljene čajanke vsak prvi tork v mesecu v knjigarni Konzorcij res ne bo zmanjkalo. Ljudje radi pridejo, ker čutijo, da se pogovarjamo sicer sproščeno in veselo, a govorimo iz sebe, o svojih doživetjih, o lastnih občutenjih prebranega in življenja nasploh. To niso literarno teoretski pogovori, to so človeška pričevanja o tem, kaj smo doživljali in kaj nam prebrano pomeni. Doživljajska pedagogika je pa itak edino zares učinkovita šola življenja ... (*smeh*)

Bukla: Se vam zdi – tudi glede na obiskanost tovrstnih vaših dogodkov – da danes, v vsesplošnem hitenju, še bolj kot nekdanj potrebujemo takšne »trenutke za dušo«?

Košir: O tem sem prepričana! Če kdaj, potem to potrebujemo ZDAJ. Če kdo, potrebujem to jaz, ti, ona, on, vsi! Skrajni čas je, da začnemo skrbeti za hrano za dušo in ne le za telo. Brez branja in besed pač ne bo šlo! Saj vemo: »V začetku je bila Beseda in po njej je vse nastalo.« Saj zato pa je pesnik Tone Pavček v parlamentu ob razglasitvi samostojne Slovenije opozarjal: »Če ne bomo brali, nas bo pobralo!« To geslo smo dali na knjižne kazalke študijskih krožkov *Beremo z Manco Košir* pri Andragoškem centru Slovenije. Nas ne bo pobralo, brez skrbi. Četudi umremo ... (*prisrčen smeh*)

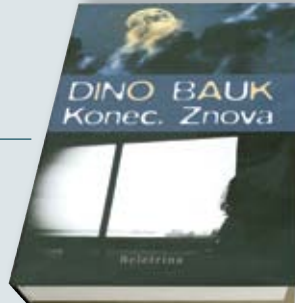
Dino Bauk je odvetnik in kolumnist tednika Mladina. Ljubljčan, ki je odraščal med bloki Bratovševne ploščadi in obiskoval Gimnazijo Poljane, je po diplomi svojo poklicno pot začel na Ministrstvu za šolstvo, leta 2004 pa prestopil v odvetniške vrste. Pred kratkim je pri založbi Beletrina izšel njegov prvenec, roman Konec. Znova.

O začetkih, koncih in tistem vmes

Konec. Znova

Dino Bauk

Beletrina, zbirka Beletrina,
2015, t. v., 174 str., 23 €, JAK

Bukla: Poznamo te kot odvetnika, že nekaj let pa tudi kot kolumnista pri tedniku Mladina. Na literarno prizorišče si zakorakal razmeroma pozno, a zato toliko bolj odločno, z romanom. Sem vmes kaj spregledala?

Bauk: Vmes, kar se mojega literarnega dela tiče, nisi imela kaj dosti spregledati. Začelo se je leta 2010 s kratko zgodbo, ki sem jo poslal na spletni natečaj, in iz te je v naslednjih petih letih vzhajal, narasel in se dokončno tudi zapekel roman *Konec. Znova*. Moja želja po pisanju je rasla sorazmerno s količino prebranega leposlovja, ki se je v zadnjih desetih letih bistveno povečala. Precej dolgo sem namreč iskal knjige, ki bi me prevzele, in avtorje, ki me ne bi dolgočasili. Do njih – kljub (pre)obilni ponudbi knjig v knjigarnah, knjižnicah in na spletu – nekako nisem uspel priti. Kar nekaj knjig sem neprebranih za vedno odložil na polico, preden sem prišel do Murakamija in njegovega *Norveškega gozda*, pa potem do Aleksandra Hemona in *Nowhere mana ...* Od takrat naprej mi ne manjka več idej, pač pa čas za vse tisto, kar bi rad prebral. Hemon mi je odprl spregledana vrata v svet avtorjev »jugoslovanske Atlantide«, kot jih poimenuje Aleš Debeljak v svoji *Balkanski brvi*. Ta knjiga je bila zame nekakšen vodnik po potopljenem svetu literarnih zakladov. V zaključku Albaharijeve kratke zgodbe *Nema pesem* in Debeljakove interpretacije te zgodbe sem, recimo, našel tudi konec za svoj roman.

Bukla: Ko sva ravno pri koncih ... Naslov romana *Konec. Znova* je precej zagoneten. Česa je v romanu konec in kaj se v njem začenja znova?

Bauk: Roman sestavlja več koncev in več začetkov, ki se med seboj prepletajo v nekakšno melanholično tapiserijo, sestavljeno iz zgodovinskih dogodkov in osebnih človeških usod od konca osemdesetih let prejšnjega stoletja pa vse do danes. Tako se hkrati s koncem Jugoslavije za dva protagonista romana, Petra in Gorana, konča obdobje svobodne rokenrol mladosti, da bi se jima lahko začeli mnogo bolj zamejeni in nadzorovani uradniški ali podjetniški življenji. Za glavnega junaka Denisa pa se s koncem tega obdobja kot posledica izbrisa (torej birokratskega konca z enim samim pritiskom na računalniško tipko) začne celo nepredstavljivo življenje vojaka v krvavi balkanski moriji. Nasprotno ženska junakinja zgodbe, Američanka Mary, v istem času sama naredi konec nadzorovanemu misijonarskemu življenju, da bi začela novo, svobodno življenje popotnice in iskalka. In njeno novo življenje, tako kot vse drugo, drvi proti svojemu koncu. Sicer pa naslov nakazuje tudi strukturo romana, ki v prvem delu prepleta zgodbe vseh štirih junakov. Ko se njihova skupna zgodba konča, pa se v drugem delu romana vsak od njih spominja zgodbe iz aktualnega časa, znova.

Bukla: Omenil si rokenrol. Med drugim vsebuje tvoj roman tudi zanimivo glasbeno panoramo poznih osemdesetih let. Od Pankrtov, Franzov do skupin, kot sta Zabranjeno pušenje in Azra. Prav posebno mesto v romanu pa pripada skupini Ekatarina Velika. Naključje?

Bauk: EKV je bila vsekakor že v osemdesetih letih zelo posebna skupina, vseeno pa ne tako posebna, kot se zdi danes, ko njeno usodo oz. bolje – tragično usodo članov skupine gledamo retrospektivno. Z današnjega vidika in v kontekstu razpada nekdanje države ter krvave morije, ki je sledila,

Dino Bauk

Foto: Tadej Majhenič

gre nedvomno za edinstveno zgodbo ujemanja koncev neke urbane rokenrol scene in fizičnega konca članov EKV. Zgodba skupine se mi je zdela zanimiva prisposoba dogajanju tistega časa in je blizu poanti, ki sem jo hotel prikazati v romanu. Ko gledaš nazaj, dobijo dogodki kontekst, pomenske odtente, ki jih v času, ko se dogajajo, ne moreš opaziti ali pa se vsaj ne zdi tako usodni.

Bukla: Glavnina romana se dogaja v obdobju poznih osemdesetih in v začetku devetdesetih let. Opazila sem, da si imel takrat približno toliko let kot tvoj protagonist v romanu. Bi se dalo v zgodbi najti še kak avtobiografski element?

Bauk: Vse, kar se znajde v zgodbi romana, sem seveda izbrskal iz sebe, iz svojih izkušenj, svojih strahov, svojih navdušenj, svojih ljubezni. Toda čeprav zgodbo gradijo moji osebni in nekakšen zgodovinski spomin in se dogaja na resničnem zemljevidu Ljubljane, Slovenije, Jugoslavije, Amsterdamu in New Yorku, gre v celoti za fiktivno zgodbo, izmišljen svet. Sam nisem bil izbrisan, ker nisem izstopil iz vrste na Mačkovi (čeprav me je imelo, da bi), tako kot je iz vrste izstopil glavni junak romana, Denis. Z enim korakom je svoje življenje iz mirnega, zelenega podalpskega tira preusmeril na tistega apokaliptičnega, s smodnikom zakajenega in krvjo zapacanega balkanskega. Njegova zgodba ni moja zgodba, je pa njegova zgodba moj strah. Tisti, ki te dohiti naknadno, ko je nevarnost sicer že mimo, pa se ti vseeno zašibijo kolena in te oblije mrzel pot.

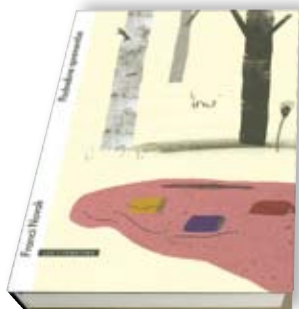
Bukla: Še eno tipično vprašanje za konec: že načrtuješ drugo knjigo?

Bauk: Trenutno me zanima odziv na prvo, bi pa seveda rad napisal še kakšno. Ampak najprej se mi mora pred očmi izrisati podoba, zanimiva scena. Takšna, kot je prizor srečanja Denisa in Mary na mestnem avtobusu na poti iz centra Ljubljane proti Bežigradu. Ko se fant in dekle iz popolnoma različnih svetov v enem samem trenutku, samo s pogledom, tako usodno povežeta, da se pod njunima nogama začnejo rušiti svetovi, ki sta jim pripadala do tistega trenutka ...

Podnebne spremembe

Franci Novak

LUD Literatura, zbirka Prišleki, 2014, m. v., 160 str., 25 €, JAK

Kot v pesniškem prvencu *Otroštvo neba*, za katerega je bil avtor nominiran za Veronikino nagrado, tudi v prozni zbirki kratkih zgodb nadaljuje s pesniško polnim jezikom. Metaforika, v katero pomaka svoje pero, tudi tu poganja besedno reko, ki se na več mestih tesno dotakne literature (in s tem jasno lastnega ustvarjanja), ki kljub temu da jo lahko odplakne reka ali použije ogenj, ostaja nujna za preživetje. Za pesnika/pisatelja, je to seveda očitno, a tudi za marsikaterega bralca, ki hlasta po lepoti. Prizori iz knjig lahko ostanejo v bralcu, kot da gre za njegov lastni spomin, kajti knjige so žive in brez njih naprej ... ne, ne moremo. Če se za konec tega zapisa zapletem še enkrat v pogovor s pesnikom: »Ne, ni bilo preveč knjig, ni še bilo vse povedano, ni se jim (knjigam) še potrebno vračati nazaj k ognju, vodi, k zemlji ... Ne.« In tu zapišem še avtorjeve stavke: »Kako bi potem lahko čutil karkoli? Kakšni bodo vsi ti dotiki brez knjig?« in na drugem mestu še: »Tako od blizu so znamenja na koži videti kot črke, poskuša spet brati, ko segava drug k drugemu, ko se topiva.« > **SABINA BURKELJCA**

Mladi upi

Marinka Fritz Kunc

Mladika, zbirka Mladika, 2015, t. v., 139 str., 23,90 €

Bilka in njeni dolgoletni prijatelji so stari okrog petindvajset let in na prvi pogled bi morali prekipevati od mladostnega zagona ter življenjskih radosti. Pa ni tako! Komaj so končali fakultete, ko se že morajo soočiti s krutostjo vsakdanjika: služb, o katerih so sanjali med študijem, ni, in kdor nima zvez ali vplivnih staršev, se lahko zadovolji le s priložnostnimi honorarnimi deli. Bilko, ki dokončuje magistrski študij ekonomije, to na moč razjeda. Bo morala biti še dolga leta v breme svojih staršev, ki sta z izgubo službe oziroma upokojitvijo postavljena pred svoj bivanjski boj? Kje so obljube, da so Bilka in njeni vrstniki »mladi upi«, steber vsake družbe, kakor so jim govorili profesorji med študijem? Pisateljica v svojem novem delu brez olepšavanja pred bralca postavi ogledalo današnje stvarnosti marsikaterega mladega človeka.

... ogledalo današnje stvarnosti marsikaterega mladega človeka ...

A ob vsem tem skozi zgodbo nakazuje tudi rešitev iz ujetosti v dane položaje: od obupa do (novega) upa nas loči le korak. Pa čeprav moraš kdaj pa kdaj ob tem stopiti tudi malce nazaj in iti prek sebe. A le tako se začnejo vsi (veliki) premiki ... > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Na Višarjah zvoni

Metod Turnšek

Družina, 2015, m. v., 316 str., 24,50 €

Pisatelj, zgodovinar in redovnik Metod Turnšek je ta roman napisal in izdal pred dobrimi petinštiridesetimi leti, a zdi se, da je s svojo tematiko tako večer, da je, kljub avtorjevemu specifičnemu, rahlo arhaičnemu jeziku in slogu berljiv tudi v današnjih časih. Osrednje dogajanje je postavljeno v poletje 1941; povsod naokrog že veje vojna vihra, prebivalci Kanalske doline na čelu z Višarjami, to znano romarsko potjo, ki je že včasih veljala za

... sporočilo o pomenu zavedanja svojih korenin ...

stičišče Koroške, Primorske in Kranjske, pa še upajo, da se vojna v njihov košček domovine ne bo (preveč) zažrla. Pa vendar se še kako dotakne vseh glavnih protagonistov, od zaljubljenecv Zale in Bošta ter Danila in Daje do Zofke in njenega nad nemškimi rajhom navdušenega fanta Florjana ter vseh drugih. V težkih časih rešuje ljudi le močna vera, zato jim Višarje predstavljajo večplastni simbol upanja, miru in odrešitve. Posodobljena izdaja tega romana, ki nosi v sebi sporočilo o pomenu zavedanja svojih korenin, vsebuje tudi osnutke za nadaljevanje romana, ohranjene v pisateljevem arhivu v Stični. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Beletrina*

Kdo bo letos prižgal kres v čast slovenskega romana? Beletrina ima v ognju tri železa. Ste že prebrali romane, ki se potegujejo za kresnika?

Polona Glavan: Kakorkoli

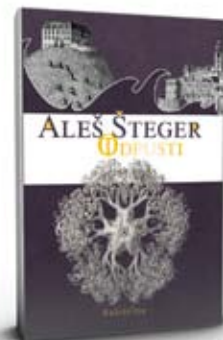
Spremna beseda: Dijana Matković

Kakorkoli, drugi roma Polone Glavan, je obsežno čtivo, a bere se ga hitro, na dušek. Glasovoma prvoosebni pripovedovalki – 17-letne dijakinje Lili in študentke Alje – je pisateljica prisluškovala pet let in pol in napisala roman, ki govori o našem tu in zdaj. Ter o nacionalizmu: temi, o kateri molčimo.

Maksimilijana Ipavec, *Primorske novice*

Aleš Šteger: Odpusti

Odpusti je napet, tudi bizaren in s črnim humorjem prežet roman, ob katerem se ves čas sprašuješ, kaj se je v Mariboru resnično dogajalo, ko je bil ta leta 2012 evropska prestolnica kulture. V resnici pa je avtorjev glavni namen podati metaforo stanja slovenske kulture. Ob tem se bralci celo zabavamo. Da, kako bizarno.

Saša Mesarič, *Stop*

Dušan Šarotar: Panorama

Spremna beseda: Tomo Virk

Šarotar iz različnih pripovednih kotov opazuje stanje duha v današnji razseljeni Evropi in gradi panoramski pogled. Iz vsakega pričevalca, ki ga sreča bodisi na Irskem bodisi v Sarajevu, odbere najbolj bistveno. Enako pomembno kot tisto kar on išče v njih, je tudi tisto, kar oni iščejo v njem.

Gabriela Babnik, *Pogledi*

Že berete e-knjige? Vsi trije romani so na voljo tudi na www.biblos.si.

Esad Babačić je slovenski pesnik z enim najbolj prepoznavnih glasov. Poznamo ga tudi po novinarskem delu ter doživetih športnih prispevkih, med katere sodita tudi knjižni deli Trdobojec (o Dejanu Zavcu) in Banda (o jeseniškem hokeju). Šport in umetnost, prijateljstva in nostalgija se tihotapijo tudi v globoko pesniško govorico, ki jo prinaša nova zbirka Kitula, medtem ko se v Muzeju sodobne umetnosti Esad postavlja tudi v vlogo čuvaja besed.

»Pri meni se stvari dogajajo popolnoma spontano.«

Kiti plavajo počasi

Whales swim slowly

Esad Babačić

ilustracije: Mijca Sekulič Fo

KUD Nika, 2014, t. v., 24 str., 14,90 €

Bukla: Eden od vaših aktualnih projektov je pesniška zbirka *Kitula*, ki bo izšla konec maja. Se z naslovom navezujete tudi na zbirko *Kiti se ne napihujejo* (2000) oziroma na lanskoletno slikanico *Kiti plavajo počasi*?

Babačić: Nekega večera sem se peljal mimo novega stanovanjskega kompleksa Situla. Obstal sem pred semaforjem, in ko sem se ozrl, sem presenečen opazil, da so bile prižgane luči, vse je bilo razsvetljeno. Hkrati je splošno znano, da so tista stanovanja prazna. Kasneje sem se pogovarjal z nekim arhitektom in mu povedal, da so me vse te luči presenetile, ta pa se je samo nasmehnil in rekel, prižigajo, da ustvarjajo iluzijo. Da je videti, kot da je vse prodano. In da se že od nekaj tako dela, češ, naj se ne čudim. V sebi sem začel premlevati ... situla, titula ... in sem prišel do skovanke »kitula«. Odločil sem se, da bo to naslov zbirke, in poleg tega ustanovil tudi novo nagrado »kitula« – za najbolj uspešnega slovenskega nateguna med letoma 1989 in 2014, v obdobju tranzicije v nekaj, čemur pogojno lahko rečemo demokracija. Obdobje, v katerem so lahko vsi počeli vse, pa za to niso dobili nagrade.

Bukla: In kakšna bo nagrada?

Babačić: Ne bodo dobili pesniške zbirke, dobili bodo naziv kitula. Ob njem se namreč poraja veliko asociacij, med drugim tudi kitula kot kur***. Ni pa nujno, da se bo podelila samo ena verzija kitule. Lahko je tudi kitula za tiste, ki so najeb***, torej za žrtve, za tiste, ki so bili tako neumni, da države niso v ničemer nategnili. Takšni lahko dobijo »mlhavito kitulo«.

Bukla: Pa vendarle ... se naslov navezuje tudi na vaša dosedanja dela, v katerih se pojavlja motiv kita?

Babačić: Načeloma ne. Ampak včasih ... Pri meni se stvari dogajajo popolnoma spontano, kar je v bistvu krasno v svetu, kjer je vse označeno, prešte-to in zapisano v DNK. Vsi smo vnaprej nastavljeni,

če naj uporabim računalniški izraz, pri meni pa gredo stvari ves čas nekako ... iz kaosa v kaos. Nenehno presenečam samega sebe. To krizo, ki je absolutno eksistencialna, sem torej izkoristil za to, da se nenehno navdušujem nad samim sabo in nad tem, kar se dogaja. Kar je vsaj delno ironično, na neki način pa tudi ni. Prestopilo je v nekaj drugega, ne vem še v kaj. Je pa umetnost ...

Bukla: Morda metafizika ... In kaj počnete v Muzeju sodobne umetnosti?

Babačić: Zelo znani slovenski umetnik je rekel, da sem tukaj živi eksponat. In ni veliko zgrešil. To zaobjema marsikaj. Od čuvaja v klasičnem smislu do »čuvaja besed« in bodočega urednika podcastov za Muzej sodobne umetnosti.

Bukla: Kdo ali kaj je čuvaj besede?

Babačić: To je tisti, ki poskuša mestu vrniti govorico mesta. Mesto Ljubljana nima več svoje govornice oziroma ima samo še turiste, ki molčijo in se navdušujejo nad lepotami, ni pa več urbane govornice. V mestu več ne obstajajo točke, kjer bi se prepletala urbana govornica. Poskušam biti kot nekakšen strelod. Na voljo sem vsem, ki v nekem trenutku dojamajo, da tega ni, in bi radi s komer koli spregovorili o nečem, kar se jih dotika, kar jih muči. To je sicer iluzija, ampak se dogaja, ljudje dejansko pridejo.

Miroslav Košuta, tržaški pisatelj, dramatik, pesnik in prevajalec

Zapisi na orošeno okno

Miroslav Košuta

Mladika Trst, 2014, m. v., 467 str., 22 €

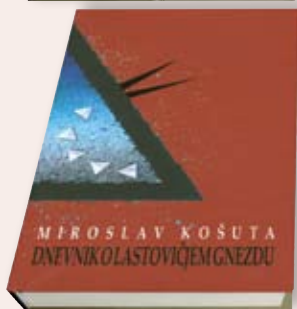
Dnevnik o lastovičjem gnezdu

Miroslav Košuta

ilustracije: Marjan Kravos

Mladika Trst, 2015, pt. v., 65 str., 16 €

Tržaški pisatelj, dramatik, pesnik in prevajalec Miroslav Košuta je leta 2011 prejel veliko Prešernovo nagrado za življenjsko delo. Čeprav se je njegovo ustvarjanje najbolj sukalo okoli poezije – tako mladinske kot tiste za odrasle –, ga poznamo še kot gledališkega vodjo, publicista in komentatorja kulturnih del ter pisca portretov o umetnikih sodobnih, pretežno iz kraškega, primorskega in še naj-

bolj iz zamejskega okolja (Pahor, Rebula in drugi). Revijalna besedila, spremne besede, govori s prirediteljem, odlomki iz radijskih oddaj, intervjuji in časopisni članki so pristali v novi monografiji *Zapisi na orošeno okno*, ki se raztezajo od leta 1962 (zapis v študentskem časopisu *Tribuna*) do govora ob prejetju najvišje nagrade za umetnost v Republiki Sloveniji. Besedila osvetljujejo čas, ki je prešel, vendar so tudi dokument svojstvenega temperamenta, upanja in vedrine. Ti značilni poganjalci Košutovega opusa nikoli zares ne minejo, temveč se enakovredno zazirajo tudi v prihodnost. Le zapisov o četrtoletnem obdobju Slovenskega stalnega gledališča v Trstu v knjigi ne najdemo, saj je bilo to obdobje »odločno preobsežno in v sebi zaključeno«.

Zato pa se pred nas postavi še ena nova knjiga, *Dnevnik o lastovičjem gnezdu*, ki jo polnijo bežni, a natančni utrinki dogajanja v lastovičjem gnezdu. Dnevnik je nastajal med 16. aprilom in 21. junijem, gre pa za edinstven hibrid med pesniško impresijo ter poljudnoznanstvenim dokumentom, ki skuša razbrati in dognati dinamiko odnosov v ptičji družini. Ilustracije je prispeval Marjan Kravos, knjižica pa je posvečena Alojzu Rebuli. > ŽIGA VALETIČ

Miroslav Košuta

V objemu zla

Božidar Radoš

Mohorjeva Celovec, 2015, t. v., 420 str., 24,90 €, JAK

Avtor v prologu oriše čas in razloge, ki so ga spodbudili k pisanju romana: vzpon Hitlerjevega nacizma in Stalinov teror, koncentracijska taborišča obeh ter milijoni nasilno pokončanih in razčlovečenih žrtev svetovne vojne, po njej pa namesto miru še globlji, planetarni ideološki razkol. Radoš zavrača slepo vdanost totalnim »resnicam« in njihovim glasnikom, med žrtvami pa posebej omenja različne, v končni posledici pa podobne tragične usode ruskega pesnika Osipa Mandelštama ter avstrijskega pisatelja Štefana Zweiga in prevajalke njegove knjige *Včerajšnji svet*, Angele Vode. Kot priče in pričevalce jih vpleta tudi v svojo, na resničnih dogodkih utemeljeno pripoved o kmečkem dekletu Marici Gradišnik in Mateju Planinšku, španskem borcu Mateu. Vojna ju združi na partizanski strani, ob informbiroju pa po odločitvi za »pravičnika« Stalina oba kot sovražna agenta spoznata vso surovost gulagov v njegovem »raju«. > **IZTOK ILICH**

Zločin

Jakob Alešovec

priredila Mateja Črv Sužnik po delu Jakoba Alešovca *Mati ga izda* Zala, zbirka Rozalke (Zalo retrobranje), 2015, t. v., 144 str., 24,95 €

Alešovec (1842–1901) je eden tistih literatov, ki ga današnja literarna zgodovina skoraj ne omenja več, čeprav je imel še konec 19. stol. pomembno vlogo v slovenskem kulturnem prostoru. Bil je novinar, urednik, založnik, dramatik in pisatelj, med drugim tudi ustanovitelj prvega slovenskega humorističnega lista *Brencelj*, avtor prvih slovenskih kriminalk in celo literarnega vesterna. Kot izvemo iz zanimive spremne besede Andreja Mraka, je bil Alešovec neprilagodljiv bohem z izjemno, a bridko življenjsko usodo – od čevljarjevega sina se je povzpел do uglednega meščana, nazadnje pa skoraj slep umrl v ubožnici. Kratko kriminalko *Zločin* je po njegovi zgodbi *Mati ga izda* (1874) priredila Mateja Črv Sužnik, pripoveduje pa o krutem umoru bogate oderuhinje, za katerega se sprva zdi, da bo ostal nerazjasnjen, saj morilec na kraju zločina ni pustil nobenih sledi. Vendar pa je preiskovalni sodnik vztrajen mož ... > **KRISTINA SLUGA**

Čudovito napisana pripoved sledi dvema generacijama žensk. Najprej spoznamo Anko, ki je že od rojstva veljala za nekaj posebnega, njeno otroštvo pa je bilo zelo srečno. A vse to se spremeni, ko zanosi s fantom iz vasi in se z njim poroči, da bi ugodila svoji družini. S tem se začne njeno precej težko in trpeče življenje. Spremljamo njen zakon, ki je vse prej kot srečen, pa tudi odraščanje in življenje njenih treh otrok. Hči Milena postane osrednji lik drugega dela romana in s tem nam avtor da priložnost opazovati življenji dveh žensk v drugačnih časih, ki jima je skupno to, da kljub svojemu trpljenju hodita po svetu z visoko dvignjeno glavo. > **NEŽA POZNIČ**

Trdoživa Kozjanka

Ernest Jazbinšek

samozaložba, 2015, t. v., 375 str., 28,50 €

Čudovito napisana pripoved sledi dvema generacijama žensk. Najprej spoznamo Anko, ki je že od rojstva veljala za nekaj posebnega, njeno otroštvo pa je bilo zelo srečno. A vse to se spremeni, ko zanosi s fantom iz vasi in se z njim poroči, da bi ugodila svoji družini. S tem se začne njeno precej težko in trpeče življenje. Spremljamo njen zakon, ki je vse prej kot srečen, pa tudi odraščanje in življenje njenih treh otrok. Hči Milena postane osrednji lik drugega dela romana in s tem nam avtor da priložnost opazovati življenji dveh žensk v drugačnih časih, ki jima je skupno to, da kljub svojemu trpljenju hodita po svetu z visoko dvignjeno glavo. > **NEŽA POZNIČ**

Sopranistkine solze

Darja Korez Korenčan

Artius, 2014, t. v., 164 str., 23 €

Izjemni operni pevki Raheli se po ločitvi življenje obrne na glavo in zato z veseljem sprejme ponudbo za nastop v Teatru Colón v Argentini. Tam spozna svojega agenta, ki jo popolnoma očara, in kaj kmalu se preseli v Argentino, da bi tam začela skupno življenje. A ta podoba srečnega življenja se zamaje, ko tja prispe tudi njena hči. Dogodki, ki sledijo, so pretresljivi, šokantni in čustveni in vprašanje je, ali bo Raheli res kdaj uspelo najti srečo, ki si jo tako želi. Darja Korez Korenčan dogodke niza enega za drugim s tako dinamiko, da je knjigo nemogoče izpustiti iz rok. To je že njen tretji roman, poleg tega piše tudi za otroke, vsi pa jo poznamo tudi kot ustvarjalko kulturnih oddaj na televiziji. > **NEŽA POZNIČ**

najti srečo, ki si jo tako želi. Darja Korez Korenčan dogodke niza enega za drugim s tako dinamiko, da je knjigo nemogoče izpustiti iz rok. To je že njen tretji roman, poleg tega piše tudi za otroke, vsi pa jo poznamo tudi kot ustvarjalko kulturnih oddaj na televiziji. > **NEŽA POZNIČ**

ZA NAROČILA:

knjižarna: www.vigevajeknjige.org / knjige
 derivna: first-piper@vigevajeknjige.org
 VVK telefon: 040 218 336

Nela Malečkar je ena od najbolj prrepoznavnih slovenskih knjižnih urednic. Zgovorna, zabavna, načitana je več kot primerna za to, da smo se z njo pomenili o poklicu urednika, ki mora, če se malo pošalimo, poleg tega, da zna brati, znati reči tudi ne, pri čemer nam je zaupala tudi to, kako nastajajo knjige slovenskih avtorjev, katerih »svojih« knjig se najbolj veseli v letošnjem letu in kaj misli o novi knjigi Naomi Klein, ki jo je tudi uredila. Poleg tega nam je zaupala tudi to, kaj si misli o Manci Košir, s katero sta nazadnje, ena kot urednica, druga pa kot avtorica, sodelovali pri izidu knjige Darovi minevanja.

»Ko izbiraš besedila za knjižno objavo, moraš tudi znati reči ne!«

Bukla: Za začetek nam povejte, kako ste zašli v založništvo in urednikovanje knjig?

Malečkar: Nekako me je vse, kar sem počela pred tem, pripeljalo do urednikovanja knjig. Vedno sem rada brala, med študijem in po njem sem delala kot novinarka na Radiu Študent, Mladini, Ars Vivendiju, Studiu City ... bila sem urednica na Razgledih in pri reviji Ampak. Zaradi mojih časopisnih intervjujev me je kdaj kakšna založba povabila za vodenje pogovorov v živo z njihovimi avtorji in tu pa tam me je kdo povabil k sodelovanju kot zunanjo urednico. Prva v tem nizu je bila knjiga *Punk pod Slovenci*, ki sva jo uredila skupaj s Tomažem Mastnakom ..., dokler me niso povabili na založbo Mladinska knjiga kot »notranjo« urednico. Takrat sem od kolegov slišala, da moj »prestop« iz časopisnega v knjižno življenje ni ravno najbolj pameten, ker bodo knjige vsak hip izumrle in bomo njihove vsebine brali le v elektronski obliki. Od takrat je minilo točno deset let in še nič ne kaže, da bodo knjige izgubile svojo pojavno obliko in se potuhnile v računalnike.

Bukla: Kako bi nekomu, ki dela s knjigami ne pozna od blizu, predstavili vaše delo?

Malečkar: Nekdo je dejal, da za uredniško delo zadostuje, če znaš brati. Drugi pa je ob tem pripomnil, da moraš tudi znati reči ne, ko izbiraš besedila za knjižno objavo. In ko skrbim za produkcijo letošnjih, že izbranih knjig, sem v mislih ves čas vzporedno že v naslednjem letu, iščem in berem »rokopise«, ki bodo s svojo žanrsko, vsebinsko in generacijsko raznovrstnostjo avtoric in avtorjev napolnili zbirke, za katere skrbim in sem jih podedovala od svojih predhodnikov. Sploh pri nas, ki smo velika založba, je planiranje dolgoročno. Uredniško delo je povezano z veliko komuniciranja znotraj in zunaj založbe ter organiziranja, saj je urednik tisti, ki medsebojno usklajuje delo avtorjev, lektorjev, oblikovalcev, tehničnih urednikov, včasih tudi ilustratorjev, fotografov itd., in ko knjiga izide, vodi tiskovne konference, daje informacije o knjigah ipd., predvsem pa mora živeti in dihati s knjigami. To ni služba od osmih do štirih, ampak način življenja.

Bukla: Pri Mladinski knjigi skrbite za več knjižnih zbirk. Katere? Koliko knjig letno izhaja v njih? Imate svojo najljubšo zbirko?

Malečkar: Imena zbirk, ki jih urejam, so: *Nova slovenska knjiga*, *Kultura*, *Jubilejna zbirka*, *Prvenci*, *Premiki*, *Album*, *Spomini in izpovedi* in *Ilustrirani pesniki*. Največ knjig, šest na leto, izide v zbirki, ki je namenjena izvirnemu leposlovju, v drugih žanrih – esejistiki, publicistiki, avtobiografskem ali biografskem pisanju – pa po eden ali dva naslova na leto. Vseh naslovov skupaj letno je okrog petnajst, potem ko se jim pridružijo še knjige, določene za maturitetno branje, ponatisi ali kak »padalec«, letos bo to novi roman Dese Muck z naslovom *Odred*, pa ta številka zraste do dvajset ali več. Nimam najljubše zbirke, šarm uredniškega dela je ravno v prepletanju raznovrstnosti avtopoetik, pisav in zgodb, fiktivnih, resničnih, družbeno angažiranih, začetniško svežih, mojstrsko zrelih ...

Bukla: V teh zbirkah večinoma izhajajo knjige domačih avtorjev. Kako, denimo, izbirate knjige za knjižno zbirko *Nova slovenska knjiga*?

Malečkar: Glede na to, da je vsaka knjiga dobesedno zgodba zase, na novo postavljen svet, ki ga pred tem ni bilo, ni pravila, ki bi bila veljavna za vse. Najmočnejša besedila nastajajo po sebi lastnih zakonitostih. Doživljam jih kot »živ organizem«, ki ima v sebi vse za samostojno preživetje in energijo, s katero potegne bralca v svojo »resnico«. Ravno tako kot je važno, kaj želi avtor s svojim delom povedati in pri tem sledi neki dovolj jasni notranji logiki besedila, je pomembno tudi, kako to pove: pomemben je slog pisanja, kultiviranost jezika.

Bukla: Zbirka spominskih albumov je nekaj unikatnega v slovenskem knjižnem prostoru? Kako nastajajo te knjige?

Malečkar: Zbirko je zasnoval Aleš Berger pred desetimi leti s knjigo *Ikarjev sen*, ki jo je naredil skupaj z Ludwigom Hartingerjem in je bila posvečena

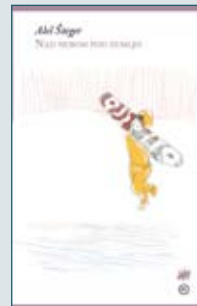
Nela Malečkar

Foto: Borut Krajnc

Srečku Kosovelu. Pobuda za nastajanje teh obsežnih knjig, ki vključujejo biografijo, rokopise, fotografije, dokumente in pričevanja o pomembnih slovenskih knjižnih ustvarjalcih in ustvarjalkah, je po navadi bližajoča se okrogla, če se le da stota, obletnica in pa biograf ali biografinja z detektivko žilico. Spiritus agens za Vitomila Zupana je bila Ifigenija Simonovič, za Miro Mihelič Alenka Puhar, za Edvarda Kocbeka, Simona Gregorčiča in Primoža Trubarja Mihael Glavan, za Almo M. Karlin Jerneja Jezernik ... Njim se pridružijo še drugi pisci s spominskimi, pričevanjskimi ali raziskovalnimi besedili. Vsi sodelujoči s svojimi »kamenčki« dopolnjujejo mozaik oziroma človeški in literarni portret kulturno pomembne osebnosti. Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani, ki skrbno hrani veliko literarnih zapuščin, nam pri tem zelo pomaga. Velikokrat pa med nastajanjem albumov izplavajo na površje še posamezne najdbe iz osebnih arhivov, ki pred tem niso bile znane ali že objavljene.

Bukla: Posebno mesto v zadnjih letih ima tudi zbirka *Spomini, izpovedi*. Se je že toliko prijela, da vam avtorji sami prinašajo knjižne ideje zanjo?

Malečkar: Ne prinašajo jih ravno množično, ampak ravno prav, da vsako leto izide po ena knjiga. Trenutno so obarvane zelo družinsko: v pripravi na tisk je *Dva brata, trije svetovi*, zgodba o družini Žagar, ki je imela pred drugo svetovno vojno uspešno lesno podjetje na Notranjskem, po vojni pa je bilo celotno njihovo premoženje nacionalizirano. V prelomnih zgodovinskih trenutkih sta dva brata stala vsak na svojem ideološkem bregu ... skratka, to mikrodružinsko zgodbo lahko apliciramo na makroslovensko razdvojenost. Družinsko sago je popisala potomka družine Monika Žagar, ki je bila zadnji dve desetletji profesorica skandinavskih študij na Univerzi Minne-

Manca Košir o sodelovanju z Nelo Malečkar, njeno nekdanjo študentko in urednico Mančine knjige *Darovi minevanja*:

Nela Malečkar je ena najboljših urednikov, kar jih premoremo na Slovenskem! Bralno izjemno inteligentna, odgovorna in skrbna, z njo je užitek delati. Takoj odgovori na telefonski klic ali elektronsko pošto, predlaga potrebne skrajšave, najde odličnega fotografa, kakšen je Jure Eržen, ki je umetniško portretiral dopisovalce v Darovih minevanja. Zato ne preseneča, da njeni avtorji iz leta v leto poberejo več nagrad za knjige, ki jih je uredila prav Nela, moja draga bivša študentka novinarstva. Že kot študentka je kazala smisel za pisanje in komuniciranje, zato sem v njej hitro prepoznala talent za delanje intervjujev. Takšnih, kot jih je pisala ona za bivoše Razglede, žal ni več! Vredno jih je prebrati v njeni knjigi Ne-le intervjuji, vredno. Sem ponosna, da sem smela za to dragoceno delo napisati spremno besedo. Saj veste, kdo so najboljši profesorji? Tisti, ki se veselijo študentov, ki so postali boljši od njih! In Nela Malečkar je ena od teh in takih biserov.

Nela Malečkar o *Darovih minevanja* in o sodelovanju z Manco Košir.

Darovi minevanja so nadaljevanje epistolarnih knjig, ki so že izšle v isti zbirki: Moška pisma in Drugačna razmerja. Gre za knjige, v katerih Manca s pismi daje svojim dopisovalkam (in ta oblika vključuje tudi moški spol, bi dejala Tina Košir Mazi) varen in intimen prostor za globok premislek in samorefleksijo na določeno življenjsko pomembno temo. Sicer pa sva se z Manco prvič srečali v učilnici – kot profesorica na novinarski katedri je prepoznala mojo sposobnost delanja intervjujev in me pri tem močno spodbujala. In to prav ona, ki je v tem žanru med prvimi »oralala

Manca Košir in Nela Malečkar

Foto: Borut Krajnc

ledino» in bila vzgled: intervju je teoretsko utemeljila, hkrati pa jih je sama naredila ogromno za različne medije, časopise, televizijo, knjige, v živo ... In to še zdaleč ni njeno edino področje delovanja! Jih je toliko, da jo je težko dohajati. Ampak če potegnem črto pod njene študijske krožke, prostovoljno delo, politične in družbene pobude, številne strokovne in poljudne knjige, iz njih žari pedagoški eros: želja po izboljšanju naših življenj in večji občutljivosti za medsebojne odnose in sobivanje. O tem govori tudi knjiga Darovi minevanja. Hvaležna sem ji za to, da se najine poti, ki so se nekoč naključno prekrizale, še nadaljujejo s knjigami in pogovori.

sota. V naslednjem letu pa bomo spoznali slovensko družino Daneu, ki je s prodajo antikviteta uspela v Italiji ...

Bukla: Katere knjige bi še posebej izpostavili iz letošnjega paketa *Novave slovenske knjige*?

Malečkar: Kar vse, saj jih je samo šest. Prve tri bodo izšle sredi junija: kratke zgodbe Manke Kremenšek Križman *Vzporedni svetovi* in Janeza Kajzerja *Krik* ter nova pesniška zbirka Aleša Štegra *Nad nebom pod zemljo*. Jeseni pa se jim bodo pridružili še *Hiše in drugi prosti spisi* Jureta Jakoba, roman *Ona in on* je neskončno Ferija Lainščka in druga pesniška zbirka Jureta Vuge. V zbirki *Prvenci bo* – tudi jeseni – izšla knjiga Alena Steržaja, sicer novinarja in basista pri skupini Big foot mama, v njenem središču je seveda roker in njegov pogled na svet.

Bukla: Kaj pravite na reklo, da je, če je knjiga dobra, zaslužen avtor, če pa ne uspe, je pa kriv urednik?

Malečkar: Tako na hitro bi vam dala prav. Urednik je kriv, ker je knjigo sploh uvrstil v svoj knjižni program. Toda če malo bolj razmislim, bi morali to, kaj pomeni uspeti, opredeliti malo bolj natančno. Ali to pomeni prodajni uspeh, pozitivne kritike, množično branost, uvrstitev v šolski program? Poleg tega imajo knjige na dolgi rok zelo nepredvidljivo življenje: uspešnica, ki ji botrujeta le razpinitost avtorja in močna promocija, se kmalu razblihni kot milni mehurček. Edino čas je pravičen razsodnik, kar ostane na njegovem situ, je umetnina.

Bukla: Kmalu izide prevod zadnje knjige Naomi Klein *To spremeni vse*. Ali bo ta knjiga spremenila vse?

Malečkar: Upam. Naomi Klein piše o tem, da lahko le radikalne spremembe rešijo naš planet: to pa je opustitev kapitalizma, ki je za naravo in okolje smrtonosen. Polona Mertej, ki opravlja gigantsko prevajalsko delo in je besedilu zlezla pod kožo, pravi, da jo stanje stvari, kot ga popisuje Naomi Klein, navdaja s tesnobo. Toda hkrati knjiga na koncu dolgega in črnega predora ponuja izhode in iztočnice za družbeni boj, pa tudi za majhne korake, ki jih lahko stori vsak od nas.

Bukla: Lahko navedete kakega od prihodnjih projektov, ki se ga kot urednica najbolj veselite?

Malečkar: Knjige se med seboj tudi razmnožujejo. Ta pojav me razveseljuje, zato bom omenila knjigo, ki bo izšla letos, njeno nastajanje pa je že sprožilo naslednje. Knjiga *Listi z roba* je korespondenca med Izidorjem Cankarjem in Venom Pilonom, dopolnjena bo z esejmi Alenke Puhar in Irene Mislej. V naslednjem letu, ko bo 130. obletnica rojstva Izidorja Cankarja, pa načrtujemo album o tej izjemno ugledni osebnosti naše kulturne zgodovine. Imel je mnogovrstne in izrazite talente, na marsikaterem področju je bil pionir, zanimivo življenjsko zgodbo ... Alenka Puhar je že začela valiti snežno kepo ...

Bukla: Pred leti je izšla vaša knjige *Ne le intervjuji*. Lahko pričakujemo še kako vašo knjigo?

Malečkar: Ojoj, očitno sem človek ene knjige. Kar niti ni tako slabo v časih, ko se pritožujemo, da ljudje raje govorijo kot poslušajo in več pišejo kot berejo. Sem torej na strani poslušalcev, zato je bil v novinarstvu moj najljubši žanr intervju, in na strani bralcev, zato delam kot urednica (*smeh*).

ULTRABLUZenje je mesečni dogodek, na katerem se pisci in tekači **Žiga X Gombač**, **Samo Rugelj** in **Boštjan Videmšek** pogovarjajo s športniki in osebnostmi, ki življenje in vse, kar ga določa, razumejo kot izziv, ki se mu je potrebno posvetiti s polno silo.

ULTRABLUZenje se bo znova dogajalo v četrtek, 28. maja ob 19h v Konzorciju.

Tokratni gost trojke bo **VIKI GROŠELJ**, legenda slovenskega alpinizma in himalajskega plezanja, človek, ki je osvojil najvišje vrhove vseh kontinentov.

Rdeča nit majskega Ultrabluzenja bo Grošljev pisateljski opus, tovarštvo v ekstremnih okoliščinah, doseganje in preseganje sebe ter skrite rezerve in moči, ki jih premore vsak izmed nas.

Tokratni sogovornik je zelo aktiven na vseh področjih, zanimivo pa se bo z njim pogovoriti tudi o potresu in njegovih posledicah v Nepal, kjer se je zadrževal pred kratkim.

Naslednje ULTRABLUZenje se bo zgodilo v četrtek 18. junija ob 19h.

Ljudje, prižgimo luč!

Frane Milčinski Ježek

Sanje, zbirka Srebrni glas,
2015, t. v., 171 str., 21 €, JAK

Frane Milčinski Ježek

Knjiga Ježkove poezije je obenem blaga in bridka, polna ostrih satiričnih bodic in božajoče milih rim. Čeprav si Ježek ne zatiska oči pred temo sveta, je polna luči. In najsvetlejši sveti ljubezen, zato poziva: »Ljubezen naj gre vedno v cvet, / da bo lepši, da bo zaljši / ta okrogli nori svet.«

In tega okroglega sveta, nad katerim kot zlat dukat sveti sonce in pluje luna, se pesnik kljub vsemu ne more preobjesti. Vedno znova ga zvabi na vandranja, saj »tale bela cesta / celo dolgo noč nocoj / tvoja bo nevesta«. Na drugi strani se neusmiljeno posmehuje birokraciji, ki je antipod čarobnosti sveta. In poziva k pravičnosti: »Dokler na svetu vsakdo sam / ne sme odrezati svoj kratec kruha, / od krvi zemlja ne bo nikdar suha.« Pesniški zbirki je dodana tudi zvočna knjiga z recitacijami in šansoni. > **MAŠA OGRIZEK**

Na trati

Andrej Jus

ilustracije: Jana Kocjan

Sanje, zbirka Sanjska knjigica,
2015, t.v., 61 str., 12,95 €

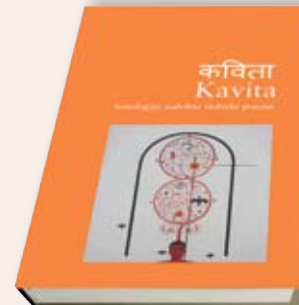
Andrej Jus, diplomant gledališke in radijske režije, je skupaj z ilustratorko Jano Kocjan zrežiral zanimivo knjižno pesniško predstavo. Pesmi, ki jih piše bosonog, se pred nami razpirajo v opisih rovk, čmrlja, čaja, rož, celo sladke čokolade. Pesnik ve, da imamo danes preveč besed, pa nam jih kljub temu podarja, kajti lepota besed je tista, ki odmeva v nas, ki nam pomaga, da se *vzdignemo nad nebesni svod in za trenutek postanemo zvezda*. Včasih tak trenutek pomaga, da smo. Samo smo. In to je dovolj. To je največ. > **SABINA BURKELJCA**

Kavita; Antologija sodobne indijske poezije

izbor in urejanje: K. Satchidanandan in Evald Flisar

prevod: Tanja Ahlin, Miljana Cunta, Milan Dekleva, Nada Grošelj, Jedrt Maležič, Anja Podgornik, Gregor Podlogar, Jure Potokar, Ana Jelnikar, Ifigenija Simonović, Venó Taufer

Društvo slovenskih pisateljev, zbirka Antologije Vilenice, 2015

Deseta knjiga v zbirki *Antologije Vilenice*, namenjeni predstavljanju »manj znanih« književnosti Evrope, zapuša staro celino in se seli na Daljni vzhod. Za indijsko književnost bi težko rekli, da spada med »manj znane«, vendar na naše police zahaja predvsem njena evropska (pa tudi evropeizirana), v angleščini napisana produkcija. Literatura »dežele tisočerih obrazov in protislovnih strasti« je mnogo bolj pestra. V zbirki že na prvi pogled preseneti številčnost jezikov, v katerih so bile izbrane pesmi napisane: tamilščina, hindijščina, orijsščina, bengalščina, maratščina, kanareščina, urdujščina, pandžabščina, asamsščina, malaljščina, dogrijščina, manipurščina, teluščina, gudžaraščina in seveda angleščina. Kakor beremo v izčrpnem spremnem eseju K. Satchidanandan, je bila večjezičnost že od začetkov konstitutivni element indijske književnosti. Jezikovna raznolikost odseva polifonijo enaintridesetih pesnic in pesnikov. Njihove poetike se napajajo s pettisočletno pesniško tradicijo, obenem pa se na široko odpirajo drugim in drugačnim prostorom, na primer Kafkovi Pragi, New Yorku, grškim mitom, ionescovskemu absurdu in angleški romantiki. Poleg heterogenosti bi kot drugo skupno značilnost izbora lahko označili tudi protislovje, iskanje pomiritve (neredko s pomočjo humorja) s sopostavljanjem nasprotujočih si principov, na primer med mestom in ruralnim okoljem, modernizacijo in tradicijo, intimnim in družbenim, sanjskim in resničnim, »duhovnim in razumskim«. Med obravnavane teme spadajo še politična vprašanja, na primer ženska emancipacija, kastna ureditev, verska pripadnost ter izzivi postkolonialnega sistema. Besedila so nastajala v obdobju po doseženi neodvisnosti leta 1947 do danes, zbirka pa predstavlja svetovno uveljavljene pesnice in pesnike, rojene med letoma 1927 in 1973. *Kavita* pomeni »poezija«, »pesem«. Preprosto ime napeljuje na univerzalnost pesniške govornice ne glede na jezik, v katerem je pesem napisana, s čimer v tako raznolik prostor vnaša vsaj eno skupno identiteto. > **ANA GERŠAK**

13. kongres slovenskih založnikov

4. junij 2015, Hotel Astoria, Bled

družbeni
mediji in knjiga
danes in jutri

Prijave in program na www.drustvo-zaloznikov.si.

Ne naslednjč

Valérie Rouzeau

prevod: Mateja Bizjak Petit

Književno društvo Hiša poezije,

zbirka Poetikonove lire,

2014, m. v., 85 str., 15 €

Gre za prvi knjižni prevod sodobne francoske pesnice Valérie Rouzeau (1967) v slovenščino. Zbirka je v izvorniku izšla leta 1999 in prejela veliko kritičnih pohval. Pretresljive pesmi v prozi so posvečene avtoričinemu očetu in povsem odkrito spregovorijo o njegovem umiranju, lovljenju zadnjih skupnih trenutkov, nostalgicnem spominjanju preteklega časa in obdobju žalovanja, s katerim se je pesnica soočila tudi z upesnjevanjem svojih občutkov: »Še vedno to nisi ti to truplo ki je kot da si obstal / na mestu tako kot da ne bi znal več reči dober dan ti / vedno tako prijazen in vljuden.« Zanimiva zbirka, pri kateri bralec pogrēša le spremni zapis, v katerem bi izvedel kaj več o ustvarjanju avtorice. > KRISTINA SLUGA

Dukla

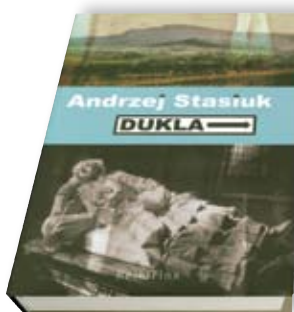
Andrzej Stasiuk

prevod: Jana Unuk

Beletrina, knjižna zbirka Beletrina,

2015, t. v., 155 str., 23 €, JAK

V zbirki *Dukla* poljski pisatelj Andrzej Stasiuk postreže z dvajsetimi pripovedmi, ki se gibljejo od takih, ki so dolge le dobro stran, do tistih malo daljših. Vseeno jih v enotno celoto povezuje avtorjev izjemen slog opisovanja, ki nam prizore prav zares naslika pred oči. V *Dukli*, ki je osrednja pripoved te zbirke in ji je posodila tudi naslov, nas avtor popelje po tem poljskem mestecu, ki je prežeto z njegovimi spomini. Pomaga nam začititi utrip mesta, pripoved pa preplete s spomini na dekle iz svojih najstniških let, ki je »lepa s tisto vrsto živalske ljubkosti, ki si, kot se zdi, ni prav nič v svesti same sebe, če pa že, potem se bolj zaveda lastne moči kakor lepote«. V krajših pripovedih pa se pisatelj posveti motivom iz narave, ki delujejo kot hiter, a čudovit pogled skozi okno. > NEŽA POZNIČ

Deseti december

George Saunders

prevod: Andrej E. Skubic

Modrijan, zbirka Bralec,

2015, m. v., 254 str., 14,90 €, JAK

V knjigi je zbranih deset kratkih zgodb, ki so po večini umeščene v sodobno ameriško pr d m e - stje. Avtor v vsakdanje, domačno okolje spretno umesti neki tujek, ki meče iz tira utečeni vsakdan. Ta kontrast vzbuja občutek nelagodja, *unheimlich atmosphere*, kjer znane, na videz samoumevne stvari uzremo z drugačne perspektive. Avtor včasih do absurda potencira realno stanje – tako denimo o izkoriščanju, različnečanju priseljencev spregovori v zgodbi *Semplike*, kjer ilegalne priseljenke bingljajo v vetru kot okras na vrtu; včasih pa v zgodbe vplete prvine znanstvene fantastike, ki pa vseeno ostaja v mejah (psihološkega) realizma. Temna plat kapitalizma, kjer vse zamolčano postane kričeč simptom. > MAŠA OGRIZEK

Serija Štoparski vodnik po Galaksiji

Znova med slovenskimi bralci!

Neverjetne vesoljske dogodivščine Arthurja Denta, Forda Prefecta, Trillian, Zaphode Beeblebroxa, manično depresivnega robota Marvinina in drugih neverjetnih likov, kot so npr. superinteligentni odtenki modre barve, ob katerih vam bo zastal dih. Če boste imeli srečo, ne za vedno.

Cena celotne knjižne serije je 100 €!
Vsi naročniki prejmejo štoparsko BRISAČO!!!

INFORMACIJE IN NAROČILA

Tel. 02 250 08 28, faks 02 250 08 29

www.zalozba-pivec.com,

info@zalozba-pivec.com

Za vse, ki bi hoteli, da vas Štoparski vodnik spremlja povsod, bo neobhodna e-izdaja knjig, na voljo je na portalih www.biblos.si in www.e-emka.si.

Prvič v slovenskem jeziku

Kulturni prevod Alojza Kodreta. Prvič tudi v e-knjižni izdaji.

Založba Pivec

Adriatica Deserta

Rick Harsch

prevod: Peter Amalietti, Barbara Motoh Bračanov

Amalietti & Amalietti, zbirka Romani, 2015, m. v., 194 str., 19 €

Istrske lobanje

Rick Harsch

prevod: Peter Amalietti

Amalietti & Amalietti, zbirka Romani, 2015, m. v., 143 str., 17 €

Rick Harsch je pisatelj ameriškega rodu, ki že več kot desetletje živi in ustvarja na slovenski obali. Piše v izjemnem slogu, ki bo navdušil prav vsakogar, odlikuje pa ga prepletanje političnega in zgodovinskega z osebnimi zgodbami posameznikov. Roman *Adriatica Deserta* sledi glavnemu junaku Našemu Človeku, ki prispe v Zadar v iskanju svoje pisarne, za katero pravzaprav obstaja verjetnost, da niti ne obstaja. Skozi pogovore z angleškim sogovorncem, ki se dotaknejo tako napadov 11. septembra kot antraksa in vojn, se nam po delčkih odkriva pripoved o grozljivem Nestorju Falcu, nemškem vohunu in strokovnjaku za genocid, ki ubija nagonsko. Roman *Istrske lobanje* pa zajema zgodbe, ki jih ameriški možakar pripoveduje, medtem ko sedi v neki gostilni na slovenski obali. Sebi in človeku, ki si ga je izbral za poslušalca, nenehno nataka pijačo in pripoveduje o tem, zakaj je zapustil Ameriko, kako je pristal na Hrvaškem in o Maji, ki jo je tam spoznal, o svojih spominih in nekaj malega o zgodovini, saj le to lahko pojasni, od kod so prišle tiste lobanje, ki jih je nekoč srečal. > NEŽA POZNIČ

Zbiralec svetov

Ilija Trojanow; prevod: Brane Čop

Beletrina, zbirka Beletrina, 2015, t. v., 492 str., 29 €, JAK

Ilija Trojanow

Bolgarsko-nemškega pisatelja Ilija Trojanowa (1956) v slovenščini že poznamo po proniciljivem eseju *Odvečni človek* in izzivalnem romanu *Tajanje*. Zdaj pa smo dobili še prevod njegovega najbolj znanega dela, napisanega v nemščini leta 2006, ki je bilo tudi nagrajeno, z njim pa se je pisatelj uveljavil tudi mednarodno. Obsežni *Zbi-*

ralec svetov je redka zlitina dveh leposlovnih žanrov, vrhunsko literarizirane biografije in pustolovskega romana, saj ima v svojem epicentru Sira Richarda Francisa Burtona, ki je veljal za enega največjih avanturistov, obenem pa tudi raziskovalcev v viktorijanski dobi. Burton (1821–1890) je prepotoval tako Britansko Indijo kot tudi Arabijo in Vzhodno Afriko, kjer je med iskanjem izvira reke Nil odkril Tanganjiško jezero, bil je prvi Evropejec, ki je romal v Meko, preučeval je življenje in modrosti indijskih brahmanov, prevedel pa tudi celotno *Tisoč in eno noč* ter *Kamasutro*, ki sta obe predstavljal dokaj šokantni srečanja Zahoda z vzhodnjaško literaturo in erotiko. Trojanow nas poglobljeno (v zvezi z Burtonom je opravil obsežno raziskovalno delo) in zavzeto pelje skozi pustolovčevno življenje in nam v bogatem jeziku mnogih lokalnih kulturnih posebnosti skozi Burtonovo perspektivo pokaže, kako so potekala srečavanja med Zahodom in Vzhodom na osebni ravni, denimo njegov odnos z indijskim služabnikom ter spoznavanje Indije ali pa nekdanji suženj, ki ga vodi proti Nilu. Leposlovni biografski potopis, ki nas umetelno vodi po poteh časa, ko svet še ni bil v celoti raziskan. > SAMO RUGELJ

Adamova zapuščina

Astrid Rosenfeld

prevod: Neža Božič

Mladinska knjiga, zbirka Roman, 2015, t. v., 359 str., 29,95 €

Živahen in hkrati presunljiv romaneskni prvenec nemške pisateljice (rojene leta 1977) in nekakšna knjiga v knjigi ima dva glavna junaka. Prvi je Edward, na začetku romana osemletni pripovedovalec svoje (družinske) zgodbe, ki živi v dokaj nenavadnem judovskem družinskem okolju, v katerem pa obenem nima kaj dosti informacij o svojem očetu. Ta je bil iz »Švedske, Danske ali pa Norveške in je po »usodni« noči, v kateri je spočel sina, izginil neznan kam, bil pa je, po materinih besedah, gotovo v redu moški. Poleg mame sta ključna lika tako babica Lara in ded Mojzes, ki v vnuku Eddyju vidi veliko podobnost s svojim bratom Adamom. Ta je med drugo svetovno vojno, potem ko je svojo mamo in babico spraval v težave, izginil neznan kam. Eddyjeva mama menja moške enega za drugim, nazadnje pa se vsaj približno ustali z nestabilnim in lahkoživim Jackom Mossom. Eddy odrašča, njegov pogled na zakrito družinsko preteklost pa preobrne Adamova knjiga, ki jo najde med predmeti umrle babice. V njej je pojasnjena njegova plat cele zgodbe. Potovanje v družinsko preteklost se lahko začne. > RENATE RUGELJ

... potovanje v družinsko preteklost ...

potovanje v družinsko preteklost se lahko začne. > RENATE RUGELJ

ZAKON O GRADITVI OBJEKTOV (ZGO-1)

z uvodnimi pojasnili in stvarnim kazalom mag. Sabine Jereb

Avtorica mag. Sabina Jereb v vsebinsko bogatih uvodnih pojasnilih k zakonu najprej navaja razloge za sprejem Zakona o graditvi objektov (ZGO-1) v letu 2003 in podrobneje razčlenjuje ureditev novega zakona v primerjavi s starim. V nadaljevanju dodaja natančen pregled sprememb in dopolnitev zakona, vključno z novelo ZGO-1F (Uradni list RS, št. 19/2015).

Poleg tega avtorica v pojasnilih komentira nekatere najpomembnejše podzakonske akte, sprejete na podlagi ZGO-1, ter med drugim govori o razlogih za pojav nedovoljenih gradenj in odprtih vprašanj na področju izdajanja gradbenih dovoljenj. Ob poglobljeni analizi in kritičnosti spričo neustreznosti ureditve, kot se ponekod kaže v praksi, avtorica opozarja tudi na možnosti za boljšo ureditev na tem področju.

V knjigi je ob neuradnem prečiščenem besedilu zakona objavljeno tudi stvarno kazalo s premišljeno in natančno urejenimi pojmi.

letno izdaje: 2015
število strani: 248
velikost: 14 x 20 cm
vezava: mehka
cena: 48,00 €

www.uradni-list.si/zalozba • informacije po tel.: 01/200 18 38 • e-naslov: prodaja@uradni-list.si

Zgodovina sveta v desetih poglavjih in pol

Julian Barnes

prevod: Valerija Cokan

Mladinska knjiga, zbirka Roman,

2015, t. v., 398 str., 32,96 €

Julian Barnes

Angleškega pisatelja in esejista Barnes (1946) v slovenščini že dobro poznamo po njegovih romanih *Flaubertova papiga*, literarnem duetu *Prerekanja* in *Ljubezen*, etc., pa originalnem *Arthur in George* ter bravuroznem *Smislu konca*, za katerega je leta 2011 končno prejel Bookerjevo nagrado (prevedeni so še njegovi spomini *Nč bat* in zbirka kratkih zgodb *Limonova miza*). Zdaj smo do-

bili še prevod enega njegovih znanih romanov iz leta 1989, ki še najbolj diha v slogu *Flaubertove papige*. V njem nas pisatelj s svojim inteligentno začinjenim postmodernističnim humorjem popelje na seljevrstno potovanje, na katerem v skladu z reklamo, da zgodovina ni tisto, kar se je zgodilo, temveč tisto, kar nam o njej povedo zgodovinarji, pred nas razstavi dobrih deset tu in tam ohlapno povezanih zgodb iz osebno zasnovane svetovne zgodovine, ki včasih temeljijo na dejstvih, včasih pa tudi ne. Tu je, med drugim, Noetovo potovanje iz perspektive lesnih črvov, ki kasneje, prek gore Ararat, kjer je Noe gojil trte, (kakor tudi črvi) odmeva v še nekaj zgodbah, tu je Splav Meduze, ki se po prvem delu poročila o grozljivih postbrodolomskih dogodkih na splavu v drugem delu sprevrže v umetnostnozgodovinsko analizo

... virtuozno izpisana pripoved ...

Géricaultove slike Prizor brodoloma (reprodukcija je priložena), tu je strahotna plovba ladje St. Louis maja 1939, polne Judov, ki si jih podajajo po vsem svetu, tu je pisemska zgodba filmskega zvezdnika, ki svoji ljubici na začetku izpoveduje ljubezen, na koncu pa jo meče iz stanovanja itn. Virtuozno izpisana pripoved, ki bo navdušila predvsem ljubitelje zgodnejših Barnesovih del. > SAMO RUGELJ

Švindler, špijonka in človek z bombo

Alex Capus

prevod: Mojca Kranjc

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki,

2015, t. v., 200 str., 24,94 €, JAK

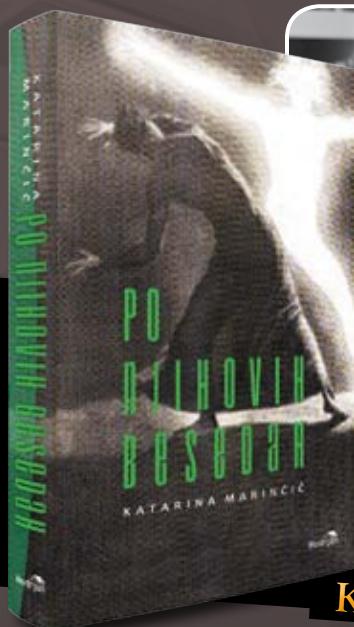
Alex Capus

Capusa (1961), sina Francoza in Švicarke, ki živi v Švici in piše v nemščini, smo v slovenščini že spoznali po izvrstnem zgodovinskem ljubezenskem romanu *Léon in Louise* (2011, sl. prevod 2014), pri katerem si je avtor za osnovo vzel resnično zgodbo svojega starega očeta. Podobno Capus iz resničnosti črpa tudi v svojem najnovejšem delu iz leta 2013, kjer v izbrušenem pripovednem stilu, bogatem z zgodovinskimi podrobnostmi (in v mojstrskem prevodu Mojce Kranjc), pred nami razprostre tri resnične življenjske zgodbe kar se da različnih resničnih osebnosti in jih točkovno povezuje zgolj v možnosti njihovih hipotetičnih srečanj. Prvi lik je Felix Bloch, izjemni naravoslovni um, ki se izneveri želji svojega očeta ter se odloči za fiziko. To ga desetletja kasneje, ko se ob protijudovskem vzdušju umakne v Ameriko, pripelje v bližino snovalcev atomske bombe, v družbo atomskega fizika in nobelovca Roberta Oppenheimerja (ki ga Bloch pozneje v tisočih straneh svojih dnevnikov niti ne omeni). Druga je Laura d'Oriano, hči kabarejske pevke, ki si že kot mladenka priseže, da si do kariere ne bo pomagala z podvezicami in dekoltejem, potem pa to obljubo večkrat prelomi, vse dokler ne postane vohunka v drugi svetovni vojni. Zaradi tega jo kot edino žensko v Kraljevini Italiji obsodijo na smrt. Tretji pa je Emile Gilliéron, sin znamenitega slikarskega poustvarjalca, ki je skupaj z arheologom Schliemannom in lastno domišljijo praktično ustvaril današnjo podobo minojske Krete in drugih arheoloških najdišč, Gilliéron mlajši pa v okviru možnosti nadaljuje očetovo delo. Na videz premočrtno izpisane življenjske zgodbe v tem unikatno napisanem romanu pod črto združuje ideja nepredvidljivosti življenja v takratnem času, ki mu je tako ali drugače začel tempo narekovati nacizem. > SAMO RUGELJ

... virtuozno izpisana pripoved ...

V DESETERICI NOMINIRANCEV ZA KRESNIKA 2015 DVA ROMANA ZALOŽBE MODRIJAN

Katarina Marinčič
Po njihovih besedah

Kritiško sito 2015

Andrej E. Skubic
Samo pridi domov

HHhH

»Eden od literarnih presežkov tega leta.«

Samo Rugelj (Bukla)

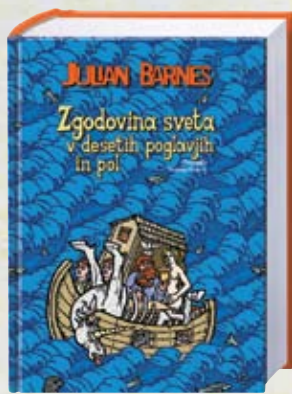
TUDI
V ŽEPNI
IZDAJI

Mešanica napetega trilerja, zgodovinskih dejstev in metafikcije o odporniškem dejanju, ki je spremenilo tok zgodovine. Nagrada Goncourt za prvenec.

Na svoj seznam **NUJNO PREBERI** dodajte še:

(Ne)verjetna zgodba katalonskega avtorja o družini, prijateljstvu, ljubezni in izgubi.

Eden od najbolj ambicioznih romanov Juliana Barnesesa.

Knjige so izšle s podporo programa EU Kultura (2007–2013).

Prevedeno leposlovje

Izgubljeni kovčki

Jordi Puntí; prevod: Veronika Rot
Mladinska knjiga, zbirka Roman,
2015, t. v., 477 str., 34,96 €

Katalonski novinar in prevajalec (1967) se je po številnih kratkih zgodbah prvič preizkusil v pisanju romana. Družinska zgodovinska saga se iz različnih koncev Evrope, kjer s tovrnjakom opravljajo selitve še mladi glavni junak Gabriel in njegova pajdaša Bundo in Petroli, steka v Barceloni, kjer se mnogo let kasneje zberejo njegovi odrasli sinovi, štirje Krištofi (Christof, Christophe, Christopher in Christofol), da bi raziskali skrivnostno izginotje skupnega očeta. Štirje sinovi štirih različnih mater prihajajo iz štirih različnih evropskih mest (v katerih si je njihov oče na službenih postankih iz takih ali drugačnih vzgibov začasno omislil majhno družinico) se do skrivnostnega zapisa njihovih imen na listku sploh niso poznali med sabo, pravzaprav drug za drugega sploh niso vedeli. Matere se v iskanje zanje že davno izgubljenega moškega niso želele vključiti in fantom ne preostane drugega, kot, da začnejo spoznavati drug drugega in s tem tudi očeta. > **RENATE RUGELJ**

Ukrajina joka

Aleksij Pelipenko
Celjska Mohorjeva družba,
2015, m. v., 166 str., 17,50 €

Vzporedno z aktualnim rusko-ukrajinskim sporom, ki zadeva širšo Evropo in vpliva tudi na svetovna geostrateška ter politična razmerja, lahko beremo roman iz leta 1937, v katerem je nekdanji vojaški duhovnik Aleksij Pelipenko opisal resnične dogodke z začetkov komunistične revolucije. Ukrajina je veljala za žitnico Rusije, komunisti pa je zavojeval podeželje z zatiranjem kmečkega prebivalstva, s prisvajanjem ozemelj, s kolektivističnimi eksperimenti in z izničenjem religije. Zgodba se začne v Vranjem gozdu, kjer so bili ubiti številni uporniki, nadaljuje pa se v vasi Volodivka. Protagonist je duhovnik Nikander, ki ga čekisti primejo in obsodijo na smrt, dopustijo mu le še zadnjo pridigo ... Avtor je po drugi svetovni vojni postal duhovni vodja katoliških Ukrajincev v Argentini. > **ŽIGA VALETIČ**

Na drugem mestu

David Lodge; prevod: Irena Duša
Litera, 2014, t. v., 317 str., 24,90 €, JAK

Včasih pridejo najboljše stvari na koncu, v tem primeru pa je na koncu prišel začetek. Roman *Na drugem mestu* je namreč začetni del t. i. »kampus trilogije«. Pri nas so te knjige, ki jih zlahka bremo tudi neodvisno eno od druge, izšle v obratnem vrstnem redu, najprej *Lepa služba* (1988, sl. prevod 2009), potem *Majhen svet* (1984, sl. prevod 2012), zdaj pa še *Na drugem mestu*, ki je izvorno izšla leta 1975. V njej sta glavna lika dva literarna profesorja, tradicionalno precej umirjeni Anglež Philip Swallow in precej bolj živahni ter akademsko uspešnejši Američan Morris Zapp, ki za pol leta zamenjata bivališči, skupaj s tem pa tudi akademski okolji. Pri tem Zapp na to pristane predvsem zato, ker je žena pripravljena zadržati ločitev, če se za šest mesecev odseli od doma. Z zamenjavo in vključevanjem v novo okolje pa se obema profesorjema začnejo odpirati tudi povsem drugi (zasebni) svetovi, zaradi česar ta humorni roman o profesorjih literature začenja dobivati tudi resnejše dramatične tone. Trilogija za vse ljubitelje romanov s knjigoljubci v glavnih vlogah. > **RENATE RUGELJ**

Srce parajoče delo neizmerne globine

Dave Eggers

prevod: Jernej Županič

Cankarjeva založba, zbirka Moderni klasiki, 2015, t. v., 448 str., 37,96 €, JAK

Dave Eggers

Že ta romaneskni prvenec Dava Eggersa (rojen leta 1970), ki je izšel leta 2000, torej še pred avtorjevimi tridesetim letom, in postal finalist Pulitzerjeve nagrade, je pokazal da gre za velik literarni talent, ki ga je Eggers kasneje razvijal v različne smeri, od prodajnih uspešnic *Krog* (*The Circle*, 2013) do izjemnih ne-leposlovnih reportažnih biografij, položenih na resnične dogodke, kot je *Zeitoun* (2009, v prevajanju).

Obsežen roman *Srce parajoče delo neizmerne globine* je dejansko literarizirana Eggersova avtobiografija, ki zajema obdobje v drugi polovici devetdesetih let, ko je po smrti obeh svojih staršev v obdobju nekaj mesecev postal (neuradni) skrbnik svojega desetletnega brata Tophja, s katerim sta se iz Chicaga preselila v Kalifornijo. Intenzivno pisano delo z mnogimi potezami lokalne pop kulture (prevajalski podvig Jerneja Županiča) se po postmodernističnem uvodu, v katerem avtor kritično obdela svoj avtobiografski pristop in morebitne pomisleke v zvezi z njim, prevesi v hiptersko pripoved o divjih formativnih Eggersovih letih, v katerih je avtor skušal loviti ravnotežje med (starševskim) vzgajanjem mlajšega brata in lastnim intelektualnim razvojem, ki ga nekako poseebja revija *Mighty*, pri kateri je aktivno sodeloval. V tem raznorodnem delu poleg klasičnega pripovedovanja preteklih dogodkov med drugim najdete tudi dialoge v dramski obliki, pa podroben zapis jedilnika posebnih jedi v neki restavraciji in tudi nekakšen prepis intervjuja za udeležbo v resničnostnem šovu, kar slikovito priča o duhu časa, v katerem je nastalo delo, obenem pa ta vznemirljivi roman dela za res posebno bralno izkušnjo, nad katero bodo navdušeni predvsem literarni sladokusci. > SAMO RUGELJ

Pridni sinko

Pascal Bruckner

prevedel: Jaroslav Skrušný

Modrijan, 2015, t. v., 173 str., 23,90 €

Francoskega literata Brucknerja (1946) v slovenščini poznamo tako po njegovem romanesknem ustvarjanju (*Ljubezen do bližnjega*) kot tudi po izvrstni esejistiki (*Nenehna vzhičenost*). Zdaj se nam predstavlja še z leposlovnim hibridom, še najbolj podobnim literarizirani avtobiografiji, ki je izvirno izšla leta 2014, dve leti po smrti njegovega očeta. To vsekakor ni nepomemben podatek ob dejstvu, da je oče glavni junak v Brucknerjevi knjigi, ki jo lahko po eni strani beremo kot izpiljeno družinsko kroniko, to avtor pripoveduje kar se da brez olepševanja in samocenzure, po drugi strani pa gre za neke vrste literarno in simbolno ubijanje očeta, kjer se zdi, da je Bruckner z njim šele v tej knjigi poravnal račune. V tridelno zastavljenem delu nas avtor sprva popelje v svoje otroštvo in drobovje svoje družine, za katero pravi, da je, kot bi privzdignil skalo, pod katero mrgoli škorpionov. Pri tem zelo neposredno okarakterizira svoja starša – demonskega očeta, ki je še tudi po vojni ostal goreč privrženec nacizma, in posesivno mater, ki je kljub nenehnemu moževemu varanju ostala z njim, hkrati pa se čustveno navezala na sina in ga, ko je ta začel odraščati, nenehno nadzorovala in »pazila« pred ženskami. Drugi del je zastavljen bolj intelektualistično, v njem pa Bruckner obravnava svoja leta odraščanja in srečanja z nekaterimi največjimi francoskimi umi druge polovice dvajsetega stoletja od Jeana-Paula Sartra do Foucaulta. S temo magistrske teze je hotel pomesti z nacistično preteklostjo svoje družine, doktoriral pa je pri Barthesu ter se zatem zapisal pisanju (knjig), od česar je potem živel naslednja štiri desetletja. V sklepnem delu se zgodba eliptično spet vrne k očetu, s katerim je Bruckner po smrti matere spet vzpostavil (prejkone hladni) stik, ob občasnih srečanjih spremljal njegovo hiranje ter tudi v njegovi smrti našel svojevrsten posmeh usode in lastno zadovoljstvo ter trpkost obenem. Razkošno pisano besedilo teh vrhunskih spominov dodatno zažari v mojstrskem prevodu Jaroslava Skrušnjaja, ki je napisal tudi spremno besedo. > SAMO RUGELJ

... leposlovnih hibrid ...

www.mohorjeva.com

Mohorjeva
Celovec

Božidar Radoš

V objemu zla

Jutrišnji svet Stefana Zweiga

Glavna protagonist romana sta, že v času pred drugo svetovno vojno, z utopično boljševiško idejo zavedena mlada Slovenca.

Njuna zgodba je s fikcijo obogatena pripoved o slepi veri, zlu totalitarizmov Evrope v dvajsetem stoletju in njegovem pogubnem času. Svetu zlagane utopije je utiral pot svet totalitarizma in zločina.

420 strani, trda vezava
€ 24,90

Jože Dežman

Ni bilo lahko, a smo obstali in stojimo

Titoizem, poraz nasilja

Knjiga je nadaljnji poskus obdelave zločinov titoističnega režima v Sloveniji avtorja J. Dežmana. Delo tvori trilogijo s knjigama „Moč preživetja“ in „S pravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe“.

466 strani, trda vezava
€ 31,90

Naročila: Družina d.o.o., Krekov trg 1, Ljubljana, tel: (01) 360 28 28, narocila@druzina.si

Bowie

Biografija

Wendy Leigh

prevod: Jure Šešer

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 336 str., 12,90 €

Divji življenjepis še bolj divjega rock zvezdnika, ki je za seboj pustil več kot dva ducata raznolikih albumov, nam ekstravagantnega umetnika prikaže manj skozi glasbeni in bolj skozi ekscesni vidik: skozi nenavadno družinsko ozadje (mama je bila natakarica in privrženka fašistične stranke, oče pa sposobni piarovec, medtem ko sta bili obe družini obremenjeni z duševnimi težavami), pa skozi njegovo androgino pojavo ter skozi besede številnih Bowiejevih ljubimk in ljubimcev. Prav ti so poleg ljudi iz sveta zabavno-glasbene industrije glavni sogovorniki avtorice, poklicne biografke Wendy Leigh, ki se je v preteklosti lotila tudi zgodb Madonne, Patricke Swayzeje, Arnolda Schwarzeneggerja, Johna F. Kennedyja in drugih. Leighjeva se po Davidovem otroštvu vrača tudi v zgodnja sedemdeseta leta, v čas njegovega vzpona, nato pa analizira številne metamorfoze, obraze in alterege, prek katerih je genij zavojeval različne glasbene sloge. Leta 1992 se je Bowie poročil z uspešno somalsko-ameriško manekenko Iman, njegova zadnja plošča *The Next Day* (2013) pa je bila deležna izvrstnih kritik. Rokenrol! > ŽIGA VALETIČ

Suárez

Nepozabna zgodba najeksplozivnejšega nogometnega zvezdnika

Luca Caioli

prevod: Niki Neubauer

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 244 str., 10,90 €

Izpod prstov italijanskega novinarja Luce Caiolija smo ob bok Ronaldu in Neymarju dobili že tretjo nogometno knjigo, tokrat o najbolj nevarnem nogometnašu tačas – »kanibalu« Luisu Albertu Suárezu Díazju. Spomnimo se ... urugvajski golgeter je bil za nekaj časa suspendiran z zelenic, ko je na zadnjem svetovnem prvenstvu ugriznil italijanskega branilca Giorgia Chiellinija. Kasneje so njegov lik suspendirali tudi iz nekaterih videoiger, toda vrhunskega napadalca je že angažirala slovita Barça. Evropska pot ga je pred tem vodila od Groningena ter Ajaxa (oba na Nizozemskem) pa do Liverpoola, s katerim se je v lanskem sezoni povzpел na drugo mesto otoškega prvenstva. Vrhunski napadalec je bil zaradi umazane igre in agresivnih izpadov že večkrat kaznovan, knjiga pa osvetli tudi njegovo človeško plat: zgodbo o disfunkcionalni družini, o zahtevnem pubertetniškem obdobju, o veliki ljubezni ter dveh otrocih. > ŽIGA VALETIČ

Tečejo, tečejo nitke

Marija Ahačič Pollak

Mohorjeva Celovec, 2015, t. v., 264 str., 29,90 €

Ime Marije Ahačič, še preden je svojemu dodala možev priimek, Pollak, bralci z malce daljšim spominom povezujejo z legendarnimi Avseniki. Z njimi je med drugim posnela »večno zeleno« *Tam, kjer murke cveto*, več uspešnic pa je nato ustvarila še z ansambli v Kanadi in z žensko vokalno skupino Plamen, ki jo je ustanovila in jo vodi že skoraj četrto stoletja. Med izseljenci se je avtorica uveljavila kot novinarka in urednica radia Glas kanadskih Slovencev, domotožje pa jo je ves čas povezovalo tudi z domovino. Od otroštva

Kar zagotovo vem

Oprah Winfrey

prevod: Danica Križman

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 256 str., 22,95 €

Legendarna televizijska voditeljica in neumorna promotorka knjig se je tokrat sama postavila v vlogo avtorice knjižne zbirke poduhovljeno angažiranih zgodb. V privlačno oblikovani darilni knjigi iz lanskega leta se Oprah predstavlja s kratkimi zgodbami, zgoščenimi okoli osmih poglavij: Radost, Vzdržljivost, Povezanost, Hvaležnost, Možnosti, Občudovanje, Jasnina in Moč. V njih nam skuša s svojim pozitivnim pristopom na razne načine, tudi z uporabo lastnih življenjskih prilog, pokazati, da je vsak dan dejansko lahko priložnost za nov začetek in nov pogled na lastno življenje in da se čudeži, četudi majhni ali celo drobčni, dogajajo tudi neposredno pred nami – samo videti jih je treba. Nekatere od zgodb so prav aktualne tudi za naš prostor. Denimo zgodba o črnem duhovniku Otisu Mossu, otroku revnih staršev, ki so morali kot zakupniki prenašati razne žalitve in ponižanja, potem pa je Otis, ko je bil star že več kot petdeset let, dobil volilno pravico. Na dan volitev se je lepo oblekel in peš odpravil na deset kilometrov oddaljeno volišče. Ko je prispel tja, so mu povedali, da je prišel na napačen kraj, in ga usmerili drugam. Ko je prišel tja, so ga spet preusmerili, tretje volišče pa se je ob njegovem prihodu že zaprlo. Če bi ljudje bolj množično odhajali na volišča, bi bili lahko priča osupljivim spremembam, sklepa to zgodbo Oprah. Ali to ne velja tudi za Slovenijo? Inspirativno. > SAMO RUGELJ

Glasba, ples in gore

Autobiografija: šest desetletij mojega pedagoškega, kulturnega in planinskega delovanja

Lovro Sodja

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 237 str., 27,95 €

Flavtist, profesor, kulturni delavec in planinec Lovro Sodja je v knjigo pretopil razgibano življenjsko pot, ki ga je vodila od baletnega ansambla in opernega zbora prek študija solopetja in flavte do kasnejšega pedagoškega dela, ki mu je bil zvest največji del poklicne poti. Seznanimo se tudi s publicističnim in uredniškim delom, ki ga je Sodja več kot petdeset let opravljal za slovenske in avstrijske časopise, s poudarkom na koroški regiji. Delo v slovenski Glasbeni šoli na Koroškem in prispevki k slovensko-avstrijskemu kulturnemu sodelovanju so mu leta 2005 prinesli avstrijski častni križ za znanost in umetnost, sicer pa je bil v mladosti tudi zagrizen hribolazec – od Šmarne gore do Mont Blanca. Spominsko monografijo bogatita izdatno fotografsko gradivo ter estetska oblika. > ŽIGA VALETIČ

in prvih pevskih uspehov prek družine in tujine do današnjih dni razpeti spomini Marije Ahačič Pollak pričajo, da je Sloveniji iskreneje zvesta in naklonjena, kot so bili nekateri rojaki s svojo nevoščljivostjo, neotesani in ideološko sumničavi oblastniki pa bi ji morali biti hvaležni za vse, kar je storila za Slovence in slovenstvo. Odkritosrčno pisanje spremljajo besedila avtoričinih pesmi, izbor fotografij iz družinskega albuma in zgoščenka z 22 skladbami, ki jih je pela in večino tudi so-ustvarila. > IZTOK ILICH

Marija Terezija

Velika Habsburžanka

Franz Herre; prevod: Igor Antič

Cankarjeva založba, 2015, t. v., 351 str., 34,96 €

Na ozemlju današnje Slovenije so v preteklosti vladali različni vladarji, med njimi pa je bilo le malo vladaric. Marija Terezija je bila kljub svojemu spolu, ki so ga v njenih časih problematizirali tudi na dunajskem dvoru, ena od tistih, ki se je pomembno zapisa-

sala v slovensko zavest. Njen življenjepis je zdaj izšel v zbirki velikih biografij Cankarjeve založbe, ta knjiga o veliki Habsburžanki (1717–1780), ki je bila izvirno napisana pred dvajsetimi leti, pa se – ne glede na dejstvo, da je bil vpliv razsvetljene Marije Terezije zelo širok in da je močno zaznamovala tudi razvoj naše dežele – osredotoča predvsem na dogajanje na dunajskem dvoru. Čeprav ni bila vzgajana za vladanje se je po prevzemu oblasti pri 23 letih, torej leta 1740, presenetljivo hitro znašla ter ob šestnajstih otrocih, ki jih je rodila, približno deset let kasneje začela z obsežnimi reformami na raznih področjih, ki so zadevale vojsko in izobraževanje in so odmevale tudi na Kranjskem. Karizmatično vladarico z izjemnim življenjem – vladala je kar štirideset let – in raznovrstnimi posvetnimi doživetji (igral ji je, denimo, tudi šestletni Mozart) lahko štejejo za tisto oblastnico, ki je s svojim do neke

mere še baročnim načinom gospodovanja sprožila nujne spremembe habsburške monarhije, ki pa so na koncu vseeno pripeljale do njenega razpada. Kontekstualizacijo Slovenije v okviru njenega življenja je s predgovorom dodal prevajalec Igor Antič. > **SAMO RUGELJ**

Obtožena: Wiera Gran

Agata Tuszyńska; prevod: Tatjana Jamnik

Modrijan, 2015, m. v., 336 str., 30,90 €

Bila je lepa, nadarjena, predvsem pa umetnica v pravem pomenu besede. Živela je za petje, igro, aplavz in za to, da bi jo ljudje sprejeli in jo imeli radi. Wiera Gran, poljska predvojna igralka in judovska pevka. Ikona, ki so jo nekateri častili, še več pa je bilo takšnih, ki so ji vse življenje, tudi še desetletja po koncu druge svetovne vojne, metali v obraz očitke, da si je med vojno rešila kožo s simpatiziranjem z vsemi stranmi, tudi z nacistično. Tor-

vrstne obsodbe ter dejstvo, da se je leta 1942 iz varšavskega judovskega geta rešila tik pred usodnim zajetjem tamkajšnjih Judov, med katerimi so bile tudi njena mati in sestre, za katere je lahko samo slutila, kako so končale življenje, so jo razžirale do konca življenja. In prav to bolečino pa tudi vso vihrovost njene umetniške duše, na koncu razbolene do obisti, je poljska pisateljica in publicistka Agata Tuszyńska natančno ter podkrepljeno z ogromno dokumentarnimi dokazi ujela v zgodbo o Wieri Gran, tej tragični žrtvi nekega preteklega obdobja, režimov in vseh mogočih človeških slabosti. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Boj z demonom

Hölderlin

Stefan Zweig; prevod: Martina Soldo

KUD Apokalipsa, zbirka Apokalipsa, 2014., m. v., 167 str., 15 €, JAK

Samo vprašanje časa je bilo, kdaj bodo, tako ali drugače, potem ko je Zweigovo ustvarjalno delo leta 2012 postalo javna domena, začeli ponovno prevajati ali vsaj izdajati njegove *Graditelje sveta* (v slovenščini so izšli leta 1967 v prevodu Evalda Flisarja). V njih je ta briljantni avstrijski biograf v treh trojkah, *Trije pesniki življenja*, *Trije mojstri* in *Boj z demonom* (sicer drugo delo iz te trilogije, v kateri napisal esejistične razprave o Heinrichu von Kleistu, Friedrichu Wilhelmu Nietzscheju in Friedrichu Hölderlinu), popisal devet velikih ustvarjalcev, ki so vsak po svoje oblikovali svet. Zweigov Hölderlin je zdaj izšel v novem prevodu, v njem pa biograf tega pesnika (1770–1843), ki ga štejejo za enega najpomembnejših nemških lirikov, bravurozno in v svojem neponovljivem pripovednem esejističnem stilu portretira v kontekstu pesnikovega spoprijemanja z demonom usode (in kasnejšega zdrsa v blaznost), v katerem je Zweig uziral tudi lastno razklanost. > **SAMO RUGELJ**

Liber.ac

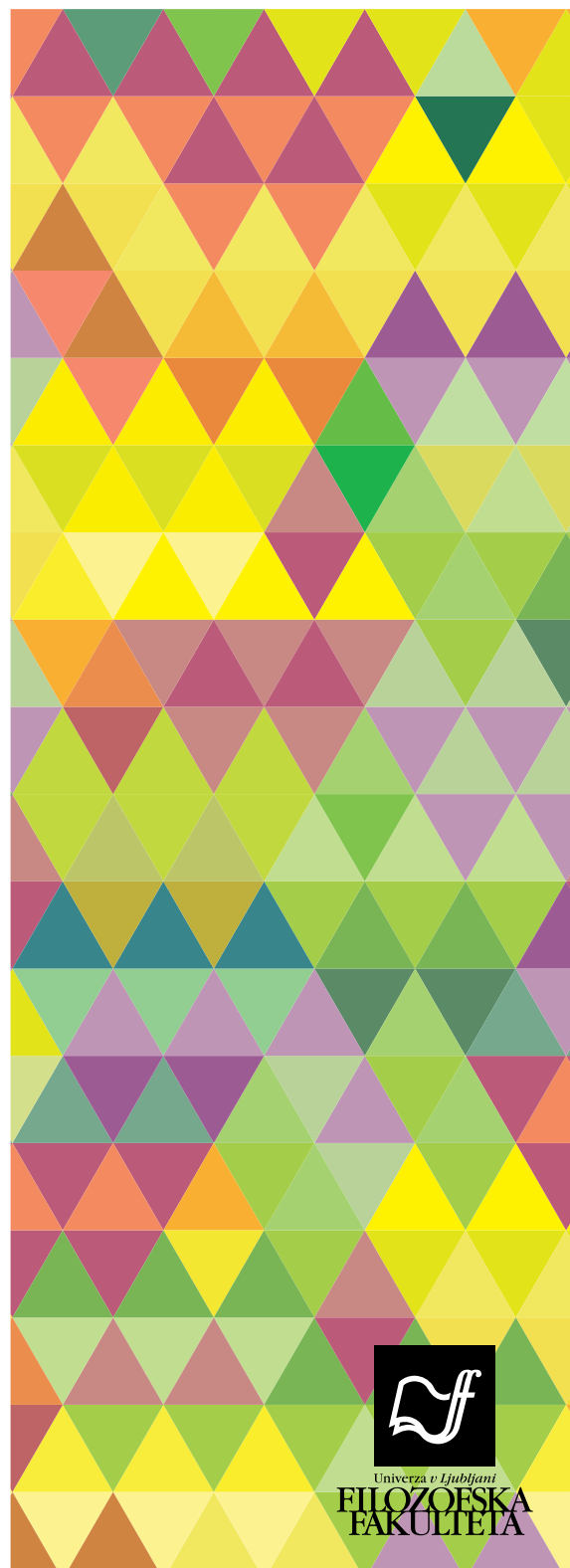
Sejem

akademske

knjige

FOERSTERJEV VRT ZA FILOZOFSKO FAKULTETO 19.-21. MAJA 2015

ZVOK KNJIGE, ZVEN ŽIVLJENJA

Univerza v Ljubljani
FILOZOFSKA
FAKULTETA

Nova revija je imela z *Mladino* in *Radiom študent*, ki so se jim sredi osemdesetih let pridružili še drugi kritični mediji, najvidnejšo vlogo pri pripravljanju razpoloženja, v katerem so se lahko razvili odločnost in državotvorna izhodišča za osamosvojitve. Pri slednjih je imela, potem ko je v svoj krog pritegnila veliko večino humanističnega izobraženstva, sploh odločilno besedo. Še preden pa so poznejši uredniki in drugi ključni sodelavci zasnovali programska izhodišča nove revije – šele pred izidom prve številke z veliko začetnico v naslovu –, je njihova dogovarjanja in sestajanja že začela z ovadubi in s prisluškovanjem nadzorovati tajna politična policija SDV.

»Še en zmagoviti pohod skozi tajne SDV-jevske dosjeje«

Veliki in dolgi pohod Nove revije

Igor Omerza

Mohorjeva Celovec,

2015, 368 str., t. v., 29,90 €, JAK

O vsem, kar so odkrili, so njeni ljudje sproti poročali političnemu vrhu. Novorevijaši so to zalezovanje bolj slutili kot zanj vedeli, so pa s podporo pisateljskega društva kmalu tako razširili krog vplivnih somišljenikov, da jih oblast, ko so stopili pred javnost, ni več mogla ali si jih upala zaustaviti, čeprav predvsem po objavi Prispevkov za slovenski nacionalni program tudi takšnih zahtev ni manjkalo.

Publicist Igor Omerza je v svojih knjigah razkril že vrsto dotlej tajnih akcij Udbe, s katerimi je za samoupravnim pluralizmom interesov skrivajoči se režim do zadnjega oviral in tudi odstranjeval vse, ki bi ga utegnili ogroziti. Zdaj je s svojo raziskovalno vneto v novi knjigi osvetlil še veliki in dolgi pohod *Nove revije* – od zapletov ob ustanavljanju do vrhunec ob 57. in 95. številki tik pred prvimi demokratičnimi volitvami. Z imeni in dejstvi, ki jih je odkril, je osvetlil delovanje in soočil izjave akterjev z obeh strani, opisal odločilne dogodke ter odmeve v medijih, navedel in objavil množico dokumentov ter bralcem postregel tudi z drugimi zanimivostmi in še s kakšno anekdoto po vrhu.

Bukla: Arhivske zbirke, gospod Omerza, so spričo tem, ki se jih lotevate, poleg živih pričevalcev poglavitni vir gradiva za razkrivanje zamolčanih zgodb iz naše polpreteklosti. Zakaj kljub vsem težavam, s katerimi se srečujete v arhivih, še vztrajate?

Omerza: Prvič, ker me veseli pisanje, in drugič, ker se mi danes zdi izjemno zanimivo raziskovati predvsem tajno delovanje propadlega jugo-slovenskega socialističnega režima; ne samo njegove tajne policije. Ker pa ne maram suhoparnega pisanja, za svoje številne (še tudi prihajajoče) knjige iščem predvsem notranje povezane zgodbe, pa najsi gre za ugrabitve, umore, bombne atentate ali delovanje oporečniških struktur (npr. Edvard Kocbek, Janez Toplišek, Bata Todorović, Stjepan Crnogorac, *Nova revija* itd.).

Bukla: Se zgodi, da kdaj naletite tudi na gradivo, ki vas preseneti. Ce lo na kak spis, ki se je izmuznil nazadnje že nekoliko utrujenim »čistilcem«?

Omerza: Da, ne bi rekel utrujenim, ampak nepazljivim uničevalcem. Tako sem bil močno presenečen, ko sem odkril morda celo tisoč strani, ki so opisovale priprave, ugrabitev in ilegalno »zaporovanje« ugrabljenega Bata Todorovića. Imena ugrabiteljev, podrobne priprave, osem mesecev ždenja v udbovskih jazbinah v Sloveniji (največ sredi Ljubljane!), neverjetno. Takih stvari se ne pušča za sabo!

Bukla: Katera od vaših doslej objavljenih knjig se vam zdi najpomembnejša?

Omerza: *Edvard Kocbek – Osebni dosje št. 584*, ker opisuje predvsem slovensko dramo, ki jo je s pomočjo Borisa Pahorja in Alojza Rebule pripravil Edvard Kocbek s svojim intervjujem v tržaškem *Zalivu* leta 1975. Ni bil prvi, ki je spregovoril o povojnih množičnih umorih, toda prvi, ki je to povedal sicer v zamejski reviji, a je živel v Jugoslaviji. In tokrat o tem tudi ni pisal kak politični emigrant, ki bi se morda zdel pristranski (tistim, ki bi se v Sloveniji sploh dokopali do take prepovedane literature), ampak, vsaj formalno, eden najvišjih partizanskih voditeljev. Zgroženi Kardelj ni imel iz-

Igor Omerza

Foto: arhiv založbe

hoda in je ukazal, da *Naši razgledi* ponatisnejo tržaški intervju in ga sprejda in zadaj opremijo s klevetniškimi komentarji. Ta drama okoli pobojev in sprave traja še danes.

Bukla: Nastajanje in delovanje *Nove revije* je zlasti z vidika poročil SDV-ja v knjigi natančno opisano, kljub temu da so večino z njo povezanih dokumentov že prej »pospravili«. Kaj ste pogrešali?

Omerza: Natančnejše opise ali komentarje posameznih števil s strani SDV-ja in partijskega vrha. No, iz SDV-jevskih letnih poročil, ki so ohranjena, in sestankov partijskega vrha (tudi predsedstva SRS in nadzornega sveta SDV-ja in še česa) sem sestavil, tako mislim, dobro dokumentirano zgodbo o (do zdaj večinoma neodkritem) rojevanju in življenju revije od oktobra 1979 do marca 1990.

Bukla: Kako ste med zbiranjem gradiva in pisanjem o *Novi reviji* sami podoživljali njeno pot, ki je bila nekaj časa tudi vaša pot?

Omerza: Najpomembnejših novorevijašev pred nastankom Odbora za varstvo človekovih pravic (jaz ga imenujem Veliki odbor), junija 1988, nisem poznal (morda bežno kakega od njih). Potem pa so številni med njimi postali člani kolegija tega odbora (ali tudi pomembni podporniki) in spletel sem nekaj poznanstev, prijateljstev, ki trajajo še danes (zakonca Hribar, Dimitrij Rupel, Alenka Puhar, Niko Grafenauer). Zato ni nič čudnega, da sem marca 1990 za številko *Samostojna Slovenija* prispeval članek o gospodarski samostojnosti novoprihajajoče države Slovenije.

Bukla: V knjigi omenjate, da pripravljate tudi objavo svojih dognanj, povezanih s pisanjem tednika *Mladina* in Spomenke Hribar v osemdesetih letih. Morda še kaj?

Omerza: Da, in še več. Že 29. avgusta letos na Opčinah izide obsežna knjiga *Karla – Udba o Dragi* (ob 50-letnici študijskih dni Draga). Prav tako bo letos konec leta izšla knjiga o Agopu Stepanjanu, nedolžni žrtvi režima sredi osemdesetih let prejšnjega stoletja. V mislih imam tudi knjigo o »oporečniškem« delovanju Društva slovenskih pisateljev, o Janševem večkratnem spopadanju z režimom v osemdesetih letih 20. stoletja, o punku in mladinskih civilno-družbenih gibanjih v obdobju 1977–1990, dalje, knjigo o naši tajni policiji proti Borisu Pahorju ter o Sloveniji kot deželi Udbe.

Jugoslavija in svet leta 1968

Hrvoje Klasić

prevod: Višnja Fičor, Seta Knop
Beletrina, zbirka Koda,
2015, t. v., 449 str., 29 €, JAK

Hrvoje Klasić

Zgodovinska monografska študija uglednega hrvaškega zgodovinarja, ki je od leta 2003 profesor za novejšo hrvaško in svetovno zgodovino na Filozofski fakulteti v Zagrebu, na široko kontekstualizira »revolucionarno« leto 1968 in ga v smislu odnosa Jugoslavije do varšavskega bloka nekajkrat postavlja tudi v razmerje do podobno kritičnega leta 1948. Klasić (1972) v uvodu predstavi podobo Jugoslavije v letu 1967,

ki so jo zaradi ekonomskega zastoja in vse večje brezposelnosti pestile vse večje družbene napetosti. Posledica tega so bile vse ostrejšše kritike obstoječega družbenega sistema. Nadaljuje s pregledom časopisa *Praxis* in korčulske poletne šole in ju predstavi kot intelektualni temelj dogajanj, ki so sledila v letu 1968. Natančno se posveti študentskim demonstracijam, tudi po posamičnih mestih, vključno z Ljubljano, podrobno razdelja odnose med študenti in profesorji ter natančno ovrednoti Titovo strateško pametno zapoznelo reakcijo na burno dogajanje, ki pa je po njegovem govoru kmalu povzročila konec študentskega gibanja. Glede na to, da je Sovjetska zveza ob »praški pomladi« s tanki vstopila na Češkoslovaško ozemlje ter tako zaustavila tamkajšnje družbeno vrenje, se Klasić v sklepnem delu posveti še in mednarodnemu položaju Jugoslavije v letu 1968, ob tem pa obdelata tudi odnos Jugoslavije do varšavskega bloka ter gibanja neuvrčenih in Zahoda na splošno. Živahna zgodovinska študija, ki razkriva marsikatera do zdaj manj znana dejstva. > SAMO RUGELJ

Grmade, parade in molk

Prispevki k neheteroseksualni zgodovini na Slovenskem

urejanje: Brane Mozetič
Škuc, zbirka Lambda,
2014, m. v., 320 str., 20 €, JAK

Zbornik, ki ga je uredil Brane Mozetič in so ga pomagali soustvarjati različni lgbt-aktivisti, umetniki ter javno angažirane osebnosti – jasno, tudi heteroseksualne –, prinaša tri vsebinske sklope, skozi katere se nam odstira neheteroseksualna preteklost na Slovenskem. V prvem delu najdemo portrete umetnic in umetnikov, duhovnikov in navadnih ljudi (sodni portreti), ki so odkrito ali prikrito, morda pa samo ne preveč izpostavljeno ljubili »drugače«. Nemalo imen in usod je morda presenetljivih, pa tudi trpkih, a kljub temu po navadi izpisanih z občutkom odpuščanja življenju. Teže družbi, ki je drugačnost velikokrat – vendar ne vedno – preganjala. V drugem delu beremo anonimne pogovore, ki so po malem anonimni tudi zaradi mejnih praks in kaznivih nagnjenj, tretji del pa napolnijo odkriti introspektivni avtoportreti sodobnikov, ki so se odzvali na urednikovo povabilo. Tisti, ki se za zdaj niso, morda pridejo na vrsto v nadaljevanju ... > ŽIGA VALETIČ

... izpisanih z občutkom odpuščanja življenju ...

Evropa danes in drugi eseji

Miroslav Krleža; prevod: Mica Matković
Sophia, zbirka Previharimo viharje,
2014, m. v., 233 str., 18 €, JAK

Krleža (1893–1981) je bil eden najpomembnejših intelektualcev z območja bivše Jugoslavije, raznovrsten ustvarjalec, pomemben pisatelj, polemik in izviren esejist ter med drugim tudi urednik *Enciklopedije Jugoslavije*. Izbor njegovih esejev z različnih področij, od političnih prek kulturnih do bolj sproščenih, popotniških in skoraj literarnih, ki so bili večinoma napisani v dvajsetih in tridesetih letih prejšnjega stoletja (torej pred približno osemdesetimi leti), se, skupaj z naslovnim *Evropa danes*, bere presenetljivo aktualno, skoraj sodobno. Krleža tako za Evropo, denimo, pravi, da se ves čas zapleta v onstranska protislovja, da se je poneumila kot stara brez-zoba devica in medtem ko njeni stroji proizvajajo neskončne količine materialnih dobrin, njeni brezposelni prebivalci stradajo. Ja, kot bi o Evropi pisal danes. A ne samo tam. V eseju *Tri dunajska pisma* iz leta 1924 trpko ugotavlja, da je vse, kar se danes piše o knjigah, samo še nekakšen oglas, v besedilu *Amsterdamske variacije* iz leta 1934 pa med drugim pravi, da so knjige danes postale blago kot kravate in galošje. Samosvoj mislec, ki ga je vredno brati tudi danes. > SAMO RUGELJ

Anton Vramec in Slovenci

Andrej Šiško

Zavod Lipa, zbirka Slovenskemu narodu,
2014, m. v., 569 str., 49,95 €

Andreja Šiška poznamo kot političnega aktivista in predsednika Zveze domoljubnih društev Hervardi. V najnovejši knjigi obravnava zapuščeno Antona Vramca, duhovnika in kronista, rojenega v Ormožu leta 1538. Ta je v najznamenitejšem delu *Kronika vezda znovich zpravljena Kratka Szlouenzkim iezikom* že relativno zgodaj govoril o Slovencih in Sloveniji. V Kroniki, ki je vzporedno s pričujočo knjigo izšla tudi kot faksimile v omejeni nakladi, je Vramec omenjal tudi t. i. »Kraljevino Slovenijeh«, ki naj bi se v petnajstem stoletju – poleg znanih slovenskih dežel – razlegala po večini sedanega hrvaškega ozemlja. Obsežna in temeljita študija obtožuje Hrvate prilaščanja slovenske zgodovine, slovensko zgodovinopisje pa mačehovskega odnosa do preteklosti. Teze gradi na odlomkih iz historičnih zapisov, ki jim doda nekaj barvnih zemljevidov. > ŽIGA VALETIČ

IZČRPNNA IN BOGATO BARVNO ILUSTRIRANA ZGODOVINA SLOVENSKEGA KRASA

IZIDE JULIJA 2015, V SLOVENŠČINI IN ANGLEŠČINI

Trevor Shaw | Alenka Čuk

SLOVENSKI KRAS IN JAME V PRETEKLOSTI

464 strani, platno in ščitni ovitek

prednaročniška cena 30 € (cena po izidu 49 €)

prednaročila sprejemamo do 15. 6. 2015

narocanje@zrc-sazu.si; tel. 01 4706 465

Hitler; Kako je preživel

Marcel Štefančič, jr.
UMco, 2015, m. v., 295 str., 19,90 €

Knjigarne so ob sedemdeseti obletnici konca druge svetovne vojne polne knjig, ki poskušajo že ničkolikokrat povedati še enkrat, tokrat seveda malce drugače. Enako velja za časopise in njihove tedenske priloge, ki pa jim – vsaj na domačem prizorišču – boleče redko uspe preseči ideološka izhodišča in logiko (državljanjskega) konflikta, ki traja.

Neutrudnemu Marcelu Štefančiču je tudi tokrat uspelo preseči prevladujočo naracijo, čeprav si je izbral izjemno težko nalogo. Pisanje o do obisti »izcuzani« in vsenavzoči temi fenomena Adolfa Hitlerja, ki je kot kult osebnosti in popkulturni fenomen sedemdeset let po svoji smrti in zgodovinskem porazu vsaj tako živ kot na vrhuncu svojih destruktivnih moči.

Hitler je, tukaj in zdaj, bolj kot katera koli zgodovinska osebnost – no, razen morda določenih domišljjskih likov z božjimi ambicijami – navzoč povsod. V vseh literarnih žanrih, igranih in dokumentarnih filmih, besedilih glasbenih uspešnic, oglaševanju ter javnem in zasebnem diskurzu. Je priljubljena metafora, primera, šala, žalitev in vrednotna sodba hkrati.

Hitler: Kako je preživel je značilno »štefančičevsko« steroidno-enciklopedični pregled razlag (in pogojev) za še zdaleč ne le popkulturno preživetje človeka (da, človeka), ki je najbolj zaznamoval dvajseto stoletje in ga je od slehernika dejansko razlikovalo le to, da si je upal udejanjiti svoje temačne fantazije in to ničkolikokrat povedati na glas. Marcel se lucidno, v tako rekoč forenzičnem slogu sprehaja med knjigami, filmi, pesmimi, dogodki, pripovedmi, teorijami zarote, medmrežju, medijih, govoricami, podzavestjo, kolektivnim spominom in različnimi interpretacijami zgodovine, ki poosebljeno zlo (ne le) 20. stoletja še danes ohranja nedotaknjeno in bolj živo od življenja samega.

»Hitler je *Mein Kampf* začel kot pravljico. Ni čudno: ni fukal, ni kadil, ni pil alkohola in ni jedel mesa, ob pogledu na otroke in male živali se je vedno zjokal, s prijatelji se je vedno rad spominjal starih časov, leta in leta je nosil isti trenčkot. Verjetno za srečo,« zapiše Štefančič.

Skratka: Hitler je bil mali človek, ki mu je uspelo. Gromozansko uspeho. Tudi njegov padec je bil del gromozanskega uspeha. Smrt in absolutno nasilje sta le posebna učinka. Če Hitlerja ne bi bilo, bi si ga popkultura izmislila.

Ravno toliko pronicljivo kot tesnobno branje. > BOŠTJAN VIDEMŠEK, DELO

Senca Jalte; Poročilo

Wojciech Roszkowski; prevod: Niki Neubauer
Celjska Mohorjeva družba,
2015, m. v., 127 str., 22 €

Kompaktna zgodovinska študija poljskega zgodovinarja, ki je nastala pred približno desetimi leti, ob šestdesetletnici konca druge svetovne vojne. V njej Roszkowski sistematično analizira, kako je imelo slavno jaltsko srečanje, ki so ga »veliki trije«, Roosevelt, Churchill in Stalin, imeli februarja 1945 in na katerem so potrdili Atlantsko listino in Deklaracijo o osvobodeni Evropi, kljub drugačnim nameram in dogovorom za posledico temno senco sovjetizacije Vzhodne Evrope in (prisilnega) izvažanja socializma v tamkajšnje države, vključno z Jugoslavijo. Roszkowski s citiranjem pokaže, kako je Zahod dokaj pasivno spremljal povojno dogajanje, ki je temeljilo na Stalinovem prelamljanju dogovorov, posledica katerega je bilo zanikanje suverenosti in pravice do samoodločbe narodov, da si sami izberejo svojo ureditev v mnogih državah, od Poljske naprej. V primeru slednje je še posebej bizarno dejstvo, da je bila Sovjetska zveza v času nemškega napada na Poljsko dejansko zaveznica tretjega rajha in se je v vojno vključila šele potem, ko so Nemci napadli tudi njo. Provokativno. > SAMO RUGELJ

Partizanski prelomi in protislovja tržnega socializma v Jugoslaviji

Gal Kirn
Sophia, 2014, m. v., 406 str., 15 €, JAK

Kirn je postdoktorski raziskovalec na Humboldtovi univerzi, ta obsežna knjiga pa je predelani del njegovega doktorata. V njej najprej postavi temelje za izvirno filozofsko interpretacijo »dogodka Jugoslavije«, v nadaljevanju pa se posveti zgodovinskemu orisu začetkov druge svetovne vojne, narodnoosvobodilnega boja in razdela politiko preloma ter dolgoročne posledice NOB. V nadaljevanju se posveti povojni ekonomsko-družbeni ureditvi Jugoslavije v njenih fazah, od pregleda značilnosti jugoslovanskega socializma pred tržno reformo leta 1965 do kritične analize njenih protislovij in njenega vpliva na kasnejše (tržno) delovanje jugoslovanskega gospodarstva. > SAMO RUGELJ

Foto: Matej Pušnik

ŽE BEREŠ E-KNJIGE?
Poišči nas na Facebooku in osvoji bralnik.

Kaj bere Vesna?
Knjigo esejev *Magija za realiste* svoje novinarske kolegice Irene Štaudohar.

(*Knjiga v tiskani izdaji še ni izšla. Ekskluzivno pa je že na voljo na Biblosu.)

www.biblos.si

E-knjige še nikoli niso bile tako blizu.

KJERKOLI in KADARKOLI.

2. svetovna vojna

Veliki ilustrirani vodnik

Richard Holmes

prevod: Mojca Vodušek

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 372 str., 49,98 €

V zbirki velikih ilustriranih enciklopedij Dorling Kindersley je lani ob stoletnici njenega začetka pri nas izšla knjiga o prvi svetovni vojni, zdaj pa je ob sedemdesetletnici konca drugega svetovnega vojaškega spopada izšlo še njeno nadaljevanje. Knjiga *2. svetovna vojna* je tako likovno kot tudi vsebinsko navezana na prvo. V uvodnem poglavju *Semena vojne* najprej obdela obdobje od leta 1914 pa vse do 1938, ko so družbenopolitične silnice spet težile k vnovičnemu spopadu. V naslednjih sedmih poglavjih pa se, ob vmesnih portretih, denimo Mussolinija, Hitlerja, Stalina, Churchilla, de Gaulla, Rommla, Roosevelta, Eisenhowerja, Pattona, Žukova itn., posveti posameznim letom v obdobju od 1939 do 1945 in ključnim dogodkom, ki so po Hirošimi in Nagasakiju napolnili le končali to svetovno morijo. V drugem poglavju tako najprej pokaže, kakšna je bila pot v to vojno, kako sta Hitlerjevi napovedi vojne Poljski sledili vojni napovedi Nemčiji s strani Velike Britanije in Francije, kako je prišlo do prvih prask na zahodni fronti in kako je ZSSR napadla Finsko. V tretjem poglavju o letu 1940 z naslovom *Zmagovita Nemčija* enciklopedija med drugim analizira nemški napad na Dansko in Norveško, napad na Nizozemsko, Belgijo in Francijo ter padec slednje, bitko za Britanijo in zračno bombardiranje Londona ter vstop

Italije v vojno. V četrtem poglavju, *Širitev vojne*, obdela leto 1941 ter med drugim puščavsko vojno, spopade na Bližnjem vzhodu, invazijo na balkanske države, nepričakovan nemški napad na Sovjetsko zvezo (Barbarossa), obranitev Moskve in japonski napad na Pearl Harbor. Peto poglavje, *Spremenljiva vojna sreča* (1942), se začne s silovitimi japonskimi napadi na Jugovzhodno Azijo, njihovo izgubo bitke pri Midwayu, nadaljuje pa z obrambo Avstralije, organiziranjem Amerike za zmago, britansko zmago pri El Alameinu ter sovjetsko zmago pri Stalingradu. Šesto poglavje, *Zaveznice dosežejo preobrat* (1943), strateško razporedi poglavja v kontekstu vse večjega odpora zaveznikov (in kapitulacije Italije), ki se v sedmem poglavju, *Neustavljiva sila* (1944), že vidijo v velikih preobratih, od ameriških zmag v Pacifiku prek preobrata v Burmi, kjer ustavijo Japonce, do izkrcanja v Normandiji, osvoboditve Francije in Belgije ter ofenzive Rdeče armade, ki pomaga tudi partizanom osvobajati Jugoslavijo. Zadnje vojno poglavje, *Končnica* (1945), pokriva uničevanje nemških mest, osvoboditev nacističnih taborišč smrti, smrt Hitlerja in Mussolinija ter končne boje Japoncev z ZDA, ki se sklenejo z eksplozijama atomskih bomb. Sklepno poglavje, *Po vojni*, ki pokriva obdobje 1946–1951, pa napoveduje novo svetovno (ne)ravnotežje, od rdeče Kitajske do začetka hladne vojne. Podrobno in bogato dokumentirano enciklopedično delo. > SAMO RUGELJ

Edi Gobec

SLOVENSKI AMERIŠKI IZUMITELJI IN INOVATORJI NJIHOVE SLEDI NA ZEMLJI IN V VESOLJU

Številni izumi, ki se nam zdijo samoumevni, so delo slovenskih izumiteljev. Letalo boeing 747, zgibni avtobus, poliester ... so izumi Slovencev in njihovih potomcev, ki so zapustili domovino in se izkazali v novem svetu. V knjigi so prikazane njihove življenjske zgodbe, ki dokazujejo, da radovednost, vera v uspeh, delavnost, vztrajnost in pogum premagajo vse ovire in prispevajo k splošnemu človeškemu napredku.

368 strani,
mere: 215 x 265 mm,
trda vezava

John (Janko) Bucik, slovenski primorski priseljenc, je izdelal »avtomobil prihodnosti«, ki je bil na svetovnem sejmu v New Yorku (1964–1965) ena največjih zanimivosti. Izdelal je tudi

številne druge izvirne avtomobile, ki so na tekmovanjih pogosto dobivali najvišje nagrade. Izdelal je tudi minipodmornico in se uveljavil v arhitekturi.

Edward Stokel, sin slovenskih delavskih priseljencev iz Clevelanda, je dosegel zavidljivo visok položaj direktorja oddelka za tovornjake in avtobuse pri velepodjetju General Motors (1974–1986). Bil je splošno znan kot »Mr. Bus – gospod Avtobus«. Vodil je načrtovanje in izdelavo osupljivo visokega števila 18.851 avtobusov, ki so skozi desetletja prevažali milijone potnikov po vseh Združenih državah Amerike in v Kanadi.

Naročila in informacije:
Družina d. o. o., Krekov trg 1, Ljubljana
tel.: 01/360-28-28, www.druzina.si

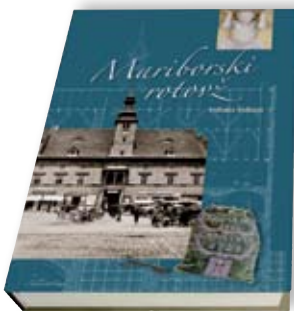
ZALOŽBA
DRUŽINA

Mariborski rotovž

Polona Vidmar

ZRC SAZU, 2014, m. v., 88 str., 10 €

Devetim priročnim monografijam v zbirki *Umetnost v žepu*, ki z izbranim slikovnim gradivom predstavljajo posamezne zanimive spomenike, stavbe ali večje komplekse ter prepoznavno urejene predele večjih urbanih enot, se je pridružil še oris arhitekturnega razvoja mariborskega rotovža. Današnja mestna hiša, ena najpomembnejših posvetnih stavb v mestu, stoji na severnem robu Glavnega trga in z velikim tržnim prostorom, ki je pred njo – ugotavlja avtorica – daje vtis, da so mariborski meščani na začetku 16. stoletja načrtno izbrali parcelo za gradnjo simbola svoje sodne oblasti. Avtorica povzema starejše opise spreminjanja zunanosti stavbe in posebej opozarja na manj znane elemente notranje opreme, kot so palica in meč mestnega sodnika, torbica za mestne ključke, pečati in drugi zgodovinski predmeti, medtem ko je večina slik, razen upodobitve Salomonovega sodnega zbora, ki so krasile notranjost in so zdaj shranjene v Pokrajinskem muzeju, ter vrsta detajlov ostalo neopazanih. > **IZTOK ILICH**

Parzival še išče gral?

Jani Virk

LUD Literatura, 2015, m. v., 293 str., 29 €, JAK

Legende o kralju Arturju, čarodeju Merlinu, vitezih okrogle mize in njihovem iskanju svetega grala so v britanskem svetu stvar nenehnih tolmačenj, zgodovinskih preučevanj, umetniških interpretacij. Toda omenjena mitična tradicija se močno odraža tudi v epih, romanih, dramah, operi in filmih širšega evropskega prostora. Sveti gral je magični kelih, ki ga povezujejo z zadnjo večerjo Jezusa in apostolov, našel pa ga bo le vitez čistega srca ... O tem nam pripoveduje ep o *Parzivalu*, ki ga je v dvanajstem stoletju na podlagi različnih virov zasnoval Wolfram von Eschenbach. Gre za specifično zgodbo o čistosti srca ter zmagi dobrega nad zlim, zmagi, ki je mogoča ravno zato, ker Parzival, ki je odraščal odrezan od civilizacije, slabo pozna družbena pravila ter ljudske definicije »dobrega« in slabega«. Jani Virk, ki je velik del dosedanjega preučevanja in ustvarjanja posvetil srednjemu veku, se v strokovni študiji naslanja predvsem na nemško književnost, na koncu pa nas popelje še v arturjanski kino. > **ŽIGA VALETIČ**

Od hiše do niše

Razvoj kuhinje v Vipavski dolini
Špela Ledinek Lozej

ZRC SAZU, 2015, t. v., 184 str., 20 €

Dve izmed uvodnih ugotovitev etnologinje in kulturne antropologinje Špele Ledinek Lozej – da se v kuhinji ne kuhajo samo živila, ampak tudi življenjski slog, okus in družbeni položaj, in da je kuhinja, umeščena med javnim in zasebnim, prizorišče rutinskih opravil kot luksuzne prezentacije – povesta bistveno o namenu in smereh njenih raziskav v Podragi in Renčah v Vipavski dolini. Avtorico zanima predvsem zgodovinski razvoj tega pomembnega dela kmečkega doma. Ta se je v stoletjih iz samostojnega izpahnjenege prizidka, »hiše«, vedno toplega glavnega bivalnega prostora z dvignjenim odprtim ognjiščem, skrčil na stranski servisni prostor v tesni niši, konec 20. stoletja pa si je znova povrnil veljavo poenotenega kuhinjsko-bivalnega dela. Kuhinja je tako z vzorčnimi ilustracijami obravnavana kot »večplastna arhitekturno-oblikovna družbena in imaginarno-simbolna prvina, ki omogoča zadovoljitev človekovih potreb po zavetju, prehranjevanju, gospodinjskih in gospodarskih opravilih ter druženju«. > **IZTOK ILICH**

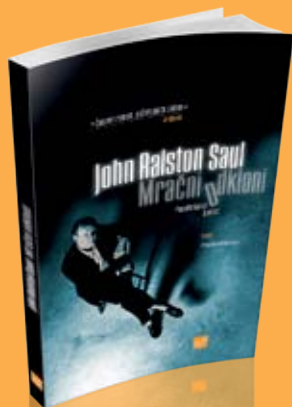

Literatura med dekonstrukcijo in teorijo

Jernej Habjan

Založba /*cf., Oranžna zbirka, 2014, m. v., 210 str., 15 €, JAK

Jernej Habjan (1979), znanstveni sodelavec na Inštitutu za slovensko literaturo in literarne vede na SAZU, se je teoriji govornih dejanj temeljito posvetil že v raziskovalnem prvencu *Janus, Prokrust, Bahtin* (LUD Literatura, 2008), kjer je Bahtinovo dialogičnost povezal z interpretacijo literarne umetnine. Začrtano teorijo literarnega diskurza v svoji drugi knjigi še razširi in literaturo obravnava kot »vsakdanjo, institucionalno prakso«. Po mnenju avtorja literature ni mogoče ločiti od vsakdanjega, saj je vsaka sprememba v literarnem polju tako ali drugače pomembna za sodobno teorijo kulture. S tem namenom avtor hkrati bere dekonstrukcijske kritike Austinove teorije govornih dejanj ter materialistične in historične koncepcije svetovne književnosti, kot si jo je zamislil Franco Moretti s postopkom t. i. »oddaljenega branja«. *Literatura med dekonstrukcijo in teorijo* je teoretsko poglobljeno, a dovolj dostopno delo, da nagovori tudi manj podkovana bralca. > **ANA GERŠAK**

Mračna razvedrila,
zabeljena s humorjem
zoper puhle bogataše

Katoliška spolna morala
na bolj življenjski način

1857

CELJSKA MOHORJEVA DRUŽBA

Prva slovenska založba

www.mohorjeva.org

Celje Prešernova 23, T 03/490-14-20
Ljubljana Nazorjeva 1, T 01/244-36-50

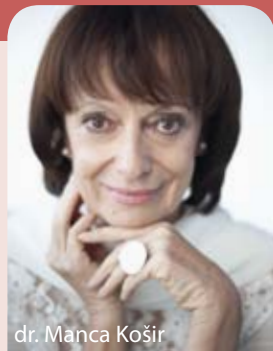
Zgodovina knjige skozi knjige

Od prvih zapisov do e-knjige

Sara Ayad, Roderick Cave

prevod: Katarina Jerin

UMco, 2015, t. v., 288 str., 28,90 €

dr. Manca Košir

»Kakor v majhnem, tako v velikem,« pravijo modri. Zato lahko imenitno knjigo o zgodovini knjige od prvih zapisov do e-knjige skozi pripoved o sto prelomnih knjigah beremo ne le kot zgodbo o pet tisoč letih knjižne zgodovine, temveč tudi kot zgodovino kultur in civilizacij ter hkrati kot zgodovino duha in materialne kulturne dediščine. Veliko delo poznavalca zgodovine tiska in raziskovalke slikovnega gradiva, ki je lepšalo knjige pred tisočletji z večjim spoštovanjem lepote, kot to počnejo knjige danes. Knjiga je potemtakem paša za oči, zbir podatkov za preganjanje stereotipov (o nadvladi evropskih kultur nad azijskimi, denimo, o nevidnosti in neumnosti žensk), besedilo, ob katerem se je vredno zamisliti. »Knjiga za vse ljubitelje knjig, ki spada v vsako (osebno) knjižnico,« upravičeno piše na hrbtni strani. Sama bi jo priporočila predvsem političarkam in politikom, da bi dojeli, zakaj velja resno jemati geslo slovenskih čitalniških domoljubov danes bolj kot v tistih časih: »Kultura in prosveta, to naša bo osveta!«

Bogato ilustrirana monografija se začne s priznanjem: »Skoraj nič ne vemo o tem, kdaj, kako in kje je nastala prva 'knjiga'.« Če rečemo knjiga, pač pomislimo na zbirko listov (kodeks) s slikami in besedami in si mislimo, da so ljudje morali iznajti pisavo, da so lahko znanje (o)hranili v knjigah. »Naši predniki, ki so se naučili pisati, so bili uspešnejši od drugih skupin, in to so hitro sprevideli,« pravi Cave. Zato so v Egiptu, Grčiji, Mehiki, med Babilonci in še kje častili bogove, ki naj jim podarili pisavo. Ena plat. Druga pa: »Dolga leta so nazadnjaško

misleči obsojali rabo pisanja, saj so menili, da s tem ljudje izgubljajo sposobnost pomnjenja.« Zato se otroci, možje in žene v številnih samostanih še danes učijo na pamet tisoče strani svetih spisov, v slovenskih šolah pa še pesmic ne upajo več dati za učenje na pamet ...

Ena od poenostavitev je, da je knjiga pač to, kar je napisano na papirju. A prenosniki slik in besed so bili najprej kamen, glinene tablice, lubje, listje, kosti, živalska koža, papirus ... Na začetku je bila torej raznolikost nosilcev, odvisno od okolja in sistemov pisave. »Prihodnost knjige in e-knjig po svetu bo verjetno pokazala prav tako raznolikost, kakršna je bila na začetku,« menita avtorja. Torej se za prihodnost knjige ni bati, hura!

Naj zdrvim skozi poglavja, da bo približno razvidna celovitost te izjemne knjige: *Na začetku*: jamske slikarije, matematika na kosti iz Išanga, klinopisne tablice z Epom o Gilgamešu, Anijeva knjiga mrtvih na papirusu iz Egipta. *Vzhodne poti*: Kitajska, Japonska, Koreja, Indija, Burma ... *Veliki klasiki*: Ezopove basni, Homerjeva Iliada, mojstrovina etiopske umetnosti garimski evangeliji, prve kuharske knjige, Arhimedov palimpsest. *Srednjeveški svetovi in knjiga*: mojstrovine tega časa s področja znanosti, kartografije, iluminacija Mojstra molitvenikov ... *Svetloba z vzhoda*: Najstarejša tiskana knjiga Diamantna sutra, islamska knjiga astronomije, pa pregled mehanike in anatomije pred Leonardom da Vincijem ... In tako naprej do poglavja *Knjiga v vihar- nem 20. stoletju* in *Digitalizacija in prihodnost knjige*. Knjigo sklepata dragoceni Besednjak in fascinantna Bibliografija za vse, ki bi se sami radi potapljali v znanje o knjigah. Česar ne priporočam, ker ni konca ne kraja. V monografiji *Zgodovina knjige skozi knjige* je zbranega toliko, da je branje te knjige zadosten opravke na enoto enega človeka v enem življenju. Priporočam! Čudovito darilo tistim, ki jih cenimo.

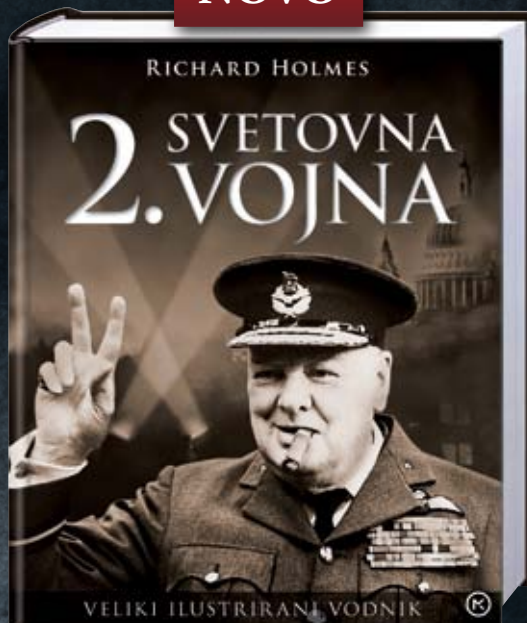

Ob 70. obletnici konca 2. svetovne vojne

NOVO

KAKO SE JE ZGODILA, ODVILA IN RAZPLETLA

- Bogato ilustrirana knjiga z novimi dejstvi in prikazom dogajanja po vsem svetu
- Več kot 1000 fotografij, številni zemljevidi in časovni trakovi
- Najpomembnejše bitke, razvoj tehnologije, pričevanja udeležencev

Mednarodna uspešnica o Hitlerjevi diktaturi.

Božo Repe o narodno-osvobodilnem boju Slovencev.

Nietzsche

Gilles Deleuze; prevod: Jelka Kernev Štrajn
KUD Police Dubove in Zveza Modro-bela ptica,
2014, m. v., 149 str., 19,90 €

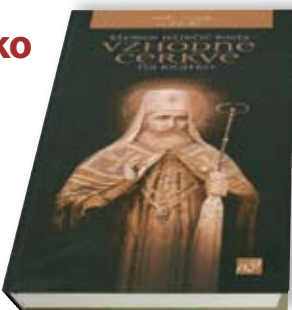
Deleuze svoje razmišljanje o prelo-
mnem filozofu vpelje in osredini okrog
treh figur: kamele, ki nosi tovor uve-
ljavljenih vrednot; leva, ki je kritik teh
vrednot, in otroka, ki pomeni igro in
nov začetek. Sprva Deleuze nietzschejske koncepte bere kot kate-
gorije nezavednega; temeljni antagonizem se bije med nosačem bre-
mena in ustvarjalcem, plesalcem; med reakcijo in akcijo; med »šib-
kimi« in »močnimi« – pri čemer slavijo prvi. Od tod Nietzschejev
slaviti obrat: »Vselej je treba močne braniti pred šibkimi.« Sledita
slovar glavnih Nietzschejevih oseb in odlomki iz Nietzschejevih del,
ki jih Deleuze pregledno in jedrnato niza ob tematski osi: filozof, si-
le in volja do moči, nihilizem, transmutacija, večno vračanje, nadčlo-
vek in blaznost. > **MAŠA OGRIZEK**

Vzhodne cerkve na kratko

Klemen Jelinčič Boeta
Celjska Mohorjeva družba,
2015, m. v., 256 str., 25 €

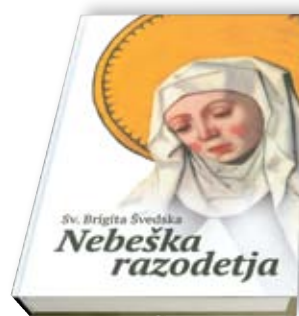
V zbirki *Vademecum* so do sedaj že iz-
šle splošne religiozne knjige, kot so de-
nimo *Vera in kultura v Evropi*, *O reli-
giji* ter *Uvod v judovstvo*. Sedaj se jim
je pridružilo sistematično delo *Vzhodne cerkve*, v katerem je Boeta
(1973) predstavil krščanske skupnosti, ki jih Zahod pozna pod ime-
nom vzhodne Cerkve. Sem spadajo številne pravoslavne Cerkve (teh
je največ, blizu trideset, med njimi tudi grška, srbska, celo japonska,
pri ruskih so recimo navzoči tudi tolstojevci), precej manj pa so zna-
ne stare vzhodne Cerkve (denimo sirska, asirska, armenska in kopt-
ska), in vzhodne katoliške skupnosti (vzhodnosirski in zahodnosir-
ski obred ter armenski, aleksandrijski in bizantinski obred). Slednje
so pomembne tudi za razumevanje situacije na Bližnjem vzhodu, saj
so pred časom predstavljale kar četrtno vsega prebivalstva. Več kot
informativna knjiga, ki presega okvir vademekuma. > **SAMO RUGELJ**

Nebeška razodetja

sv. Brigita Švedska
prevod: Marinka Stražar, Danni Stražar
Družina, 2015, t. v., 452 str., 48 €, JAK

Svetnica Brigita Švedska (1303–1373),
rojena v švedski pokrajini Uppland, je že
v mladih letih kazala dovzetnost za mi-
lostne darove, saj je pri treh letih, ko so mi-
slili, da bo nema, začela naenkrat jasno
izgovarjati besede, pri desetih letih pa je že doživela videnje križanja Je-
zusa. Njeno mistično izročilo *Nebeška razodetja* imajo za eno ključnih
besedil srednjeveške književnosti, Katoliška cerkev pa ga je prepozna-
la kot dragoceno tudi zato, ker je bila poročena ženska z osmimi otroki,
hkrati pa je bila ustanoviteljica reda najsvetejšega Odrašenika. V svojem
delu kritizira cerkveno hierarhijo in jo obtožuje dvoličnosti, kristjane pa
spodbuja, da se obrnejo nazaj k Bogu in se pokesajo za svoje grehe. Več-
no aktualna klasična knjiga, h kateri je informativno spremno besedo in
strokovni pregled prevoda napisal Robert Kralj. > **SAMO RUGELJ**

Končna in večna bit

Edith Stein; prevod: Janez Zupet
Družina, 2015, m. v., 533 str., 49 €, JAK

Edith Stein (1891–1942) je bila judo-
vska filozofinja in duhovna pisateljica,
ki je svoja najpomembnejša dela, njen
opus šteje 27 knjig, napisala po spre-
obrnitvi v katoliško vero leta 1922, med nacističnim preganjanjem Judov
pa so jo odpeljali v Auschwitz, kjer je umrla. Papež Janez Pavel II. jo je
leta 1998 razglasil za svetnico in skupaj še z nekaterimi svetniki, tudi sv.
Brigito Švedsko, tudi za sozavetnico Evrope. *Končna in večna bit* je nje-
no osrednje filozofsko delo, v katerem je skušala spojiti srednjeveško in
moderno misel (sinteza Husserlove fenomenologije in ontologije To-
maža Akvinskega), ob tem pa je želela (po)iskati tudi stične točke med
znanostjo in vero. Njena podrobna filozofska argumentacija razmerja
med končno in večno bitjo sega od Aristotela do filozofov 20. stoletja,
Steinova pa skuša pokazati, da med njima sicer obstaja nasprotje, ven-
dar sta si v določenem pogledu celo bliže od česar koli, kar nam posre-
duje izkustvo. Filozofska klasika. > **RENATE RUGELJ**

www.bukla.si

(Kulturna) zgodovina

www.bukla.si

• 288 str.
• barvni tisk
• 28,90 €

Cave & Ayad
**ZGODOVINA
KNJIGE
SKOZI KNJIGE**

Od prvih zapisov do e-knjige
Pet tisoč let knjižne zgodovine
v eni sami knjigi!

Ben Urwand
**HITLERJEV
PAKT S
HOLLYWOODOM**

• 337 str.
• 26,90 €

• 295 str.
• 19,90 €

Marcel Štefančič, jr.
**HITLER –
KAKO JE PREŽIVEL**

Eseji o drobnem tisku zla

Niall Ferguson
CIVILIZACIJA

Kako so vrednote Zahoda
osvojile svet

• 503 str.
• 28,90 €

Naročila sprejemamo: tel. 01/520 18 39 • e-pošti knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si
UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 LJ • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

V okviru Noči knjige je letos že drugič potekal tudi španski osnovnošolski festival *Hola, chic@sl*, ki ga pripravlja Slovensko društvo učiteljev španščine. Letošnji svetovni dan knjige in avtorskih pravic smo praznovali z vračanjem h koreninam: z uprizoritvijo *ImproKIHOTA*. Tako smo se spomnili, komu od svetovnih avtorjev je dan knjige sploh posvečen, obenem pa se s tem pridružili letošnjemu obeleževanju 400. obletnice izida drugega dela Cervantesovega *Don Kihota*.

OD BUCAYA DO CERVANTESA (poblisk v status slovenskih prevajalcev)

Uprizoritev, ki je potekala na Ekonomski srednji šoli na Roški cesti v Ljubljani, je tamkajšnja knjižničarka pospremila z omembo nekaterih špansko govorečih avtorjev, Bucaya in Cervantesa. Ravno Miguel de Cervantes je z drugim delom svojega romana odločilno pripomogel k uveljavitvi sodobnega pojmovanja avtorstva: že v uvodu je okrcal Avellanedo, avtorja »apokrifnega« drugEGA dela *Don Kihota*, ki je v svojem besedilu njegovega literarnega junaka, tedaj pravo literarno uspešnico, brez njegove vednosti in dovoljenja popeljal novim dogodivščinam naproti. Celoten drugi del Cervantesovega besedila, ki tudi sicer zrcali recepcijo prvega dela, je tako poln osti proti Avellanedi.

Čeprav je svoje avtorstvo prve španske slovnice leta 1492 jasno izražal že Antonio de Nebrija, dobro stoletje pozneje pa ob Cervantesu še drugi zlatoveški avtorji, še zlasti tisti, ki so živeli ali pa so vsaj skušali živeti od svojega pesarskega, je Španija avtorstvo pravnoformalno regulirala šele v 19. stoletju, stoletje in pol za Anglijo. To je podatek, ki je verjetno zanimivejši za literarne zgodovinarje, za vse, ki imajo še danes tako ali drugače opraviti z avtorstvom, pa je verjetno zanimivejše, kako njihove pravice spoštujejo danes.

Zadnja *Bela knjiga o prevajanju na področju španskega založništva*, ki jo leta 2010 izdalo špansko Ministrstvo za kulturo, precej pozornosti namenja tudi avtorskim pravicam literarnih in književnih prevajalcev, manj se jim posveča *Bela knjiga o prevajanju in tolmačenju za državne institucije*, ki jo je prav tako leta 2010 izdalo špansko Ministrstvo za zunanje zadeve in sodelovanje. Podatke iz obeh lahko primerjamo z rezultati, ki sem jih dobila z anonimnim anketiranjem slovenskih prevajalcev med 19. februarjem in 1. marcem 2013, v katerem je sodelovalo 109 prevajalcev (književnih, znanstvenih in tehničnih, filmskih in televizijskih ter sodnih tolmačev). Vprašanja v anketi so bila precej podobna vprašanjem iz španskih anket, a krajša, kar je omogočilo primerjalno optiko. Rezultate ankete sem predstavila v daljšem članku, ki že nekaj časa čaka na objavo, zato jih bom za tole Buklo strnila v delu, ki zadeva predvsem avtorske pravice prevajalk in prevajalcev.

Podobno kot v Španiji je med slovenskimi prevajalci občutno več žensk, še zlasti med mlajšimi, med starejšimi prevajalci je delež moških višji. Prevajalke in prevajalci so večinoma vsaj visoko izobraženi, kar dobra tretjina se jih je izobraževalo tudi po doseženi diplomii. Slovenske prevajalke in prevajalci poklic prevajanja opravljajo v povezavi z drugimi poklici, predvsem poučevanjem, raziskovanjem, lektoriranjem, urednikovanjem in inštruiranjem. Le slabih štirideset odstotkov se jih preživlja izključno s prevajanjem, polovica jih je v svobodnih poklicih. Navedeni podatki so primerljivi s španskimi podatki, kar pomeni, da tudi v Sloveniji razdrobljenost prevajalskega dela otežkoča cehovsko identifikacijo prevajalk in prevajalcev, s tem pa vodi v vse večjo prekarost poklica.

Med slovenskimi anketiranci največ prevodov odpade na tehnična in znanstvena besedila (25 %), književni prevod in komercialna besedila (19 %), druge prevode (filme, nadaljevanke in dokumentarne oddaje idr.), besedila za časopise in sodno overjene prevode. Med anketiranci jih 20 % tudi tolmači. Intenzivnost prevajanja je različna: največ jih prevaja občasno (34 %). Intenzivnih prevajalcev (ki prevedejo več kot 70 pol besedila letno) je 23 %. Najintenzivnejši so prevajalci v starostnem obdobju med 35. in 55. letom, prevladujejo ženske, ki so samozaposlene in imajo 11–20 let prevajalskih izkušenj, kar spet ustreza španskim podatkom.

Prevajanje je pri tistih, ki mu namenajo manj kot četrtino svojega delovnika in sem jih označila kot občasne prevajalce, predvsem dodaten vir dohodkov. Pri prevajalcih, katerih delovnik je bolj povezan s prevajanjem, zaslužek ne odraža večjega vložka. Primerjava med anketirankami in anketiranci, ki prevajajo književna ali tehnična besedila, in odstotkom zaslužka kaže, da predvsem tisti, ki prevajajo tako književna kot tehnična bese-

dila, zaslužijo približno toliko, kolikor dela so vložili (odstotek, ki odpade na delovnik in zaslužek, je enak), cena dela književnih prevajalk in prevajalcev pa je nižja. Povprečni letni dohodek anketirancev od prevajanja v letu 2012 znaša 9695,30 €, pri tem pa so bile velike razlike med občasnimi prevajalci: nekateri niso zaslužili ničesar ali zelo malo (250 €), drugi precej več (26.000 € bruto). Španski viri za leto 2008 navajajo povprečni zaslužek v višini 10.854 €, najnižji letni dohodek je znašal 496 €, najvišji pa 27.692 €.

Anketirance in anketirance smo spraševali, kakšne materialne pogoje jim zagotavlja naročnik za opravljanje prevajalskega dela. Španski prevajalci so na boljšem, saj jim naročniki večinoma omogočajo uporabo slovarjev, osebnih računalnikov, dostop do spleta in uporabo računalniških programov za prevajanje. Slovenskim prevajalcem naročniki večinoma ne omogočajo nič od navedenega. Slovenske prevajalke in prevajalci pogosto prevajajo brez pogodb (dobra tretjina), skoraj polovica s pogodbo za 1 izdajo, nekaj več kot 20 odstotkov pa za več izdaj. Podatki iz španskih virov so nekoliko nižji. Prav pri odgovorih glede načina plačila se jasno zarišejo razlike med literarnim in tehničnim prevajanjem v Sloveniji – pri književnem prevajanju so plačilni roki daljši, honorarji nižji, pri tem tudi subvencije zelo redko delujejo kot korektiv (v Španiji so tudi pri književnih prevodih plačilni roki krajši, večinoma mesec dni po oddaji besedila). Pogodbe, ki jih podpisujejo slovenski prevajalci in prevajalke, jim ne namenijo odstotka od prodaje (v Španiji takšno določilo vsebuje kar 80 % vseh pogodb), kar pa morda v neki meri nadomesti knjižnično nadomestilo. Tehnični, znanstveni prevajalci in podnaslovljalci praviloma prej dobijo plačilo za svoje delo (v 30 do 60 dneh), slabše pa so pravno zaščiteni, saj pogodbe pogosto ne vključujejo določil o uporabi prevoda s strani tretjih oseb – v Španiji pogodbe v 52 % vključujejo tudi določila o odstopu prevajalčevih avtorskih pravic tretjim osebam. Materialne avtorske pravice anketiranci in anketirancev so večinoma upošteevane: besedila so bila po oddaji večinoma lektorirana, z lektorskimi popravki pa se je večina prevajalcev lahko strinjala, pri čemer se zdi tretjina, ko to ni bilo mogoče, občutno preveč.

Slovenski anketirance in anketiranci so pojasnjevali tudi, ali so od naročnika zahtevali ustrezno pogodbo, če jim je ta ni posredoval sam. Odgovori so presenetljivi, saj jih kar več kot polovica tega ni nikoli zahtevala. Vprašani so bili tudi, ali so kdaj ostali brez plačila za svoje delo ali pa so ga prejeli le del. Polovici se to ni zgodilo nikoli, drugi polovici pa le redko. Spraševali smo jih tudi, ali so bili prisiljeni uporabiti pravna sredstva, da bi dobili plačilo za svoje delo, in kar 80 % jih je odgovorilo, da ne. Med pravnimi sredstvi anketiranci navajajo izterjavo, tožbo, izvršbo, grožnjo z izvršbo, pri čemer jih je bila več kot polovica pri tem tudi uspešnih.

Kakšen sklep je mogoče potegniti iz nanizanih podatkov? Slovenski prevajalci so precej raznolik in neenoten del slovenskega trga dela. Prevladujejo občasni prevajalci. Tisti, ki se s prevajanjem ukvarjajo profesionalno, pa so prekarni delavci z negotovim plačilom in zato večinoma prisiljeni prevajati različna besedila (literarna, tehnična in druga) ter prevajanje kombinirati z opravljanjem drugih del. Tudi če poznajo svoje pravice, imajo malo prostora za pogajanja pri sklepanju pogodb, saj se bojijo izgube dela. Zato se težko odločijo, da bodo pravico poiskali na sodišču. Pogosto se soočajo z nespoštovanjem zakona o intelektualni lastnini, nizkim in neenotnim plačilom ter različnimi načini obračunavanja prevoda, vse večjo trivializacijo in razvrednotenjem poklica, kar vpliva na zniževanje kakovosti prevoda.

Naj zato sklenem z mislijo renesančno optimističnega avtorja *Don Kihota*, ki je zapisal, da je vsak od nas otrok svojih dejanj. To prav gotovo velja tudi za slovenske prevajalke in prevajalce.

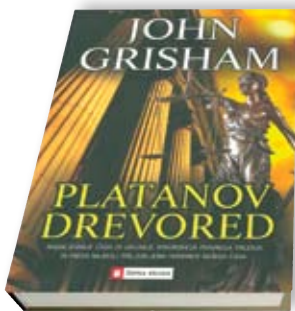
Barbara Pregelj je prevajalka, raziskovalka in predavateljica na Fakulteti za humanistiko Univerze v Novi Gorici ter urednica pri založbi Malinc.

Platanov drevored

John Grisham

prevod: Samo Kuščer

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 541 str., 14,90 €

Seth Hubbard, premožni poslovnež, ki je imel zaradi raka na pljučih pred seboj samo še nekaj mesecev življenja, je vse dobro premislil in nekaj dni, preden se je s čvrsto vrvjo obesil na platani, je napisal novo oporoko, s katero je preklinal vse prejšnje, tudi tisto, ki jo je leto poprej podpisal v navzočnosti odvetnika. Večino premoženja se je odločil zapustiti svoji prijateljici Lettie Lang, obenem pa razlastiti tako svoje otroke kot tudi vnuke (da o bivših ženah ne govorimo). Problem se pojavi (tudi za to), ker je Lettie Lang črnka, ki je zadnjih nekaj let skrbela zanj, in ker so Hubbard in njegovi otroci belci, kar v rasno napeti družbi okrožja Ford hitro dvigne temperaturo. To še podžge dejstvo, da je Hubbard v svoji oporoki za reševanje morebitnih zapletov najel odvetnika Jaka Brigancea. Koga? Da, seveda, to je tisti Brigance, ki je tri leta poprej briljantno zastopal Carla Leeja Haileyja, črnka, ki je vzel pravico v svoje roke. To je bil primer, ki je našel pot v prvo Grishamovo knjigo *Čas za ubijanje*, ki je izšla že kar daljnega leta 1989. No, Grisham je skoraj četrto stoletja kasneje (roman, ki se dogaja tri leta po prvi knjigi, je izšel leta 2013) napisal nadaljevanje z znanimi liki, na čelu vseh je seveda Brigance, in nam z njim spet zakuhal eksplozivno, vročo in napeto pravniško mineštro, ki ne popusti vse do zadnje strani. Ne skrbite, Grisham, je nekaj gradiva pustil še za naslednjo uspešnico. > **SAMO RUGELJ**

Krvavi krokarji

Simon Scarrow

prevod: Maja Lihtenvalner

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 438 str., 12,90 €

V 12. delu izjemno uspešne zgodovinske serije, posvečene rimskemu imperiju, se glavna junaka Makro in Kato ponovno znajdetta v Britaniji. Smo v letu 51 n. š. in po skoraj desetletni bitki za popolno osvojitve Britanije so rimske legije že dodobra naveličane. Rimljanom se po robu uspešno postavlja neustrašni bojevnik Karatak, vodja britanskih plemen, ki z gverilskimi taktikami vojskovanja brani Wales. Tu naj bi ga dokončno porazila prefekt Kato in centurion Makro, izkaže pa se, da ni njun edini sovražnik, ampak jih imata tudi v lastnih vrstah. Začne se neusmiljen boj, od katerega ni odvisna le njuna usoda, ampak tudi usoda celotnega rimskega imperija. Osupljivo in napeto branje o zakulisju antičnega Rima. > **KRISTINA SLUGA**

Ripper

Isabel Allende

prevod: Tina Malič

Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2015, t. v., 464 str., 34,96 €

Ripper je igra, ki jo igra skupina najstnikov, ki se poznajo le prek interneta. V njej raziskujejo umore, ki so se zgodili v preteklosti, vodja te male skupine pa je Amanda, hči šefa policije v San Franciscu. Ko pa se v njeni okolici začnejo kopičiti nepojasneni umori, se Amanda in njeni prijatelji odločijo, da bodo s pomočjo informacij, ki jih dobijo od Amandinega očeta in njenega dedka, poskusili kar sami ugotoviti, kdo stoji za njimi. Nato pa nepojasnjeno izgine Amandina mati Indiana in pojavi se upravičen sum, da je za to kriv glavni osumljenec za umore. Amanda mora delovati hitro in se na svoje pomočnike zanašati še bolj kot po navadi, če želi rešiti mamo. Ta napeti triler, v katerem se detektivsko raziskovanje umorov prepleta z osebno zgodbo družine, ki se je nekako znašla v vrtincu dogodkov, je le še en dokaz, da si Isabel Allende zares zasluži naziv ene najbolj priznanih čilskih avtoric. > **NEŽA POZNIČ**

kar sami ugotoviti, kdo stoji za njimi. Nato pa nepojasnjeno izgine Amandina mati Indiana in pojavi se upravičen sum, da je za to kriv glavni osumljenec za umore. Amanda mora delovati hitro in se na svoje pomočnike zanašati še bolj kot po navadi, če želi rešiti mamo. Ta napeti triler, v katerem se detektivsko raziskovanje umorov prepleta z osebno zgodbo družine, ki se je nekako znašla v vrtincu dogodkov, je le še en dokaz, da si Isabel Allende zares zasluži naziv ene najbolj priznanih čilskih avtoric. > **NEŽA POZNIČ**

In nato jo je poljubil

Samska dekleta, knj. 1

Laura Lee Guhrke

prevod: Branka Šnek Oset

Hiša knjig, založba KMŠ, 2015, m. v., 541 str., 12,99 €

Vikont Harry Marlowe uživa v svojem založniškem poslu, se zabava z ljubvicami in je naklonjen svoji družini. Emmaline Dove dela kot njegova tajnica in drži skupaj založniško hišo in celo Harryjevo zasebno življenje, v svojem prostem času pa se prelevi v gospo Bartleby ter piše knjige o bontonu in etiketi. Harry je prepričan, da se take knjige ne bodo prodajale, zato se mu z njenimi rokopisi ne ljubi ukvarjati. Ko Emma po naključju ugotovi, da njenega pisanja ni niti prelistal, je šokirana, po premisleku pa mu pripravi manjše maščevanje. Poišče si novega delodajalca, Harryjevega tekmeča, in zanj piše kolumne nasvetov, ki so izjemno uspešne, Harryja pa pusti, da se (neuspešno) znajde sam in besni zaradi njenega uspeha. Kako bo Emmo prepričal, da se vrne k njemu? In kako se bo znašel, ko bo ugotovil, da Emma ni samo tajnica pač pa tudi zelo privlačna ženska? > **KLARA JARC**

NOVA USPEŠNICA

AMERIŠKA PERVERZIJA

KRIMINALNI ROMAN
PISATELJICE MISS BLACK MONROE

Če nas le za prvi trenutek storjeni umori zavedejo, se že naslednji hip z glavno junakinjo podamo v iskanje smisla, premišljevanje s prevelikimi možgani, avtoriteto in ponižnost, dominantnost karakterja ali sledenje kužku na nevidni vrvi. Glavna junakinja nima imena, drugače kot z Madam si je nihče ne drzne ogovoriti, njen pomočnik ostaja večno Novinec in moška kontrola je enostavno poimenovana Gospod.

Že samo dogajanje v New Yorku in neizmerna ljubezen, ki se čuti do tega mesta, pošiljata bralcem energijo, ki jo je težko zavrniti.

In ko se vam le zazdi, da je knjiga že tako dovolj nora, vam ponudi, da izberete svoj konec knjige. Morda boste o sebi le izvedeli nekaj več.

Soproga do srede; Poročena do ponedeljka

serija Neveste za vsak dan

Catherine Bybee; prevod: Anja Furlan, Katarina Furlan
Hiša knjig, založba KMŠ, 2015, m. v., 381/541 str., 11,99/12,99 €

Catherine Bybee je pri nas novo ime, njena serija *Neveste za vsak dan* pa se začne z dvema privlačnima knjigama. V prvi Samantha Elliot, ustanoviteljica ženitne posredovalnice prav posebne vrste, spozna novo stranko, Blaka Harrisona, ki zaradi očetove oporoke potrebuje ženo. Do srede. Blake je navajen, da dobi vse, kar si želi, in tokrat mu je bolj od predlaganih kandidatke všeč kar lastnica agencije. Bosta prepričala odvetnike, da sta se poročila iz ljubezni? V drugi knjigi pa nekoliko bolje spoznamo Elizo Havens, tesno prijateljico in sodelavko Samanthe, ter Carterja Billingsa, Blakovega prijatelja in kandidata za guvernerja. Med Carterjem in Elizo se že dolgo krešejo iskre nesoglasja, vendar sta si zdaj pripravljena priznati, da je vzrok zanje morda tudi medsebojna strast. Stvari pa se zapletejo, ko Elizi začne streči po življenju. Le kdo bo junak naslednjih knjig v seriji? > **KLARA JARC**

Ljuba moja pošast

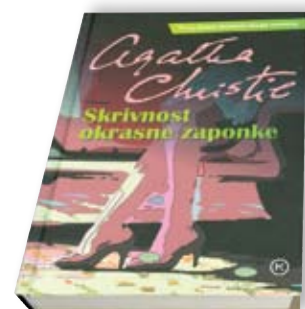
Elizabeth Hoyt; prevod: Ida Sternad
Učila International, zbirka Žepna knjiga, m. v., 2015, 299 str., 10,90 €

Vikont Apollo Greaves je bil po krivem obtožen umorov, po več letih je s pomočjo sestre in njenega moža pobegnil iz zapore. Pred oblastmi se zdaj skriva v zapuščenem zabaviščnem parku g. Harta, kjer ureja uničene vrtove. Tam pa je v napol požganem gledališču začasno nastanjena tudi lepa in nadarjena igralka Lily Stump s sinčkom Indiom in služabnico. Indio se spoprijatelji z Apollom, kljub temu da Apollo zaradi poškodbe v Bedlamu ne more govoriti, svojo nemost pa poskusi izkoristiti in se izdaja za bebavega vrtnarja. A Lily ni neumna in kmalu ugotovi, da privlačni Apollo nekaj skriva. Ko ga v parku odkrije še moški, ki ga je dal zapreti, se stvari začnejo odvijati drugače ... > **KLARA JARC**

Povabilo na ples

Mary Balogh; prevod: Irena Madric
Učila International, zbirka Žepna knjiga, m. v., 2015, 324 str., 10,90 €

Mlado vdovo Samantha McKay je poleg močeve nezvestobe zaznamovala tudi njegova tiranska in zavrt družina, zato je odločena, da bo zdaj življenje zajela z veliko žlico, kljub temu da je še vedno v obdobju žalovanja. Benedict Harper je bil v vojni hudo poškodovan, posledice pa bo nosil za vedno. Zdi se mu, da nikamor ne sodi, zato pograbi priložnost, da v Wales spremlja Samantha, ki je tam podedovala hiško, kjer bo lahko zaživela svobodneje. Vsak po svoje ranjena sta si v zadnjih tednih postala všeč, med potovanjem pa sta se še zblížala. Le kaj ju čaka na koncu poti? > **KLARA JARC**

Skrivnost okrasne zaponke

Agatha Christie; prevod: Irena Matovič
Mladinska knjiga, zbirka Krimi, 2015, t. v., 261 str., 32,96 €

Zdi se, da nekateri knjižni liki obstajajo v resničnem življenju. Eden takih je gotovo slavni detektiv, »ki je bil navajen imeti o sebi dobro mnenje. Saj je bil vendar Hercule Poirot, v večini pogledov boljši od drugih.« Običajen človek pa je postal, ko je moral na zobozdravniški stol h gospodu Morleyju, zobozdravniku, ki klepeta o popolnoma vsakdanjih stvareh na popolnoma vsakdanji dan, in nemogoče se zdi, da bi ta človek kasneje storil samomor. Kdo se je torej znebil zobozdravnika? Napeto, neodložljivo večno zeleno branje za vse ljubitelje Poirota in detektivskih romanov. Agatha Christie pač ostaja prva dama detektivskega romana. > **SABINA BURKELJCA**

Izide kmalu - nove sodobne in zgodovinske romane iz Hiše knjig.

Svetilniška ulica 16 Debbie Macomber

V Cedar Covu nobena skrivnost ne ostane skrita prav dolgo. Medtem ko je sodnica Olivia vzvalovala umirjeno obmorsko mesto, je njena hčerka Justine tik pred največjo življenjsko odločitvijo.

Novo

Zakaj ne morem biti ti? Allie Larkin

Ko Jenny Shaw nekdo v hotelu pokliče Jessie, se spontano odzove na klic, čeprav ve, da ni namenjen njej. Razočarano nad svojim življenjem jo zamika, da bi stopila v Jessijene čevlje in njen krog prijateljev.

Novo

Nekaj kot ljubezen Julie James

Milijarderjeva hči in lastnica najprestižnejše mestne vinoteke Jordan Rhodes je povabljena na najbolj ekskluzivno zabavo v Chicagu, na katero se želi vtihotapiti tudi FBI z najboljšim tajnim agentom Nickom McCallom.

Novo

Šola očarljivosti Susan Wiggs

Zbirka: Prigode Calhounovih 1

Isadora Peabody si kot črna račka uglajene in popolne bostonske družine ne želi ničesar drugega, kot zgolj uiti iz krempljev osamljenosti in izobčenosti. Črna račka se vkrcna na trgovsko trijambornico in se kapitanu vsili kot prevajalka.

Novo

Distribucija Avrora
t: 059 932 107
e: info@galarna.si

www.galarna.si

V vrtincu strasti z vojvodom

Sarah MacLean

prevod: Petra Anžlovar

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 374 str., 12,90 €

Juliana Fiori je polsestra markiza Ralstonskega in ima vročerkvne italijanske korenine. Pravila londonske visoke družbe se ji zdijo preveč omejujoča in zato je s svojim bolj sproščenim obnašanjem živi škandal. Simon Pearson je vojvoda Leightonski in se mora zaradi skrivnosti v družini na vsak način izogniti škandalom ter se poročiti s primerno uglasjenim in dolgočasnim dekletom. Težava je le v tem, da so se med Juliano in Simonom že pred nekaj časa zasvetile iskricke poželenja. Ko se po naključju zopet srečata, si ne moreta kaj, da ne bi sklenila stave: Juliana bo vojvodi dokazala, da lahko v njem prebudi strast. Kako ji bo uspelo? > **KLARA JARC**

Za vse večne čase

Jude Deveraux

prevod: Barbara Golubovac

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 400 str., 12,90 €

Drugi del serije o nevestah z Nantucketa nas očara z zgodbo o prepovedani ljubezni med Toby Wyndham in Graydonom, zaročenim prestolonaslednikom male oddaljene države. Toby je ena izmed redkih, ki je opazila, da sta Graydon in njegov brat dvojček zamejala vlogi, kar Graydona fascinira. Družinska legenda namreč pravi, da bo dvojčka razlikovala le njuna prava ljubezen. Toby bratoma pri zamenjavi pomaga, zato vse več časa preživi s princem. Njuna sanjska potovanja v preteklost jima razkrijejo, da je bila njuna ljubezen že od nekdaj prepovedana, odločita pa se, da če se ne moreta upreti sedanosti, bosta poskusila spremeniti vsaj preteklost in svojima dvojnika zagotoviti njun »srečno do konca svojih dni«. Bosta uspela v preteklosti ali sedanosti? > **KLARA JARC**

Skupaj

Jojo Moyes

prevod: Radojka Manfreda Modic

Mladinska knjiga, zbirka Oddih, 2015, t. v., 444 str., 32,96 €

Avtorica izjemno priljubljenega romana *Ob tebi* je spet poskrbela za neobičajen ljubezenski zaplet. Mater samohranilko, ki s tremi službami komaj preživlja svoja otroka, nekega dne obvestijo, da je njena hči nadpovprečno nadarjena za matematiko in bi lahko bila sprejeta na ugledno zasebno šolo. Ker Jess nima denarja niti za položnice običajne šole, se odloči, da bo Tanzie šolnino zaslužila z zmago na matematični olimpijadi na Škotskem. A pot do tja je dolga in kmalu jo prekrži inteligentni in bogati Ed, ki mu Jess občasno pospravlja stanovanje. Neobičajna peterica – poleg mame z dvema čudaškima otrokoma v Edovem avtu pristane še smrdljiv pes – se skupaj odpravi proti Škotski in pot, ki bi se morala končati največ v enem dnevu, se nepričakovano zavleče ... > **RENATE RUGELJ**

NOVOSTI iz zbirke

ŽEPNA KNJIGA

UČILA

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

10,90 EUR

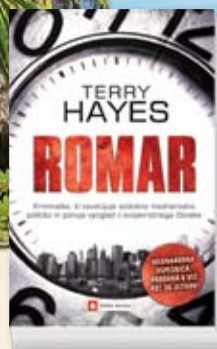

10,90 EUR

12,90 EUR

Izid: 22. maj

16,90 EUR

Izid: 22. maj

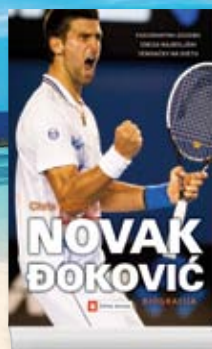

10,90 EUR

Izid: 22. maj

12,90 EUR

12,90 EUR

Izid: 22. maj

12,90 EUR

10,90 EUR

Izid: 22. maj

Patrick Ness

Če je bil Patrick Ness pred nekaj leti, ko je bila v slovenščino prevedena njegova prva knjiga, še vzhajajoča zvezda mladinskega leposlovja, je danes že svetla stalnica na svetovnem literarnem nebu. Knjige v ZDA rojenega Angleža (1971) so sicer v prvi vrsti namenjene mladini, vendar je z večplastnostjo in močno sporočilnostjo svojih zgodb prepričal tudi veliko odraslih in si tako nabral zavidljiv krog bralcev.

Patrick Ness

Več kot to

Patrick Ness

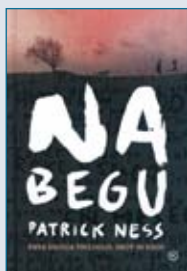
prevod: Andrej Hiti Ožinger
Mladinska knjiga, zbirka Srednji svet,
2015, t. v., 444 str., 32,96 €

vi sam z mamo, umirajočo za rakom. Nakopičen strah se izraža v obliki pošasti, ki s svojo odločnostjo, modrostjo in neukročnostjo močno vpliva na fanta in mu pomaga brodirati skozi težavno obdobje.

V najnovejši knjigi *Več kot to* (2013; prevod 2015) je glavni protagonist šestnajstletni Seth, ki že na začetku knjige brutalno umre. Ko se ponovno zave, leži na dvorišču neznane hiše v zelo slabem psihofizičnem stanju. Kmalu ugotovi, da je pristal v popolnoma zapuščenih različici angleškega predmestja, kjer je živel v rani mladosti, preden se je zaradi travmatičnih dogodkov odselil v ZDA. Mučni spomini mu preplavijo misli in tako je prepričan, da se je znašel v posebej zanj pripravljenem peklu. A ko premaga prvi strah in slabost ter začne raziskovati, je vse bolj prepričan, da mora biti za vsem skupaj več kot to. Avtor nam drobce fan-tove preteklosti skrbno odmerjeno razkriva skozi sanje/spomine. Ponovno se izkaže s spretnim prepletanjem resnejših (v tej knjigi tudi filozofskih) tem in berljivo napisane zgodbe. Zato je knjiga *Več kot to* ena tistih, po kateri bodo segali tudi odrasli bralci, Ness pa se je tudi tokrat izkazal kot avtor, ki mladinski literaturi postavlja nove okvire.

Na begu (2008; sl. prevod 2011), *Zakaj in zato* (2009; prevod 2012) in *Vojna pošasti* (2010; prevod 2012). Zgodba distopične znanstvenofantastične trilogije, ki jo nekateri radi primerjajo z *Igrami lakote*, se odvija na »Novem svetu«, tj. planetu, ki ga Zemljani skušajo kolonizirati. Poleg napete zgodbe, v kateri ima glavno vlogo trinajstletnik, navdušuje nevsiljiva obravnava tem, kot so zasebnost, zaupanje, čredni nagon, oblast, nasilje ipd., ki jih je avtor spretno vpletel v samo srž trilogije in s tem požel veliko naklonjenosti bralcev ter literarnih nagrad. Najbolj prestižna je nedvomno Carnegie Medal, ki jo je prej dobil za knjigo *Vojna pošasti*.

Pisateljsko kariero je začel s trilogijo *Hrup in kaos*, ki jo sestavljajo knjige *Na begu* (2008; sl. prevod 2011), *Zakaj in zato* (2009; prevod 2012) in *Vojna pošasti* (2010; prevod 2012). Zgodba distopične znanstvenofantastične trilogije, ki jo nekateri radi primerjajo z *Igrami lakote*, se odvija na »Novem svetu«, tj. planetu, ki ga Zemljani skušajo kolonizirati. Poleg napete zgodbe, v kateri ima glavno vlogo trinajstletnik, navdušuje nevsiljiva obravnava tem, kot so zasebnost, zaupanje, čredni nagon, oblast, nasilje ipd., ki jih je avtor spretno vpletel v samo srž trilogije in s tem požel veliko naklonjenosti bralcev ter literarnih nagrad. Najbolj prestižna je nedvomno Carnegie Medal, ki jo je prej dobil za knjigo *Vojna pošasti*.

Že leto kasneje si je isto nagrado priboril s knjigo *Sedem minut čez polnoč* (2011; prevod 2013), za katero je sicer temelje postavila prezdaj umrla irska pisateljica Siobhan Dowd. Ness je brez dvoma dostojno stopil v njene čevlje in ustvaril pretresljivo zgodbo o trinajstletniku, ki ži-

vi sam z mamo, umirajočo za rakom. Nakopičen strah se izraža v obliki pošasti, ki s svojo odločnostjo, modrostjo in neukročnostjo močno vpliva na fanta in mu pomaga brodirati skozi težavno obdobje.

Sanje bogov in zveri

Hči dima in kosti, knj. 3

Laini Taylor; prevod: Kaja Bucik Vavpetič
Mladinska knjiga, 2015, t. v., 580 str., 34,96 €

Laini Taylor

Sklepni del priljubljene paranormalne romantične fantazije pri naša težko pričakovani razplet napete in čustvene zgodbe o svetu Eretzu, preklanem z vojno. Tam namreč vre smrtno sovražstvo med rasama himer in angelov, njun spor pa je prek portalov pljusnil tudi na Zemljo. Je sploh še kaj upanja v lepši jutri in mirno sobivanje, cilj, ki sta si ga zadala neuklonljiva pripadnica rase himer in angel, potem ko je med njima vzniknila ljubezen? Uravnoveženo združena razgibana in skrivnostni polna pripoved s prvina romance bo ponovno zajela širok krog bralcev. Ob krhkem zavezništvu, kjer junake pred končnim spopadom druži le skupni sovražnik, pa je Taylorjeva z vnosom nekaterih novih likov, katerih motivi so neznanka, poskrbela za še razburljivejši finale, ki bo bralca držal v negotovosti vse do več kot zadovoljivega konca. Priporočljivo. > ALEŠ CIMPRIČ

Junija vabljeni v našo ustvarjalnico MUŠ na Rimski 14 v Ljubljani! Tečaji, dogodki, delavnice in knjige!

ZAKLADNICA ZGODB
ZA VSE GENERACIJE

Junija vabljeni v našo ustvarjalnico MUŠ na Rimski 14 v Ljubljani! Tečaji, dogodki, delavnice in knjige!

VEČ NA MUŠ.SI IN ZALOZBA-ZALA.SI
FACEBOOK.COM/ZALOZBA.ZALA
ZALA: 040 208 391 | MUŠ: 040 879 884

Velika knjiga peke na žaru

Jamie Purviance

prevod: Luka Novak

Totaliteta, 2015, t. v., 320 str., 24,95 €

Nemška izdaja tega priročnika ima bolj jedrnat in zgovoren naslov: Webrova biblija žara. In za to gre. Knjiga z več kot 1000 fotografijami in opisi postopkov pove in pokaže vse, kar šteje, ko gre za pripravljanje jedi na električnem, plinskem ali klasičnem žaru na oglje. Nobeno vprašanje ne ostane brez odgovora in za vsako zadrego je na voljo rešitev. Skratka, priljubljeno peko na žaru predstavlja v razsežnostih, kakršnih pri nas – vajenih okusov, vonjav in prijemov

južno- in srednjeevropske tradicije – skoraj ne poznamo. Po tehnični in še bolj po vsebinski plati: izbranih 160 receptov ponuja burgerje, steake, perutničke in zelenjavo na nič koliko načinov, a ob njih tudi sadje, omake in druge priloge. Vsega tega se ne da narediti s kakršnim koli »roštiljem«, temveč mora biti pri roki prvovrsten žar proizvajalca, kakršen je legendarni Weber, ki je s svojimi izkušnjami botroval tudi nastanku tega priročnika. > IZTOK ILICH

Rešite si zdravje ali celo življenje z MMS-om, ionom klorovega dioksida

Jim V. Humble

prevod: Janez Lavrič

Ara, 2015, m. v., 260 str., 19,90 €

MMS (Master Mineral Supplement) je vsestransko mineralno dopolnilo, ki deluje v nekaj urah. Po njegovem jemanju se ljudje po navadi pozdravijo v petih dneh, a ni zdravilo, je superpolnilce, zato ni namenjeno zdravljenju točno določene bolezni. MMS uniči mikroorganizme, vključno z virusi, bakterijami, glivicami, plesnimi, kvasovkami in paraziti, ki povzročajo različne bolezni; MMS namreč oksidira težke kovine v telesu in uniči številne druge strupe. Mineral, ki jo ustvari MMS, je klorov dioksid, ki se uporablja za razkuževanje vode. Kje vse deluje MMS? Pri raku, driski, bolečinah v ušesih, infekcijah oči, gripi, visokem krvnem tlaku, HIV-u in aidsu, malariji in tudi manjših težavah. Avtor v priročniku poda natančna navodila, kako lahko MMS pripravimo kar sami doma. > SABINA BURKELJCA

Zeleni smutiji

Christian Guth, Burkhard Hickisch

prevod: Andreja Sabati Šuster

Učila International, zbirka Zdravo z naravo, 2015, m. v., 128 str., 12,99 €

Letni čas je ravno pravi, da svoja telesa začnemo zalagati s svežimi vitamini in minerali. V *Zelenih smutijih* boste našli popolni kratki vodnik, v katerem vam bosta avtorja predstavila, zakaj bi morali vsaj sem in tja spiti kozarec zelenega, kaj vse sodi v zeleni smuti in kaj ne, nekaj receptov za splošno dobro počutje in nekaj takih za posebne težave, številne nasvete in zanimivosti o zeliščih in zelenjavi ter priročno razpredelnico divjih zelišč. Za tiste, ki želite v poletje vstopiti

Sirup & nektar

iz sadja, cvetov in zelišč

Georg Innerhofer

prevod: Jana Vejnovič

Kmečki glas, 2015, m. v., 139 str., 15 €

Vsak dan naj bi popili okrog dva litra tekočine, in če tudi vam ni vseeno, kaj vnašate v telo, saj ne marate umetnih barvil, arom in prevelikih količin sladkorja, potem je ta priročnik za vas več kot primeren. V njem boste poleg primerne opreme in posode, našli razumljiva navodila za vse faze izdelave domačih sirupov in nektarjev iz različnih sadežev, cvetov in zelišč. Poleg pogosto uporabljenega sadja (jagode, maline, borovnice, višnje, jabolka, limone ...)

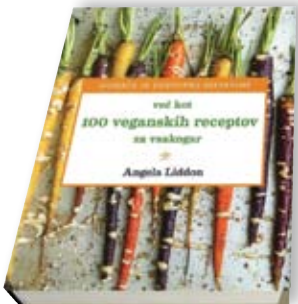
in cvetja (regrat, bezeg, lipa ...) so na koncu priloženi tudi bolj neobičajni recepti za sirupe iz črne redkve, kutin, vrtnice, poprove mete itd. In ne boste verjeli, doma narejeni sokovi so spet moderni in zaviti v lično embalažo, lepih barv in bogatega okusa so lahko tudi praktično darilo. > RENATE RUGELJ

Več kot 100 veganskih receptov za vsakogar

Angela Liddon

prevod: Valentina Smej Novak

Totaliteta, 2015, m. v., 314 str., 27,95 €

Število obiskovalcev veganskega bloga kanadske socialne psihologinje Angele Liddon 'Oh She Glows' – med njimi je gotovo tudi veliko naših – se iz meseca v mesec prešteva v milijonih. Pridobiva jih s svojim zgledom in izkušnjami, pridobljenimi v boju s sindromom razdražljivega črevesja in drugimi tegobami, ki so ji dolga leta grenile življenje. Do trenutka, ko se je po životarjenju ob neučinkovitih dietah odločila za prehod na polnovredno prehrano na rastlinski osnovi. Velik del bogatega praktičnega znanja je avtorica pretočila še v knjigo, katere moto je pripravljanje jedi z zelenjavo, sadjem, polnovrednimi žiti, oreščki, stročnicami, semeni in drugimi domačimi in dostopnimi sestavinami. Deset poglavij prinaša napotke za pripravo dnevnih obrokov in domačih osnov zanje. Bralce, občutljive na gluten, bo razveselilo, da je večina receptov nastala z mislijo nanje. > IZTOK ILICH

Preprosto razstrupljanje

Marion Grillparzer

prevod: Andrea Potočnik

Učila International, zbirka Zdravo z naravo, 2015, m. v., 128 str., 12,99 €

brez toksinov, ki se vsak dan nabirajo v nas, pa je primeren tudi vodnik *Preprosto razstrupljanje*. V njem avtorica razloži, zakaj je občasno razstrupljanje zelo priporočljivo in kakšni so njegovi pozitivni učinki. Pojasni, zakaj so nekatera živila (ali njihove sestavine) za naše telo (ne)zdrava, in predstavi tudi sedemdnevni razstrupljevalni program, opremljen s preprostimi pravili in recepti. Odličen uvod v poletno sezono. > KLARA JARC

Kis; Pripravimo ga sami
Klaus Hagmann, Helmut Graf
Kmečki glas, 2015, m. v., 104 str., 16 €

Umetnost pripravljanja kisa gotovo sega globoko v človekovo zgodovino. Ker gre za spontani biološki proces, naj bi ga poznali že več kot 10.000 let. Najprej je kis služil kot pijača, potem kot začimba in sredstvo za konzerviranje, kasneje pa so odkrili tudi njegove kozmetične in medicinske koristi. Kadar nas kdo vpraša, iz česa nastane kis, najprej pomislimo na vinski in alkoholni kis, morda še jabolčni, vse drugo je že bolj neznanka. V pričujoči fotografsko zelo bogati knjigi pa so nazorno predstavljeni različni postopki pridobivanja kisa tako za domače količine, kot za industrijsko proizvodnjo, na koncu pa so dodani recepti za jedi s kisom, od solatnih prelivov, marinad, namazov prek osvežilnih napitkov in desertov pa vse do receptov za vlaganje v kis. > **RENATE RUGELJ**

Moja domača kozmetika
Karmen Gostinčar; fotografije: Petra Kavšek
Kmečki glas, 2015, m. v., 176 str., 12,50 €

Lepo oblikovan vodnik že na začetku vabi vse, ki jih mika izdelovanje domače kozmetike, da si poleg osnovnih sestavin nabavijo še nekaj pripomočkov in opreme – od mešalnikov, tehtnic, pipet in lijakov do cedilk –, saj jim bo to zelo olajšalo izdelavo naravnih kozmetičnih izdelkov. Med sestavinami, ki jih potrebujemo za domačo kozmetiko, so v knjižici najprej podrobno predstavljena številna osnovna in eterična olja, voski, zelišča, emulgatorji in vlažilci ter njihova korist in uporabnost za kozmetične namene, osrednji del knjige pa so recepti. Skoraj sto jih je zbranih na enem mestu in pomagajo sestaviti pripravke za lepšo kožo, bujnejše lase, energično telo, mladosten videz in še kaj. > **RENATE RUGELJ**

Veščina slikanja; Barve
Tone Rački
JSKD, 2014, m. v., 133 str., 25 €

Akademski slikar, pedagog in avtor likovnih priročnikov Tone Rački nas v priročniku popelje v svet barv, kakor jih vidijo oziroma obravnavajo slikarji. Z izjemnim darom za preprosto razlaganje in bogatim slikovnim gradivom bralcu med drugim pojasni, zakaj je dojemanje barv relativno, kaj so pestre ali kromatične barve in kako samo z barvami spremenimo globino slike. Teme so obogatene s praktičnimi vajami, ki vključujejo, denimo, izdelavo barvnega kroga ali barvno izražanje nežnosti, sladkosti, razkošja ... Knjiga bo še posebej prav prišla likovnim pedagogom in mentorjem ter bodočim slikarjem, v njej pa bodo našli zanimive in koristne informacije tudi drugi ljubitelji upodabljalne umetnosti. > **AJDA JANOVSKY**

ZA ZDRAVJE!

Svetovne uspešnice iz celjske založbe MAVRICA

Svetovna uspešnica, prevedena že v 23 jezikov.

Dragoceni napotki in izkušnje za uporabo zdravilnih zelišč pri najrazličnejših tegobah in boleznih.

108 strani, 20 x 30 cm, trda vezava

Cena 17,04 €

**25.
ponatis**

Za zdravje in vitko linijo!

Zdravje gre skozi želodec... in kril! Recepti in tabele z najbolj primernimi živili za posamezno krvno skupino.

**5.
ponatis**

Cena 19,05 €

Vaje za izboljšanje vida po metodi dr. Batesa

S preprostimi vajami lahko zadržite dober vid ali pa ga celo izboljšate.

**9.
ponatis**

Cena 12,96 €

O hrani, besedah, zmaju, Miklavžu in svetem Juriju

Ta filmska freska ni ustvarjena zato, da bi vas naučila zgodovine. Z nami greste na lastno odgovornost.

**ново
v ponudbi**

Cena 13,70 €

Sprejem naročil: 03/492-34-40 ali zal-mavrica@siol.net

Bi radi zapeli, pa vam vedno nekaj zmanjka?

V knjižici so besedila, na zgoščenki pa ob spremljavi zapetih 100 prvih kitic narodnih in ponarodnih pesmi.

**ново
v ponudbi**

Cena 13,90 €

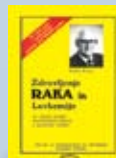

Uporaba luninega koledarja v vsakdanjem življenju

Prva knjiga na svetu, ki daje celovite nasvete za uporabo luninih ritmov! Priloženi so lunini koledarji.

**11.
ponatis**

Cena 21,07 €

Preprečevanje in zdravljenje bolezni

Avtor iz lastnih izkušenj zagotavlja, da organizem ob daljšem postu lahko sam uniči rakaste tvorbe.

**10.
ponatis**

Cena 13,60 €

mavrica

Iskanje izgubljenega človeka

Iz raziskovanih življenj

Stephen Grosz; prevod: Branko Gradišnik

UMco, zbirka Preobrazba,
2015, m. v., 199 str., 18,90 €, JAK

Stephen Grosz

Grosz (1952) je ameriški psihoanalitik in pisec, ki se je šolal na Univerzi Kalifornija in na Oxfordu, kasneje pa se je preselil v London, kjer danes poučuje klinično teorijo na Inštitutu za psihoanalizo in psihoanalitično teorijo. *Iskanje izgubljenega človeka* je njegova prva knjiga, ki temelji na četrto stoletja delovnih izkušenj, delo pa je tako med strokovnimi kot tudi laičnimi bralci doseglo izjemen odziv. V duhu

Sokratove trditve, da neraziskanega življenja ni vredno živeti, je Grosz skozi izkušnje, ki jih je pridobil med dolgoletnim izvajanjem psihoanalitične prakse ustvaril občudovanja vredno zbirko človeških zgodb, ki se skrivajo tako za najbolj običajnimi kot tudi nenavadnimi človeškimi vedenji. Avtorjev namen je bil skozi prigode resničnih posameznikov odkriti in razložiti skrite motive, ki vplivajo na naše vedenje in prikazati pomembnost tega, da naše pripovedovanje nekdo poslušaja. Grosz zgodbe pacientov, ki jih je srečal v času svoje prakse, virtuozno prelije v pripovedi, s katerimi nas natančno pelje skozi psihoanalitični proces. Knjiga, briljantno izpisana v slogu kakega Čehova, vsebuje trideset presunljivih zgodb posameznikov, ki razkrivajo skrite motive za svoje vedenje in dejanja. Tako spoznamo profesorja, ki pri sedemdesetih letih ugotovi, da je dejansko homoseksualec, potem deklet, ki živi v izjemno urejenem domu, a vsako noč moči posteljo, pa fanta z motnjami učenja, ki pljuva v obraz svojega terapevta itn. V vsakem od poglavij Grosz prikaže, kako posameznikom pomaga postopek psihoanalize pri tem, da se spremenijo ali pa sprejmejo dejstvo, da nekaterih stvari ne morejo spremeniti. *Iskanje izgubljenega človeka* je tako delo o želji po pripovedovanju, razumevanju in po tem, da bi nas drugi razumeli, a tudi delo o spreminjanju, za katerega si prizadevamo, in o izgubah, ki spremljajo to spreminjanje. Elegantno napisane zgodbe, ki nam pokažejo, da lahko spoznanja, do katerih se pride med procesom psihoanalize, analitika naučijo prav toliko kot pacienta. > SAMO RUGELJ

Sem zasvojen, nisem nor

Nataša Tominec

Celjska Mohorjeva, 2015, m. v., 286 str., 23 €

Avtorica te knjige kot terapevtka že dlje časa živi in deluje v Italiji. Med svojim raziskovalnim delom je trčila tudi ob pereče vprašanje, kaj se skriva za pojmom zasvojenosti, kako jo zdraviti in za kakšno bolezen – če je to v resnici sploh bolezen in ne morda neka »socialna razvada« – gre. Terapevtka je med svojim delom spoznala ogromno klientov z različnimi zgodbami, ki so ji pomagale odpreti poglede na pojem zasvojenosti, predvsem pri osebah, ki ob zasvojenosti trpijo še za kako drugo duševno motnjo. Avtorica dobro pozna zdravljenje v italijanskih terapevtskih skupnostih, kjer vse skupaj poteka po drugačnem sistemu kot v Sloveniji. Prav zato pričujoča monografija, ki jo nadgradi z različnimi pogledi na obravnavano problematiko dvojne diagnoze, med drugim tudi s psihoanalitičnimi in sistemskimi, predstavlja dragoceno branje za vso stroko, ki se loteva tega perečega in do zdaj še ne dovolj raziskanega vprašanja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Zgodbe upanja

Primeri celostnega zdravljenja odvisnosti

urejanje: Maja Rus Makovec

eBesede, zbirka Terapevt,
2014, m. v., 321 str., 24,90 €

Knjiga je plod dela več avtorjev, večina terapevtov in njihovih pacientov, ter njihovih zgodb, spremno besedo k njej pa je napisala Renata Salecl. Gre za nekakšen vademekum tradicionalnega zdravljenja odvisnosti pri nas s poudarkom na zdravljenju alkoholizma, ki je v Sloveniji najbolj razširjen, delo pa je primerno tako za splošno kot tudi bolj strokovno javnost. Zastavljeno je tridelno. V prvem, splošnem bralcu namenjenem delu seznanja z osnovnimi pojmi v zvezi z odvisnostmi in odgovarja na najbolj pogosta vprašanja, od tega, ali je odvisnost motnja in/ali bolezen, kakšne so razlike med odvisnostmi, denimo med alkoholizmom in odvisnostmi od drog itn. V drugem delu postreže z življenjskimi zgodbami skoraj tridesetih ljudi, ki so tako ali drugače zdrknili v odvisnost, se krajši ali pa tudi daljši čas borili z njo, potem pa s pomočjo terapevtov in zdravljenja dosegli vsaj približno izboljšanje. Zadnji del pa je posvečen strokovnejšemu delu, v katerem vsak od avtorjev obdela en vidik (analiziranja in zdravljenja) odvisnosti, skupaj s farmakoterapijo alkohola. > RENATE RUGELJ

Objem

Zgodba skupnosti Cenacolo

sestra Elvira

prevod: Ana Vogrinčič

Družina, 2015, m. v., 135 str., 19,90 €

Leta 1983 se je preprosti redovnici sestri Elviri končno izpolnila dolgotrajna želja. V italijanskem mestu Saluzzo je v zapuščen hiši ustanovila prvo hišno skupnost Cenacolo, namenjeno mladim odvisnikom. Ta knjiga je njeno pričevanje o težkih začetkih, mladih, ki so ji zaupali in od katerih se je ves čas učila tudi sama, ter ustanavljanju novih skupnosti, ki jih danes najdemo po vsem svetu – tudi v Škocjanu na Dolenjskem. Te so namenjene tako moškim in ženskam kot zapuščenim otrokom oz. vsem, ki si želijo povrniti dostojanstvo. Iz besed s. Elvire ves čas kipi njena goreča zaljubljenost v Življenje, Ljubezen, Lepoto in Dobro. Najmanj tolikšno radost do Življenja pa želi obuditi tudi v mladih, ki so zašli s poti. > KRISTINA SLUGA

Narkoman nikoli

Simon Popović, Helena Kobal

samozaložba, 2015, m. v., 132 str.

Pretresljiva osebna izpoved avtorja, ki se je odločil spregovoriti o svojem boju z odvisnostjo od drog in alkohola predvsem zato, da bi pred nevarnostmi kakršnega koli omamljanja posvaril mlade. Sam je v svet drog vstopil dokaj pozno – pri 25 letih, vendar je dobrih 10 let kasneje že postal »živi mrtvec«. Šele odhod žene z dvema otrokoma in izguba službe so ga končno privedli do zavedanja lastne odvisnosti in odločitve za zdravljenje v krščanski komuni Retro v Zagrebu, kjer je ostal 6 let. V delu, ki ga je napisal s pomočjo sestre, opisuje vsakdanje življenje v komuni, stiske, ki jih je preživljal, se spominja brezskrbnega otroštva in razmišlja o sodobnem svetu. K sreči zgodba s srečnim koncem. > KRISTINA SLUGA

Kako uspeti v smrti

Antimetoda za življenje

Fabrice Hadjadj

prevod: Jasmina Rihar

Družina, 2015, t. v., 302 str., 29,90 € JAK

Hadjadj (1971), francoski pisatelj in otrok judovskih staršev tunizijskega rodu, je v slovenščini že poznan po izvirno zasnovani in napisani knjigi *Vera demonov in presežni ateizem*, zdaj pa smo dobili še prevod njegovega drugega znanega dela iz leta 2005. V njem nas Hadjadj znova preseneča, saj pogled na smrt hudomušno resno preobrne in trdi, da moramo, če želimo imeti pravo in resnično veselje in uspeh v življenju, brezkompromisno gledati tudi smrti v obraz. Po njegovem mnenju bodo vsa naša zadovoljstva zlagana in strupena, če se bomo temu pogledu skušali izogniti, včasih tudi nenavadne ter tu in tam celo bizarne dokaze za svoje trditve pa nam iskriko in neposredno niza iz poglavja v poglavje. Lep primer njegove metode je »vaja«, pri kateri se osebi pove, da ima pred seboj samo še določeno dni življenja, potem pa se opazuje spremembe v njenem življenju – bližina smrti človekovo življenje očisti balasta in ga spodbudi, da se posveti tistemu, kar se mu zdi bistveno. Knjiga, ki jo lahko beremo kot nekakšen priročnik za udomačevanje smrti, obenem pa navodilo, kako se s primerno refleksijo našega konca spodbudimo v vsakdanjem življenju. > SAMO RUGELJ

Oris večnosti

Kako znanost, vera in navadni ljudje dokazujejo obstoj onstranstva

Eben Alexander, Ptolemy Tompkins

prevod: Davorin Dernovšek

Učila International, zbirka Žepna knjiga, 2015, m. v., 195 str., 10,90 €

Po izjemni uspešnici *Pogled v večnost*, v kateri je Alexander, sicer nevrokirurg, tudi na podlagi lastnih izkušenj pisal o obsmrtnih in posmrtnih izkušnjah, se tudi v nadaljevanju te knjige iz lanskega leta posveča dokazovanju obstoja posmrtnega življenja – z njegovimi besedami, obstoja nebes. V njej skupaj s soavtorjem Ptolemyjem Tompkinsom skušata pokazati, da so posmrtno vizije v raznih primerih pogosto presenetljivo podobne pogledom tako raznih duhovnih vodij kot tudi idejam filozofije in znanosti. Alexander kot nekakšen sodobni »dr. Raymond Moody«, ki je pred štiridesetimi leti napisal uspešnico *Življenje po življenju*, poskuša argumentirano dokazati tezo o posmrtnem življenju in potovanju duše ter njenem preživetju, ki se zgodi ob tem. Provokativno. > RENATE RUGELJ

DOTIK, KI OSREČUJE, ZDRAVI IN POMIRJA

Priročnik Urške Božič Križaj in Mojce Kurent vas bo z natančnimi navodili in prisrčnimi fotografijami uvedel v svet mini joge in masaže za dojenčke.

Odkrijte, kako lahko s preprostimi masažnimi prijemi in jogijskimi položaji omilite prebavne tegobe svojega dojenčka, priključete sladke sanje, otroka nežno pomirite ali sprostito, predvsem pa stekete močno vez, ki bo ostala za vedno.

NOVO

Vse materialne avtorske pravice so last Mladinske knjige.

© Mladinska knjiga

Janez Rugelj: POT SAMOURESNICEVANJA

Zdravljenje in urejanje zasvojenecv in drugih ljudi v stiski.

Priročnik za zdravo in ustvarjalno življenje

1216 str. • cena 29,80 €

Naročila: • na spletni knjigarni www.bukla.si
• po e-pošti urednistvo@umco.si • po telefonu 01/520 18 39
NA VOLJO TUDI V BOLJE ZALOŽENIH KNJIGARNAH.

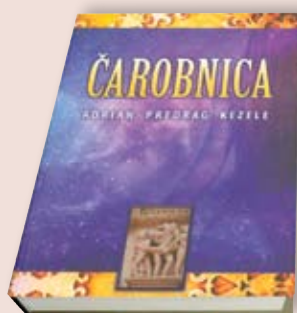
Najhitreje do knjige: v knjigarnah
www.emka.si 080 12 05

70 LET

Čarobnica

Adrian Predrag Kezele
prevedla Zarja Fišter
Chiara, 2015, m. v., 253 str., 19,90 €

Zgodba o Maitreyi je stara tisočletja in se dogaja v daljni Indiji, pa vendar se zdi, da gre za dragoceno zgodbo, ki je obče-človeška in ne pozna ne časovne in ne prostorske omejitve. Gre za zgodbo vsakega izmed nas, ki lahko skozi pripoved o učeniku Maitreyi in njegovem srečanju s Čarobnico pride do najglobljih spoznanj. Maitreya je namreč dolgo časa živel v prepričanju, da svojim željam in hotenjem ne sme pustiti proste poti. Še več: zatiral jih je in se jim poskušal izogniti, a s tem je, kot Maitreya pouči Čarobnica, ta skrivnostna ženska, ki simbolizira radost, lepoto, duhovnost in nasploh ljubezen do vsega, kar obstaja v človeški (pod)zavesti, uničeval samega sebe, svojo bit in svoje življenjsko poslanstvo. Vsi smo, kot sporoča pisec prek Čarobnice, lahko »Čarobnjaki«; tisti, ki z močjo svojih misli in dejanj vplivamo na svoje življenje, ob tem pa radostno sobivamo tudi z drugimi. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

... zgodba, ki ne pozna časovne in prostorske omejitve ...

Ukrotite šimpanza v sebi

Kako razumeti samega sebe in se soočiti s svojimi čustvi

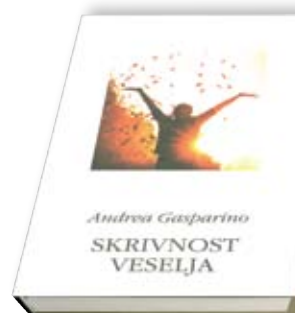
Steve Peters
prevod: Kaja Božič
Učila International, zbirka Žepna knjiga,
2015, m. v., 384 str., 10,90 €

Avtor tega sodobnega psihološkega priročnika je klinični psihiater, ki s pomočjo modela, ki ga je razvil in poimenoval »obvladovanje šimpanza«, pomaga na humoren in dokaj nenavaden način razumeti sebe in nas naučiti, kako se soočiti s čustvi ter razumeti, kako deluje um. Pomaga nam ugotoviti, kaj nas ovira ali nam preprečuje, da bi bilo naše življenje srečnejše in uspešnejše. Šimpanz je čustveni stroj, ki ga imamo vsi v sebi, razmišlja pa neodvisno od nas; ponuja čustvene misli in občutke, ki so lahko zelo konstruktivni ali zelo destruktivni – lahko je naš najboljši prijatelj ali najhujši sovražnik. Kakor pravi avtor, je glavni namen knjige, da nam pomaga ukrotiti šimpanza v nas ter nas nauči izkoristiti njegove prednosti in moč, kadar so nam v prid, ter ga onemogočiti, kadar nam niso. > SABINA BURKELJCA

Skrivnost veselja

Kako ga najti in kako ga ohraniti
Andrea Gasparino
prevod: Igor Vojinović
Družina, 2015, m. v., 277 str., 22,90 €

Zadnja desetletja, ugotavlja avtor tega duhovnega priročnika, ki kaže pot do iskrenega, pristinega veselja, je notranost velike množice ljudi ohromljena in utopljena v depresiji. Zdi se, kot da veselje iščemo na napačnih mestih, na napačne načine. Instantni sodobni čas namreč hlata za instantnimi smerokazi do užitkov, blaginje in veselja. A, kot položi bralcu na srce avtor te knjige, italijanski duhovnik in pisatelj, ki je vse svoje življenje namenil (med drugim) tudi skrbi za zapuščene

... duhovni priročnik, ki kaže pot do iskrenega, pristinega veselja ...

in obubožane, veselje se ne nahaja v zunanem svetu, ampak ga moramo najprej poiskati in obuditi v svoji notranosti. Pri tem, dobrohotno svetuje Gasparino, se je modro držati naukov vere, ki skriva v sebi številne modrosti, vse tiste, ki jih poznajo tako verujoči kot popolni ateisti, saj so

del notranje zakladnice slehernega človeka. A do njih se dokopljemo le, če odvržemo plašče in maske ter se soočimo s sabo in (tudi) s svojimi strahovi. Potem bomo lahko (za)sejali seme veselja in ga uspešno širili okrog sebe. Knjiga, ki navdihuje in kaže pot do radostnega bivanja. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Bobov svet

James Bowen
prevod: Srđan Milovanović
Mladinska knjiga,
2015, t. v., 206 str., 24,94 €

Bobov svet je že tretja knjiga, ki jo je nekdanji odvisnik in poulični glasbenik James Bowen napisal o svojem življenju z mačkom Bobom, a pisateljev slog ostaja prav tako zabaven in pripoved enako ganljiva, kot smo ju bili navajeni iz prvih dveh knjig. Nenavdana dvojica se vsak dan sooči z novimi izzivi, ki jih s skupnimi močmi premaga, pa naj gre za ljubosumne sodelavce ali navajanje na vožnjo s kolesom. Pisatelj njun svojevrsten odnos opiše tako čudovito, da ob branju nekajkrat kar pozabimo, da je Bob pravzaprav maček. Čeprav je Bowen ob izidu prve knjige doživel precejšen uspeh, pa ostaja jasno, da njegovega odnosa z Bobom to ni prav nič spremenilo – še vedno se najraje skupaj potikata po ulicah Londona. > NEŽA POZNIČ

Novo iz Založbe Kmečki glas Za zdrav in svež vsakdan!

www.kmeckiglas.com

K. Hagmann, H. Graf
Kis
Pripravimo ga sami
104 strani, brošura,
17 x 23,5 cm
Cena: 16 EUR

G. Innerhofer
Sirup & nektar
iz sadja, cvetov in zelišč
136 strani, brošura,
17 x 23 cm
Cena: 15 EUR

Karmen Gostinčar
Moja domača kozmetika
176 strani, spiralna vezava, 14 x 20 cm
Cena: 12,50 EUR

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si
Plačate po povzetju, poštne ne zaračunamo.

Knjige ZALOŽBE KMEČKI GLAS so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

Prva pomoč za pse

Mini vodnik za ukrepanje v sili
Heinz Grundel, Pasquale Piturru
prevod: Maja Jug Hartman
Hart, 2015, t. v., 43 str., 12,90 €

Lastniki psov se bodo razveselili drobnega, a vsebinsko bogatega priročnika za ravnanje z ljubljenci v primerih bolezni, poškodb, pikov insektov in drugih nevarnosti, ki lahko doletijo štirinožce. Navodila za ravnanje v posameznih primerih so pregledna in jasna ter razdeljena po poglavjih, ki omogočajo, da v primeru sile hitro najdemo pravo rešitev. Avtor dr. Pasquale Piturru je nemški veterinar, ki meni, da mora biti obravnavanje pasjih pacientov individualno, in tako je zastavljen tudi njegov vodnik – s prostorom za pomembne podatke in beležke o psu, ki jih izpolni lastnik. Dodana vrednost so očarljive ilustracije Heinza Grundela, ki bodo k branju koristnih informacij, ki psu lahko rešijo življenje, pritegnile tudi najmlajše. > **AJDA JANOVSKY**

Poljščine

Pridelava in uporaba

Darja Kocjan Ačko

Kmečki glas, 2015, m. v., 187 str., 17 €

Darja Kocjan Ačko, strokovnjakinja na področju poljščin, nam v svojem novem delu takoj na začetku pojasni, da so nekoč spregledane vrste poljščin, kot so pira, rž, lan, konoplja in mnoge druge, danes postale pojem tradicije. Ravno zaradi tega je delo *Poljščine* izvrstno za prav vsakega, tako za tiste, ki se s pridelovanjem le-teh aktivno ukvarjajo, kot tudi za tiste, ki bi o njih preprosto le želeli vedeti kaj več. Avtorica zajame prav vse tipe poljščin, od žit in nežit do oljnic, gomoljnic, korenovk in posebnih poljščin. Pri vsaki vrsti predstavi njeno zgodovino ter fizični videz, pogoje za rast in nasvete za setev, prav posebno poglavje pa posveti tudi pomenu kolobarjenja. Za tiste, ki pa jih bolj kot pridelava zanima uporaba, pa se v delu skrivajo nešteto receptov in idej za pripravo jedi. > **NEŽA POZNIČ**

Alpske cvetlice;

Helga Hofmann

Žuželke in metulji

Ingrid von Brandt

prevod: Petra Piper

Mladinska knjiga, zbirka Narava na dlani,
2015, m.v., 256 str., 22,95 €/knjigo

Ljubzen do narave, do majhnih in velikih čudežev na poteh, vrtovih, travnikih, rekah, gozdovih in povsod okoli nas je vodila avtorje pri snovanju pričujočih vodnikov v želji, da bi vse to kraljestvo narave čim bolj približali in razumljivo predstavili tudi bralcem. V priročnem vodniku s trpežnimi platnicami se bomo prek uvodnih opisov značilnosti žuželk (od zgradbe telesa, razvoja, vedenja ...) sprehodili do konkretnih kačjih pastirjev, kobilic, ščurkov, stenic, škrcatov, muh in hroščev. Spoznali bomo tudi več vrst mravelj in čebel in se naučili razlikovati številne pisane metulje. Zelo primeren za izlet v naravo pa je tudi drugi vodnik, še posebej kadar vas bo zaneslo v gore in boste želeli ne samo občudovati čudovito rastlinje alpskega sveta, ampak ga tudi poznati in varovati. Ob opisih posameznih cvetlic so številne zgodbe, ki si jih boste zapomnili in vam bodo pomagale pri določanju najznačilnejših vrst. Zabavno in poučno v pomladne dni. > **RENATE RUGELJ**

Čebelica Julija

Zdenka Golub, Jožica Repič

Grafis trade, 2015, t. v., 40 str., 12,35 €

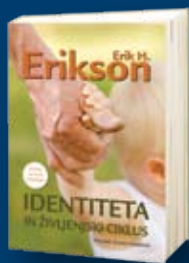

Poučno delo, namenjeno osnovnošolcem, sta avtorici napisali z željo, da bi mlade ozavestili o pomenu čebele za človeka in okolje. Čebelarjenje ima pri nas bogato tradicijo, ne nazadnje so panjske končnice edinstvena oblika ljudskega slikarstva na svetu, slovenski čebelarji pa lahko gojijo le našo avtohtono čebelo kranjsko sivko, ki je v EU edina zaščiten. Knjižica mladim tudi svetuje, kako ravnati ob čebeljem pikju, ponudi nekaj zdravilnih nasvetov z medom (boleče grlo), slastnih receptov (medeni kolač) in celo ustvarjalnih idej ter pregovorov, rekov in ugank. > **KRISTINA SLUGA**

zbirka Preobrazba – knjige, ki širijo pogled na človeka

Erik H. Erikson
**IDENTITETA
IN ŽIVLJENJSKI
CIKLUS**

• 213 strani
• **24,90 €**

Klasika razvojne psihologije

»Knjiga razgrinja teme Eriksonove egopsihologije s tako vseobsežnostjo, da je že prešla na police žive klasike.«

– iz ovitka

Karen Horney
KDO SEM?

• 266 str.
• **24,90 €**

Samoanaliza za vsako glavo

»Pisana v strokovno neoporečnem, a hkrati dovolj umljivem in razumljivem jeziku, je *Kdo sem?* sijajna psihološka klasika za vsakdanjo uporabo«

– iz ovitka

Stephen Grosz
**ISKANJE
IZGUBLJENEGA
ČLOVEKA**

• 199 strani
• **18,90 €**

Iz raziskovanih življenj

»*Iskanje izgubljenega človeka* je delo o želji po pripovedovanju, razumevanju in po tem, da bi nas ostali razumeli.«

– iz ovitka

Knjige so na voljo
v spletni knjigarni:

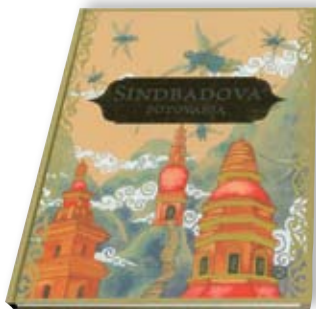
www.bukla.si

Naročila sprejemamo: tel. 01/520 18 39 • e-pošti urednistvo@umco.si • na spletni strani **www.bukla.si**
UMco UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 LJ • Knjige založbe UMco so na voljo tudi v vseh boljše založenih knjigarnah!

Ali Baba in 40 razbojnikov; Sindbadova potovanja

prevod: Stanka Rendla
ilustracije: Jindra Čapek;
Renáta Fučíková
Mladinska knjiga,
2015, t. v., 55 str., 16,95 €/knjigo

Legendarne zgodbe, na novo prevedene, urejene, oblikovane z vsječnimi ilustracijami ter vtakane v imenitno celostno podobo, ki kar vabi k potopitvi v pravljčni svet; le kateri ljubitelj tovrstnih knjig bi se jim lahko upr!?! Sploh ker gre za zgodbe, ki dišijo po daljnih krajih in številnih čudežnih dogodivščinah.

Ali Baba, revni, a dobrodušni junak istoimenske knjige, nekoč po naključju, medtem ko nabira suhljad po bližnji pustinji, zagleda razbojnike, ki se ustavijo pred neko skalo, hip zatem pa s svojimi natovorjenimi konji izginejo v votlino. Ali Baba si zapomni čarobni rek, ki odpira pot vanjo, zato se kasneje, ko razbojniki že odjahajo plenjenju novega bogastva naproti, še sam odpravi v votlino, se otovori s cekini in kasneje z družino zaživi povsem na novo. A do srečnega konca ga čaka obilo prigradov, ki jih zakuhata pohlep bližnjih ter maščevanje razjarjenih razbojnikov.

Sindbadova potovanja bralca popeljejo skozi številne dogodivščine, ki jih je doživel glavni junak te knjige – Sindbad Morjak. Nekega dne se pri njem ustavi njegov soimenjak, Sindbad Zemljak, revni mož, ki svojo številno družino preživlja s prenašanjem tovora bogatašev. Ko Zemljak občuduje Morjakovo bogastvo in njegovo imenitno življenje, mu Morjak pove, da ni od nekdaj bogat in da se je do vsega, kar ima, prikopal prek številnih izgub in preizkušenj. Kajti – še zdaleč ni vse zlato, kar se sveti ... Vse zgodbe se bralcu razkrijejo v novih, doslej v slovenskem jeziku še neznanih različicah. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Zakaj otroci potrebujejo pravljice?

Jakob Streit
prevod: Tamara Laganin Kranjec
Buča, 2015, t. v., 69 str., 15,90 €

Pravljice in pripovedke ne sodijo v stare, že pozabljene čase, ampak so imenitna snov za bogatenje otrokovega notranjega sveta, razlaga avtor te knjige. Duša sodobnega otroka, ki je obkrožen z vsemi možnimi tehničnimi inovacijami, v svojem bistvu namreč hrepeni po podobah, na katerih lahko gradi svoj čustveni svet. In, ne, dodaja avtor, prav nič narobe ni, če otroci – seveda jim morajo starši ali pedagogi to ustrezno podati; kako, jim avtor tudi nazorno razloži – v pravljicah spoznajo tudi zlo, ki je, konec koncev, sestavni del življenja. Zaradi vsega omenjenega, pojasnjuje Streit v tej poučni knjigi, ki odpira številne poglede na pomen pravljic za otrokov razvoj, ni vrednejšega od trenutka, ko nekdo od najbližjih otroku doživeto pripoveduje zgodbico, primerno za njegova leta. Vse drugo – od preveč kričečih animacij v risankah do filmov, zgoščenk in elektronskih igrice – je samo slab (če ne celo neprimeren) nadomestek za otrokovo duhovno dobro. Kamen namesto kruha. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Obiščite nas v spletni knjigarni Bukla, kjer postopoma razširjamo ponudbo knjig.

www.bukla.si
knjigarna

S klikom do knjige!

UMco d. d.,
Leskoškova 12,
1000 Ljubljana
tel. 01/520 18 39
knjigarna@umco.si

Knjige za lepšo jesen življenja

Knjiga nam popestri in bogati številne trenutke v življenju in tega se zavedajo tudi v založbi Miš. Ta je v preteklosti že sodelovala z domžalskim Domom upokojencev v okviru založbinega festivala Bralnice pod slamnikom, ki z branjem povezuje različne generacije, zato se je tudi tokrat z veseljem odzvala na vabilo mag. Nataše Zalokar, direktorice Doma upokojencev Domžale. Ta je založbo povabila k prav posebnemu projektu: pripravili so namreč knjižne police s knjigami založbe Miš – večinoma gre za knjige iz zbirke Srebrne niti, ki je natisnjena v večjih črkah in prav zato kot ustvarjena za starejše bralce – in jih namestili po različnih nadstropjih in delih Doma, da so zlahka na voljo tako tamkajšnjim prebivalcem kot tudi njihovim svojcem, ki pridejo tja na obisk. Projekt, ki so ga slavnostno počastili s prijetnim kulturnim programom, je pri vseh naletel na veliko navdušenje, saj imajo, kot je povedala mag. Nataša Zalokar, v Domu upokojencev Domžale med prebivalci veliko strastnih bralcev. Na založbi Miš so ob tem obljubili, da bodo knjižno bero na policah – za zdaj je na njih skupno okrog petdeset različnih knjig – ves čas dopolnjevali in osveževali. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Desno:
Dom upokojencev
Domžale po
novem krasijo knjižne
police s knjigami iz
založbe Miš.

Foto: arhiv Doma upokojencev Domžale

Levo:
Direktorica Doma
ter predstavniki
založbe Miš. Na
sliki od leve: mag.
Nataša Zalokar,
direktorica Doma,
Miševa sodelavka
Anja Urh ter Janez
in Irena Miš iz za-
ložbe Miš.

Rdeča raketa

Matjaž Pikalo

fotografije: Aleksandra Prelesnik
eBesede, zbirka Besede,
2015, m. v., 205 str., 14,90 €

Matjaž Pikalo je za svojo mladinsko prozo prejel več nagrad in nominacij. Napisal je tudi scenarij za aktualni mladinski film *Rdeča raketa* (naslov je vzet po pesmi Srečka Kosovele), ki ga je nato dokončal v sodelovanju z režiserjem Vojkom Anzeljcem. Na tej podlagi je napisal roman s podnaslovom *Fant, ki se je smejal življenju*, za izbiro zgodbe pa ga je navdahnila prekratka življenjska pot Karla Laginje, mladega konstruktorja ter umetnika, ki se je navduševal nad hitrimi avtomobili. Janova starša se razhajata, fant pa se pred domačimi in šolskimi težavami zateka v uk pri osamljenem avtomehniku. V njegovi delavnici si sestavi avto – rdečo raketo, sanja namreč, da se bo nekega dne odpeljal z njim na avtomobilske dirke v znameniti Le Mans. Toda razmere v šoli so vse slabše in tudi življenjska položaja njegovega dekleta Ane ter najboljšega prijatelja Petra sta vse prej kot zavirljiva. Najstniki se odločijo za pobeg, policija in starši pa jih začnejo mrzlično iskati ... > ŽIGA VALETIČ

Neizrekljivo

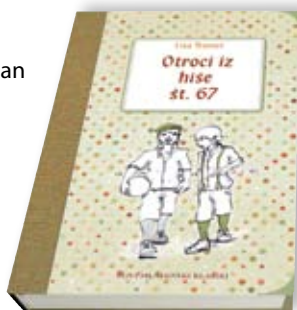
Carolin Philipps; prevod: Tamara Bosnić
Miš, Zorenje, 2014, t. v., 140 str., 25,95 €

Kristjan že od nekdanj velja za raztresenega fanta, ki se težko zbere pri pouku, zadnja leta pa se je vse skupaj le še poslabšalo: med poukom kar naprej pada s stola, za povrh trpi za strahotnimi bolečinami v trebuhu. Kadar ob njem ni očeta in je doma sam z mamo, bolečine čudežno izginejo, ko pa mama odpotuje negovat svojo mamo na rodno Slovaško in za Kristjana skrbi njegov oče, se fantovo zdravje grozljivo poslabša. Vzroke za svoje bolečine zmore Kristjan delno preliti le na papir, med risanjem. A ko okolica na čelu z njegovo sošolko Sakuro zasluži, kaj se dogaja z njim, ga začne vsak po svoje bodriti, da končno na glas spregovori o tistem, o čemer je leta le nemočno molčal. Pretresljiva zgodba o spolni zlorabi odpira enega največjih družbenih tabujev, ob tem pa bralcem vseh starosti polaga na srce pomen dejstva, da je treba o stvareh, najsi bodo še tako hude, spregovoriti. Jasno in glasno. Ker (še) to prinaša olajšanje in svobodo. > VESNA SIVEC POLJANŠEK

Otroci iz hiše št. 67

Lisa Tetzner; prevod: Ana Jasmina Oseban
KUD Sodobnosti International,
2015, t. v., 253 str., 24,90 €

V knjigi so zbrane štiri krajše pripovedi, ki so med seboj povezane. Družijo jih enotni dogajalni prostor – hiša št. 67, ki stoji na eni od berlinskih ulic –, pa tudi osrednji liki – Erwin, Paul, Mirjam in preostali otroci iz hiše – so v vseh isti. Zgodbe so postavljene v trideseta leta prejšnjega stoletja, čas hude gospodarske krize, v kateri je začel svojo glavo dvigati fašizem. Težak socialni položaj na lastni koži občutijo tudi otroci; po večini so iz delavskih družin, ki zaradi brezposelnosti drsijo v skrajno revščino. Lisa Tetzner (1894–1963) v to specifično okolje spretno vpleta otroške dogodivščine in zagate odrasčanja. Ker se tu pa tam pojavljajo tudi zapletenejše teme – denimo, ali je opravičljivo krasti zaradi lakote –, avtorica včasih poseže v zgodbo z neposrednim nagovorom, kar danes deluje nenavadno. > MAŠA OGRIZEK

Knjige za zdravo in aktivno pomlad

David Epstein

ŠPORTNI GEN

Talent, trening in resnica o uspehu

mehka vezava,
417 strani
24,90 €

»Športnik se, ob težkih treningih ter neugodnih pogojih, pogosto naivno sprašuje o pomenu svojih genov in vlogi zunanjih okoliščin za svoj uspeh, z odgovori pa tava v temi ... Ko dobi v roke izjemno knjigo, kot je *Športni gen*, ki z znanstveno podprtimi dokazi razjasni marsikateri dvom in vprašanje, pa mu to da novo energijo za: VREDNO SE JE TRUDITI IN ŽIVETI SVOJE SANJE.«

– Petra Majdič, vrhunska smučarska tekačica

Samo Rugelj
DELAJ, TECI, ŽIVI

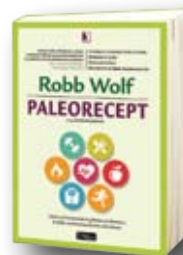
Boštjan Videmšek, Samo Rugelj, Žiga X Gombač
ULTRABLUES

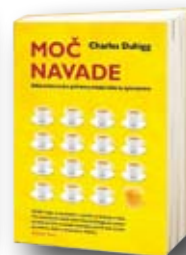
Jasmina Kozina Praprotnik
BELA DAMA

Robert H. Lustig
MASTNA LAŽ

Robb Wolf
PALEORECEPT

Charles Duhigg
MOČ NAVADE

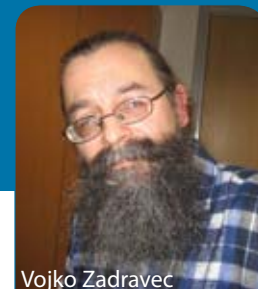
Naročila sprejemamo: • 01/520 18 39

• knjigarna@umco.si • na spletni strani www.bukla.si

UMco, d. d., Leskoškova 12, 1000 Ljubljana

Knjige založbe UMco so na voljo tudi v boljše založenih knjigarnah!

Ste že kdaj pomislili, da bi prebrali kako zgodbo, ki neposredno ali pa samo simbolično govori o svetlobi ali barvi? Ko smo ravno sredi leta, ki ga je Unesco razglasil za leto svetlobe, je taka misel lahko dobrodošla popestritev bralnega obzorja. Zato vam na tem mestu ponujam nekaj predlogov (v večjem obsegu so predlogi zbrani na razstavi SVETLOBA – SLIKA – SPOROČILO v Knjižnici Otona Župančiča, o čemer je poročala Bukla 109, str. 52–53).

Vojko Zadavec

BRANJE IN BARVE

RUBRIKO PRIPRAVLJA:

Ponujeni predlogi za branje najprej predstavljajo barve, posebej zeleno, rdečo in modro, nato pa svetlobo od svoje pojavnosti do simbolike.

BARVE barvajo zgodbi vsebino ali pa se z bralcem poigravajo kot znak, prispodoba ali ljudska modrost. Npr.:

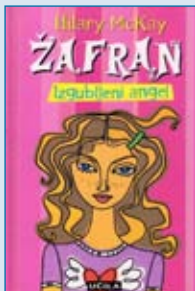
Leo LIONNI: Mali modri in mali rumeni / SLIKANICA / barve, prijateljstvo, družine

Renate SCHUPP: Rumeno čudo / SLIKANICA / barve, cvetje, regat, vrtovi

Posebno pa:

Hilary MCKAY: Žafran: izgubljeni angel / RESNIČNOST / družina, posvojitve, samopodoba, umetnost

V treh knjigah pisateljica opiše običajno potrošniško družino, obteženo s problemi, kot so pre-zaposlenost, stalna priložnost novih zvez, nejasnost vlog družinskih članov in odvisnost od denarja. Ima pa ta družina za omenjene probleme neobičajne odgovore: umetnost, ljubezen in zaveznitvo. Z umetnostjo zaznamujejo vse »njihovo« (tudi imena otrok), z ljubeznijo rešujejo probleme posameznika v družini (z njo tudi kaj zapletejo), z zaveznitvom pa se spopadajo z okolico, kadar jih hoče nasilno spremeniti.

ZELENA (kot klorofil) je povezana z naravo, včasih pa tudi s simboli. Npr.:

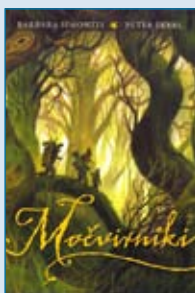
Miki MUSTER: Zelena dolina / STRIP / Divji zahod, pustolovščine

Aubrey FLEGG: Dekle v zelenem / RESNIČNOST / Avstrija, dekleta, glasba, holokavst, Judi, Nizozemska, rasizem, slikarstvo, strpnost, taborišča, verstva, vojne, zgodovina

Posebno pa:

Barbara SIMONITI: Močvirniki: zgodbe iz Zelenih Dobrave / ZGODBICA / barje, drugačnost, narava, sožitje

Zbirka 39 zgodb predstavlja fantazijski svet Zelenih Dobrave. To močvirno kraljestvo, kjer različne živali doživljajo in uživajo blaglasno tišino, obilje naravnih dobrin, predvsem pa čas, ki se mu nikamor ne mudi, spremljajo izvrstne zelene ilustracije Petra Škerla.

RDEČA (kot hemoglobin) preprosto opozarja na življenje, včasih pa daje svareče sporočilo. Npr.:

Helena BECHLEROWA: O žabicah v rdečih kopicah / SLIKANICA / barve, žabe, štokljke

Sally GARDNER: Rdeča ogrlica / RESNIČNOST / Francija, revolucija, 18. stoletje, vrednote, zgodovina

Posebno pa:

Shaun TAN: Rdeče drevo / SLIKANICA / čustva, domišljija, strah, upanje

Avtorska slikanica o rdečelasi deklici, ki jo ves dan spremljajo črne misli v obliki nadrealističnih predmetov in bitij, govori o upanju, ki se sredi dekličine sobe razrase v čudovito rdeče drevo. Slikanica je likovna in sporočilna mojstrovina.

MODRA (kot nebo) simbolizira pomembnost, najbolj takrat, ko zastopa bistro soimenjakinjo. Npr.:

Marjan MANČEK: Kam pa kam, Modri medvedek? / STRIP / igra, medvedi, nesoglasja, pogum, prijateljstvo

Scott O'DELL: Otok modrih delfinov / RESNIČNOST / deklice, divjina, Indijanci, otoki, sirote

Posebno pa:

LOWRY, Lois: Iskanje modre / FANTASTIKA / drugačnost, prijateljstvo, smrt, sožitje, strpnost

Zgodba se odvija v daljni prihodnosti, ko se potomci preživelih po veliki katastrofi soočajo s skromnim ostankom znanja in dobrin, potrebnih za preživetje. Junakinja vezilja, šepava deklica Kira, nadarjena vezilja, obnavlja obredni plašč prazničnega pevca. Njegova pesem in vzenje na plašču vsako leto obnavljata spomin na veliko katastrofo in dogodke po njej, prazna mesta na plašču pa naj bi vezilja zapolnila s pripovedjo o prihodnosti. Toda za to potrebuje modro barvilo, ki simbolizira upanje.

NARAVA SVETLOBE: zgodbe o viru, naravi in učinkih svetlobe: tiste od Sonca ali tiste iz srca. Npr.:

Frane MILČINSKI: Zvezdica Zaspanka / SLIKANICA / zvezde, ljubezen, noč, razbojniki, vrline

Michael DORRIS: Deček po imenu Vidi za drevesi / RESNIČNOST / invalidi, Indijanci

Posebno pa:

SPINELLI, Jerry: Zvezdica / RESNIČNOST / drugačnost, ljubezen, mladostniki, nestrpnost, odtujenost

Zvezdica s svojim imenom, neobičajnim oblačenjem, igranjem na ukulelo in z drugačnim pogledom na svet sproža na šoli precej nemira. Njeni vrstniki, ki jo najprej negotovi posnemajo, jo kmalu začnejo sovražiti. Vse to spremljamo občutveno prepričljivi pripovedi Lea, ki svojo prvo ljubezen skriva za plaho naklonjenostjo do sošolke.

POMANJKANJE SVETLOBE: zgodbe o duhovnem in kulturnem mraku, o nasilju. Npr.:

Desa MUCK: Anica in velike skrbi / RESNIČNOST / nasilje, deklice, izsiljevanje, ustrahovanje

Melvin BURGESS: Škarnik / RESNIČNOST / nasilje, ekologija, narava, očetje, ptice, sinovi

Posebno pa:

BROOKS, Kevin: iBoy / FANTASTIKA / babice, etika, internet, ljubezen, maščevanje, mladostniki, mobilni telefoni, nadnaravno, nasilje, posilstvo, superjunaki

Zdi se, da sodoben človek komaj še zmora tekovati z zlom, ki pronica v vse pore družbe in posameznikove intimne. Zato tako kot nekoč v pravljičah danes kljubuje nesmiselnemu nasilju z nadnaravnimi močmi sodobne tehnologije. iBoy

je ikt-superman, ki se s tolpo mladih nasilnežev in posiljevalcev spopade, da maščuje svoje dekle in babico. To sicer uspešno deluje na fizični (preživetveni) ravni, na čustveni pa nobena fantastika in nobena supermoč ne more nadomestiti ali zamenjati človečnosti.

POPOLNA TEMA: zgodbe o kulturnem in duhovnem mrku, o razizmu in vseh drugih nasilnih izmih. Npr.:

Fabrizio SILEI: Avtobus Rose Parks / SLIKANICA / razizem, Amerika, bojkot, politika

Johan UNENGE: Moje vzporedno življenje / RESNIČNOST / razizem, begunci, diskriminacija, drugačnost, ilegalci, ksenofobija, politika, vrednote

Posebno pa:

Markus ZUSAK: Kradljivka knjig / RESNIČNOST / razizem, druga svetovna vojna, Judi, nacizem, nasilje, Nemčija, poštenost, rejništvo, smrt, sočutje

Pripovedovalka zgodbe o nemški deklici, kradljivki knjig v času druge svetovne vojne, je smrt. To je zgodba o besedah, njihovi moči in usodni povezanosti z življenjem. Je slavospev življenju in zbirka vprašanj, na katera ni mogoče odgovoriti.

ISKANJE SVETLOBE: zgodbe o iskanju svobode in odgovornosti do nje. Npr.:

Fran Saleški FINŽGAR: Pod svobodnim soncem / RESNIČNOST / sonce, Bizanc, Slovani, srednji vek, zgodovina

Richard BACH: Jonathan Livingston Galeb / FANTASTIKA / svoboda, drugačnost, galebi, simboli

Posebno pa:

Celia REES: Čarovniška smrklja / RESNIČNOST / svoboda, Amerika, čarovništvo, divjina, Indijanci, pogum, 17. stoletje, zdravilstvo

Zgodba se odvija v prvi polovici 17. stoletja, v njej pa mlada Mary beži pred krivično obtožbo čarovništva iz Evrope v Ameriko. Na to ozadje pisateljica spretno razpne probleme, vezane na pravico žensk do enakopravnosti, pravico slehernika do drugačnosti, spodbuja razmišljanje o človekovemu odnosu do narave in o zlorabah moči.

RADOSTI SVETLOBE: zgodbe o lučkah, kot so prijateljstvo, solidarnost, ljubezen, ki nam pomagajo preživeti vsemu navkljub. Npr.:

Maja KASTELIC: Deček in hiša / SLIKANICA / dečki, deklice, hiše, igra, prijateljstvo, ustvarjalnost

Munro LEAF: Zgodba o Ferdinandu / ZGODBICA / bikoborbe, drugačnost, sreča, strpnost, Španija

Posebno pa:

Kazumi YUMOTO: Nepričakovan konec poletja / RESNIČNOST / mladostniki, prijateljstvo, smrt, starci, strah, žalovanje

V zadnjih dneh šolskega leta se trije sošolci sprašujejo, kako se umira, kaj pomeni umreti. Ko izvedo za starca v soseski, za katerega odrasli govorijo, da bo kmalu umrl, se odločijo, da bodo njegovo umiranje skrivaj opazovali. Njihovo opazovanje se nazadnje obrne v lep odnos med dečki in starcem. Rdeča nit je sicer smrt kot naravna in zato neizogibna postaja življenja, a se v nekem trenutku dotakne tudi nepotrebne, nasilne in zanikajoče smrti, ko starec po mnogih desetletjih molčanja fantom spregovori o svojem ubijanju med 2. svetovno vojno.

Bratovska skrivnost

Emiel de Wild

prevod: Mateja Seliškar Kenda

Zala, 2015, t. v., 176 str., 24,95 €

Preberem precej knjig, težko rečem, da veliko, kajti beseda veliko ne pove veliko, a bržkone lahko že rečem, da že dolgo nisem brala tako napete (ta beseda je še najbližja »tistemu« občutju) knjige. Napete, da je ne odložiš do konca in jo potem počasi z izdihom zapreš, a ne čisto povsem. Res, življenje se lahko spremeni čez noč, dobesečno čez noč. Tako se tudi enajstletnemu Joeriju, ko njegov brat Stefan izgine, pa ne samo v resnici, marveč tudi iz spominov in pogovorov v njuni družini. Kaj se je zgodilo z bratom? Kako ga doseči, ko se zdi, da so vse poti do njega zaprte? Se mi zdi, da sem že večkrat zapisala to, pa bom še, če bo treba (in bo, zagotovo bo) – ljubezen zadošča, ljubezen najde, ljubezen (o)zdravi. Še ena čudovita knjiga je z nami. > SABINA BURKELJCA

Pravila treh

Marjolijn Hof

prevod: Katjuša Ručigaj

Miš, 2015, t. v., 132 str., 25,95 €

Nizozemski medgeneracijski roman je postavljen v oddaljeno Islandijo, ki s človeku neprijaznimi vremenskimi razmerami ne prizanaša nikomur, posebej neugodna pa je za ostarele ribiče, ki ne morejo več skrbeti zase. Priljubljena pisateljica je tja poslala svoje junake, najstniška dvojčka Twana in Lindo, da bi skupaj z mamo in babico na varno Nizozemsko odpeljali več kot devetdesetletnega pradedka Kasa in skrbeli zanj. »Človek mora imeti možnost, da gre svojo pot,« je Kas nekega dne, ko sta mama in babica zavzeto pakirali njegove stvari, tiho zaupal Twanu in Lindi. Vnučka sta se odločila, da bosta pradedku pomagala pri njegovi nakan, in sta mu vsak dan prebirala pravila iz Velikega priručnika za preživetje. Modri starček, ki je vsa pravila preizkusil in tudi prekršil na lastni koži, pa se je odločil zadnje dni preživeti po svoje. Navdihujoče. > RENATE RUGELJ

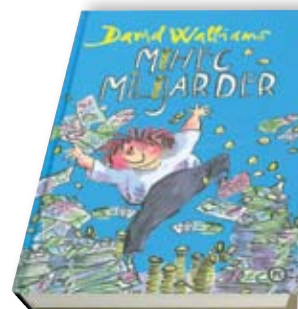
Mihec milijarder

David Walliams

prevod: Milan Dekleva

ilustracije: Tony Ross

Mladinska knjiga, 2015, t. v., 242 str., 19,95 €

Debelušni naslovni junak Mihec je z očetom živel v sanjsko razkošni vili, na vrtu je imel čisto pravo dirkalno stezo, vodni tobogan, vse računalniške igrice na svetu, zasebni živalski vrt in sploh vse, kar si lahko dečki te starosti poželijo. Ampak v resnici je bil zelo slabe volje, saj ni imel nobenega prijatelja, in vse, kar si je želel, je bilo, da bi živel kot običajni otroci in hodil v normalno šolo. Tam se je spoprijateljil z Bobijem, debeluščkom, ki je bil v krosu enako slab kot Mihec in prav nikomur ni povedal, kako zelo bogati so doma, dokler mu ni oče nekega dne s helikopterjem pripeljal pozabljene domače naloge. Takrat so se stvari znova zapletle. Pozorni bralci bodo opazili, da v tej knjigi nastopa enak stranski junak kot v *Babici barabici*, prejšnji uspešnici razvpitega britanskega komika. In ja, z denarjem se sreče ne da kupiti. > RENATE RUGELJ

Ko govorimo o vzgoji in otrocih, obstaja zelo malo stvari, o katerih bi se strinjali vsi starši. A večina se vendarle strinja, da je pomembno, da otroci berejo, predvsem pa, da berejo dobre knjige. Prav tako se večina strinja, da bi bilo dobro otrokom približati znanost, in si želi, da bi njihovi otroci znali logično razmišljati in bi razumeli načela, po katerih znanost deluje in razlaga svet okoli nas. Ne nazadnje gre za večšine, ki pomagajo pri študiju, iskanju službe, popravilu avtomobila ali peki peciva. Večina se torej strinja, da je za otroke branje kul, razumevanje znanosti in njenih počel pa prav tako. A trenutni položaj kaže, da nas prav malo misli, da sta to dve strani istega kovanca in da je dejansko mogoče prek knjig pokukati v svet znanosti.

Otroško okno v svet

Babica moja pogosto pozabi

Reeve Lindbergh

ilustracije: Kathryn Brown

prevod: Tina Bilban

Miš, 2015, t. v., 20 str., 19,95 €

Poučne knjige za otroke

V Sloveniji vsako leto izide okoli 1000 knjig za otroke, a med njimi je manj kot četrtnina poučnih. Za poučno knjigo ni pravega prostora ne pri založnikih, ne v knjigarnah, ne v šolah, ne doma. Za založnike je poučna knjiga predraga, saj zahteva strokovni pregled, specifično prevajalsko in uredniško znanje, hkrati pa na trgu zanjo ni posebnega zanimanja. Šole skorajda izključno spodbujajo branje leposlovja. Poučnih besedil ne najdemo v berilih in praviloma niso vključena v bralnospodbujevalne akcije. V okviru učenja maternega jezika in književnosti se spodbuja branje leposlovja, pri drugih predmetih pa branja, razen branja predpisanih učbenikov, tako rekoč ni. Kljub finančnemu zalogaju, ki ga predstavlja izdajanje poučnih knjig, njihovo financiranje ni urejeno. Poučna knjiga nima prostora v medijih, saj zanjo ni zanimanja ne med literarnimi kritiki ne med strokovnjaki s področij, ki jih posamezne poučne knjige obravnavajo. Tudi knjigarnarji po navadi poučnim knjigam ne namenijo posebne oglaševalske energije ali prostora. Vsi ti signali dosežejo tudi potrošnika, ki poučne knjige niti ne dojema kot »prave knjige«.

Znanost v leposlovju

A za spoznavanje znanosti prek knjig pravzaprav ni treba poseči po poučnih knjigah. Leposlovje predstavlja enega najbolj kompleksnih ogledal našega okolja, katerega pomemben del je tudi znanost. Kako je torej s prikazovanjem znanosti v otroškem leposlovju? Delen odgovor na to lahko ponudi raziskava, v kateri smo analizirali prikazovanje staranja v sodobnih slikanicah za otroke. Ugotovili smo, da so kljub pogostemu prikazovanju starostnikov v slikanicah omembe fizioloških sprememb, ki jih prinaša staranje, in s tem biološkega pogleda na staranje izjemno

redke. Literarni liki redko zbolijo, če že, pa gre za neidentificirano slabo počutje, nakar za njimi nenadoma ostane le še spomin. Avtorji slikanic za otroke so torej pripravljene govoriti o starosti in smrti, a ne konkretno in natančno, kar zahteva znanstveni pristop k tematiki staranja. Zdi se, da je eden glavnih razlogov za to prav strah pred znanostjo in prepričanje, da ta ne spada v literaturo za otroke.

Zakaj bi sploh povezovali znanost in otroške knjige?

A kljub strahu pred znanostjo redke izjeme med otroškimi knjigami, ki v svoj prikaz sveta vendarle vključujejo znanstvene teme, termine in pristope, ne izgublajo stika s svojimi ciljnim bralci. Tako na primer Reeve Lindbergh v slikanici *My Little Grandmother Often Forgets* v nežno, v verzih pisano zgodbo o prijateljstvu med babico in vnukom vključuje tudi točen in natančen opis simptomov demence. Knjižica me je prepričala prav s spretnim, skorajda nevidnim vpletanjem biološkega pogleda na staranje v zgodbo o posebni zvezi med babico in vnukom. Pred kratkim je *Babica moja pogosto pozabi* v mojem prevodu izšla pri založbi Miš. A v slovenskem literarnem prostoru gotovo potrebujemo še več tovrstnih knjig, ki razumejo znanost kot integralni del sveta, ki ga odlikavajo.

Če se ozremo po mladih bralcih, njihovih željah, potrebah in sposobnostih, lahko hitro ugotovimo, da z izključevanjem znanosti iz otroške literature izgubljam bralce in znanje. Nekatere otroke stroji, dinosavri in druge teme iz poučnih knjig zanimajo mnogo bolj kot zgodbe o zaljubljenih princesah ali dogodivščine mladih pustolovcev. A sistem vsiljuje branje leposlovja in tovrstni bralci so pogosto spreobrnjeni v nebralce. Po drugi strani bi ob širši ponudbi in popularizaciji marsikateri knjižni molji z veseljem razširili svoj bralni repertoar, s tem pa dodatno obarvali svoj pogled v svet. Ko otroke vodimo v svet branja in znanosti, ločujemo svetova, ki sta sama po sebi bistveno povezana in katerih preplet bi ponudil celovitejši in realnejši pogled v svet.

Dr. Tina Bilban kot raziskovalka, avtorica in prevajalka deluje na preseku znanosti, filozofije in literature. Kot članica strokovnega odbora Priročnika za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki podeljuje edino slovensko nagrado za poučne knjige – zlato hruško za izvirno slovensko poučno knjigo –, prebira in vrednoti vsakoletno bero slovenskih knjig za otroke in mladino. Je mama treh mulcev, ki z njo prebirajo knjige o znanosti in še marsičem.

leo, leo,

projekt motiviranja za branje, ki spodbuja pridobivanje medkulturne zmožnosti in igranje usmerja v poglobljeno razumevanje literarnega besedila,

bo potekal tudi v šolskem letu 2015/2016.

K sodelovanju vabimo vrtce, šole (od 1. do 5. razreda), knjižnice, posameznike, ki si prizadevajo za razvijanje bralnih navad.

V okviru projekta ponujamo:

- brezplačno izvedbo **bralno-motivacijskih delavnic**,
- izvedbo preizkušenih, a v Sloveniji **novih strategij motiviranja za branje literarnih besedil**,
- delo z **dvojezičnimi literarnimi besedili** v slovenščini in uvodoma tudi v španščini (za izvedbo znanje španščine ni potrebno),
- že izdelana **didaktična gradiva** (priročnik, spletna stran),
- **praktična usposabljanja mentoric in mentorjev** branja z novimi strategijami motiviranja za branje.

Več informacij na www.malinc.si, info@malinc.si, telefonu 01 361 6699 ter 040 170 492.

Mamaočka

izbor: Milena Mileva Blažič
 ilustracije: Pšena Kovačič
 Morfem, zbirka Bombonjera,
 2015, t. v., 94 str., 25,90 €

Kot napove že naslov te zbirke pesmic, v njej najdemo pesmi o mamah in očetih, pa tudi o hčerah in sinovih, o družini in o odrasčanju. Milena Mileva Blažič je v sijajen izbor vključila pesmi iz vseh obdobj, tako stare kot nove, tako klasične z rimami kot tudi tiste bolj moderne. Prav vsak od nas bo z veseljem ponovno prebral Župančičeve *Mehurčke*, Pavčkovo pesem *Kako raste mama*, *Rišem očeta* Neže Maurer in druge, vse skupaj pa se lepo povežejo v celoto, ki nam predstavlja občutek varnega, sončnega, veselega otroštva v toplem družinskem objemu. Naslov zbirke je izvirna sestavljanica dveh besed, ki jo je v krajši pripovedi uporabila slovenska avtorica Kristina Brenk – odlomek iz te pripovedi je prav tako uvrščen v zbirko. Vsaka od pesmic je opremljena s čudovito in izvirno ilustracijo, ki branje pesmi naredi še čarobnejše in občutke, ki se ob branju porajajo, še pristnejše. > **NEŽA POZNIČ**

Kako mi je ime?; Najboljša prijatelja

Nič več tako Mala kraljična

Wendy Finney

ilustracije: Tony Ross
 prevod: Tamara Kranjec
 Skrivnost,
 2015, t. v., 58 str., 17,90 €/knjigo

Malo kraljično – razvajeno, gospodovalno deklico hitre jeze, pred katero trepetajo kralj in kraljica in cela vojska služinčadi – otroci poznajo iz duhovite risane serije. V prvih dveh knjigah jo spoznamo, ko je že malo zrasla in tako pravzaprav ni več »mala« kraljična. Tudi knjige poganja zabavna norčavost, kjer so običajne vloge obrnjene na glavo: admiral, general in minister se obnašajo pootročeno, kralj pa se pred trmoglavo hčerko skriva kar pod preprogo. V prvi knjigi se kronarna punčara odloči odkriti svoje pravo ime, ki vendarle ni tako zelo nemogoče, kot se zdi na prvi pogled, v drugi pa se s staromodno zabavnim fantinom podata na detektivski lov za skrivno sobano in postaneta prijatelja. > **MAŠA OGRIZEK**

Prav je – ni prav

Anej Sam

ilustracije: Tina Perko
 Jasa, zbirka Onežimo svet,
 2015, t. v., 67 str.

Strastnega borca za vrednote in vztrajnega nasprotnika človeške grdobije poganjata velika življenjska ravednost in nemirni raziskovalni duh, zato smo zelo veseli, da je pred nami njegova nova knjiga, tokrat znova namenjena otrokom (in v razmislek tudi njihovim staršem). »Slikanica Aneja Sama in Tine Perko je mala šola življenja,« je v predgovoru zapisal pisatelj Milan Dekleva, ki je, skupaj z znano humanitarko Anito Ogulin in strokovnjakom za didaktiko filozofije Marjanom Šimencem, pozitivno ocenil rokopis in knjigo priporočil za tisk. Čeprav načeloma tako odrasli kot otroci dobro vemo, kaj je prav in kaj narobe, se pogosto zgodi, da nas življenje naredi neobčutljive za svet okoli nas. Zato ta slikanica opominja, prebujata in nas vse nagovarja. Bodimo dobri, bodimo še boljši – do narave, vseh živih bitij in do sebe. V prvem delu avtor svoj glas posodi živalim (kužku, mucu, konju, čebeli ...) in nam pokaže svet skozi njihove oči, v drugem delu pa na otrokom razumljiv način razrešuje številne pomembne dileme, od skrbi za naravo prek branja knjig, medosebnih odnosov in sprejemanja različnosti do boja za pravico in dobroto. Na svojevrsten način tako Anej Sam mladega bralca opogumlja, da premisli in glasno pove, kaj je prav in kaj ni. In na koncu to, kar je prav, tudi naredi. > **RENATE RUGELJ**

Bombonček za dedija Edija

Ivona Březinová

ilustracije: Eva Mastníková
 prevod: Diana Pungeršič
 Miš, 2015, t. v., 74 str., 22,95 €

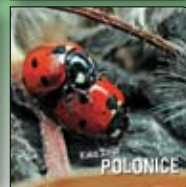
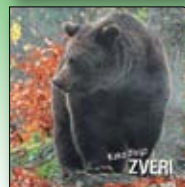
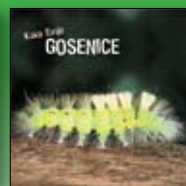

Mali Honzek je na svojega pradedka, ki ga kliče dedek Edi, zelo navezan. Sicer opazi, da se zadnje čase obnaša malce nenavadno, a to ga ne moti, ampak se mu zdi celo zabavno. Tako skupaj obujeta dva različna čevlja, jesta juho z vilicami in z očkovimi znamkami polepita svo sobo. Ker pa se dedkova bolezen slabša in stvari uhajajo iz rok (dedek se izgubi, včasih Honzka ne prepozna), se očka in mamica odločita, da bo dneve preživljal v dnevnem varstvenem centru. Kratka knjižica za malo starejše otroke zelo občutljivo, pa tudi razumljivo in s humorjem spregovori o demencnosti, s katero se danes srečujejo v marsikateri družini. Opozori na nevarnosti pozne diagnostike ter uči potrpljenja in razumevanja bolnika. > **KRISTINA SLUGA**

NOVI NASLOVI

V zbirki

„Kako živijo“

oka.si

01 425 13 62 • www.oka.si

Sanje, ki so odšle

Anna Onichimowska
prevod: Jana Unuk
ilustracije: Krystyna Lipka-Sztarbałło
KUD Sodobnost Interional,
2015, t. v., 36 str., 19,90 €

Tomaž zvečer nikakor ni mogel zaspati: naj se je še tako trudil, tako želenih sanj ni bilo od nikjer. Zato je zbudil svojega najboljšega plišastega prijateljskega – zajčka Filipa in ga prosil, da se čim prej podata na lov za pobeglimi sanjami. Toda takšen podvig zna biti zelo razburljiv, celo nevaren. Med nočnim potepom ju je popisal gospod Policaj, ker ju je napačno razumel, kaj iščeta sredi temnega mesta, kasneje pa sta na poti srečala še kup nenavadnih pojav, od mačke in sov do skrivnostne Babice s košaro dobrot in Moža s klobukom. Je Tomaž o vsem tem morda samo sanjal ali pa je bilo vse res? Prikupno sanjava zgodba za vse, ki zvečer težko zaspijo, in za tiste, ki iščejo (lepe) sanje. > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Gasilci in reševalci; Človeško telo

Zvedavčki
Emmanuelle Lepetit
ilustracije: Lucile Ahrweiller; François Daniel, Anne de Chambourcy
prevod: Ana Marija Toman
Okaši,
2015, t. v., 45 str., 12,99 €/knjigo

Zbirka naravoslovnih priročnikov za najmlajše nadaljuje svoje sporočilo z dvema novima, uporabnima naslovoma. *Človeško telo* prinaša jedrnat vpogled v sestavo našega telesa, od okostja, mišic, srca in žilja prek dihanja do prebave, možganov in čutil. *Gasilci in reševalci* pa nas poučijo o svojem delu in prvi pomoči ob prometnih nesrečah, požarih, poplavah in drugih neprijetnih dogodkih. Besedila spremljajo tako ilustracije kot fotografije, kar daje obema knjigama še dodatne poučne dimenzije. > **RENATE RUGELJ**

Junaček Travček in njegova pustolovščina

Ingrida Vizbarite
prevod: Klemen Pisk
ilustracije: Marija Smirnovaite
KUD Sodobnost Interional,
2015, t. v., 53 str., 21,90 €

Pisateljica in ilustratorica litovskega rodu sta na pravljico pustolovščino poslali malega Travčka, ki seveda ne bi mogel biti junacek, če se ne bi na pot odpravil kot nekakšen vitez, v družbi malega enorogega konjička Rožička. Skupaj srečata veliko nenavadnih bitij – skuštrani čmrlji, preroški Skarabeji, muhe Brenčavke – ter potujeta skozi skrivnostne kraje: po Šlestijskih gozdovih, močvirju ali po kaktusovi goščavi. Marsikomu priskočita na pomoč, včasih pa mora tudi njima kdo pomagati iz zagate. Prikupna pustolovščina se ne boji mrakobnosti, stranpoti in ovinkov, a bo s srečnim koncem in zabavnimi obrati zanimiva tudi najmlajšim, ki se s poslušanjem daljših zgodb še srečujejo. > **ŽIGA VALETIČ**

Pravljica o Luni

Kako je mali Poni postal velik
(La favola di Luna;
The Fairytale of Luna)

Mojca Stubelj Ars
ilustracije: Naja Simčič

Raziskave izobraževanje svetovanje dr. Mojca Stubelj Ars, 2014, t. v., 55 str., 25 €

Luna je najmanjši poni v konjeniškem klubu, in ker je tako prikupna, jo otroci najraje izberejo za svoje prve urice jahanja. Toda nekega dne dobijo konji novo družbo – elegantnega arabskega žrebca – in Luna si od takrat naprej želi le še to, da bi zrastle in postala prav takšna kot on. Šele ko ji njeni živalski prijatelji na čelu z arabskim žrebcom povedo, da je najlepša točno takšna, kot je, se sprijazni s svojo velikostjo in se začne zavedati vseh svojih vrtilin. Zgodba bo s svojo preprostostjo in čutečimi ilustracijami očarala že najmlajše otroke, malce starejši in njihovi starši pa bodo v njej znali prepoznati tudi poučno sporočilo. A ta imenitna knjiga iz zbirke *Mini Poliglottini* v sebi ne skriva le prikupne zgodbe, temveč še obilo drugega: vsaka zgodba iz omenjene zbirke je namreč zapisana v treh jezikih, na koncu pa so poleg slikovnega slovarja podani še praktični didaktični napotki za pedagoge ter obilo namigov za nadaljnje razmišljanje, igranje in ustvarjanje. Za povrh je avtorica, vsestranska ustvarjalica, sicer pa ekologinja in kinologinja, knjigo zasnovala po priporočilih Britanskega združenja za disleksijo, zato je primerna za učenje tako maternega kot tujega jezika tudi za dislektike. Knjiga, ki jo je vsekakor vredno imeti! > **VESNA SIVEC POLJANŠEK**

Velik dan za Mišona!

Jo Hodgkinson
prevod: Tamara Kranjec
Skrivnost, 2014, t. v., 28 str., 17,90 €

Tako kot za človeške je tudi za mišje otroke prvi šolski dan pomembna življenjska prelomnica. Junak zgodbe Mišon se v šolske klopi podaja z mešanimi občutki: po eni strani se šole veseli, po drugi pa je nekoliko preplašen. Prikupna slikanica nagrajena ilustratorke in nekdanje učiteljice Jo Hodgkinson z izjemnim občutkom za najmlajše skozi zgodbo glavnega junaka otrokom nevsiljivo približuje prve šolske izkušnje. Knjigo odlikujejo privlačne živopisne ilustracije in lahko zapomnljivo besedilo v verzih – slednje je zapisano z velikimi tiskanimi črkami, ki olajšajo samostojno branje najmlajšim bralcem. > **AJDA JANOVSKY**

Sitnobe sitne

Flood Ciara
prevod: Mateja Črv Sužnik in Miha Sužnik
Zala, 2015, t. v., 36 str., 19,95 €

Prikupna in zabavna slikanica s prekrasnimi ilustracijami, ki so prav tako delo avtorice, govori o samotarskem medvedu, ki najbolj na svetu ceni svoj mir. Zato, razumljivo, ni niti najmanj navdušen, ko si začne v njegovi bližini živahna družina zajcev graditi svoj dom. Tem se zdi medved strašansko osamljen, zato se mu želijo na vsak način prikupiti, kar pa pri godrnjavem orjaku izzove le slabo voljo, ki nekega dne izbruhne v strašansko rjovenje, naj ga sitnobe sitne že končno pustijo na miru. A zajci se ne dajo. Pred medvedova vrata postavijo košarico z dobrotami in priloženim pismom ... Se bo medvedovo srce otoplilo in bo spoznal, da so tudi prijatelji dragoceni ... morda celo bolj kot lastni mir? > **KRISTINA SLUGA**

Svetlana Makarovič v Noči knjige s Tjašo Koprivec pred knjigarno Sanje tudi o *Zbranih šansonih*, ki bodo izšli pri založbi Sanje.

Razglasitev kresnikove deseterice 2015: S. Pregelj, V. Simoniti, M. Mazzini in K. Marinčič (ter G. Babnik in I. Bratož) pred knjigarno Modrijan.

Dino Bauk in Vesna Milek o knjigi *Konec. Znova* na Noči knjige v lutkovnem gledališču (Oder pod zvezdami).

Jure Preglau, Sergej Hvala in Boštjan Gorenc so se ob izidu Rothfussove knjige *Ime vetra* pogovarjali o fantazijski literaturi (knjigarna MK na Trubarjevi).

Knjige brez meja – Bologna po Bologni 19.–23. maj 2015

PRIPRAVILA:
BOJANA ZARNIK

Knjigarna Konzorcij je v sodelovanju z Mestno knjižnico Ljubljana letos organizirala že 23. prodajno razstavo **Bologna po Bologni**, ki bo potekala od 19. do 23. maja 2015.

V okviru razstave bomo 19. maja prvič organizirali strokovno konferenco »Knjige brez meja«, na kateri bodo o izvorni in prevodni otroški in mladinski literaturi spregovorili številni slovenski in hrvaški strokovnjaki: mag. Jelka Gazvoda (direktorica Mestne knjižnice Ljubljana), Davorka Bastić, (ravnateljica Knjižnic mesta Zagreb), mag. Tilka Jamnik (Slovenska sekcija IBBY), prof. dr. Dragica Haramija (Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta in Filozofska fakulteta), Natalija Dragoja (Knjižnice mesta Zagreb), mag. Darja Lavrenčič Vrabec (MKL, Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, Oddelek za otroke in mladino KOŽ), dr. Veronika Rot Gabrovec (Filozofska fakulteta v Ljubljani in Bralno društvo Slovenije), prof. dr. Igor Saksida (Pedagoška fakulteta v Ljubljani), Katja Stergar (Javna agencija za knjigo), Irena Miš Svovljšak (Založba Miš), Andrej Ilc (Mladinska knjiga Založba), dr. Nada Grošelj (prevajalka) in Kašmir Huseinović (direktor založbe Kašmir Promet iz Zagreba).

Konferenco in prodajno razstavo bo slavno-odprla veleposlanica Republike Hrvaške v Sloveniji, gospa Vesna Terzić.

V okviru **Bologne po Bologni** bodo kot vsako leto tudi letos organizirana strokovna predavanja in vodstva po razstavi, ki jih vodi mag. Tilka Jamnik. Predavanja o razstavljenih knjigah in trendih v sodobni produkciji knjig za otroke bodo v **četrtek, 21. maja**, in v **petek, 22. maja, ob 11. uri**. V spremljevalnem programu prodajne razstave Bologna po Bologni pa je organiziran tudi program za otroke. V sredo, 20. maja bo ob 9.30 na programu zabavno učenje s pomočjo animacije za šolske otroke prvega triletja (1.–3. razred), v četrtek, 21. maja, pa bo ob 17h jezikovna delavnica za otroke. S pomočjo ilustracij bodo otroci sestavljali svojo zgodbo in se naučili nekaj angleških besed.

Bologna po Bologni še vedno predstavlja najboljši pregled tuje otroške literature v Ljubljani, dopolnjen s predstavitvami nagrajenih in drugih izvrstnih knjig, trendov s področja knjižne ustvarjalnosti za otroke in mladino ter slikanic tako za družinsko branje kot tudi za pouk literature.

Prijazno vabljeni, da v zrcalu sejma otroških knjig v Bologni poiščete svoje knjige brez meja!

Organizacijo razstave je podprla Javna agencija za knjigo RS.

Konec aprila je Slovenijo obiskal svetovno priznani litovski avtor Kęstutis Kasparavičius. Pisatelja in ilustratorja je med drugim v Ajdovščini, Ljubljano in Maribor povabila založba Sodobnost International. V sklopu mednarodnega projekta Naša mala knjižnica (nastal je po zamisli pisateljice in urednice Jane Bauer), ki s poustvarjalnim branjem nagovarja vse generacije, začenši pri bralkah in bralcih v vrtcih in osnovnih šolah, bo v obdobju 2015–2016 projekt predstavljal šest mladinskih del iz Poljske, Litve in Slovenije. Izbrani avtorji bodo predstavljeni širšemu občinstvu mladih bralcev na Poljskem, v Litvi in Sloveniji, kjer smo pred kratkim z leta 1954 v litvanskem Aukštadvarisu rojenim Kęstutisom Kasparavičiusom izdelovali tudi žirafo velikanko. Ilustrator in pisatelj je prejel številne nagrade in priznanja. Njegove knjige, več kot petdeset jih je, berejo otroci v sedemindvajsetih jezikih. Ob nominacijah, med katerimi sta si leta 2005 in 2006 sledili za spominsko nagrado Astrid Lindgren (avtorjem ter ilustratorjem za življenjsko delo), sta še leta 2008 in 2010 nominaciji za nagrado Hans Christian Andersen. Kasparavičius je leta 1994 v Bologni prejel Unicefovo nagrado za ilustratorja leta. Za svoje delo pa je bil prvič nagrajen leta 1990, ko je prejel zlato pero Beograda. In takrat se je začelo. Pravljičica o knjižnem uspehu je postala resničnost. Njegovi zbirki zgodb Mala zima in Trapaste zgodbe je, tako kot slikanico Podvodna zgodba, v slovenščino prevedel Klemen Pisk.

»Kot bi potegnili ven narobe obrnjeno rokavico«

Mala zima

Kęstutis Kasparavičius

prevod: Klemen Pisk

KUD Sodobnost International,
2015, t. v., 77 str., 21,90 €

Bukla: Analiza vaše zgodbe *Labodi, ki jo je na Pedagoški fakulteti v Ljubljani pripravila profesorica Milena Mileva Blažič, vas je povsem osupnila. Niste vajeni tega? Po vseh prejetih nagradah in znanih analizah ter interpretacijah vaših del?*

Kasparavičius: Res je. Pišem dvanajst let. Prvič se mi je zgodilo, da je nekdo tako podrobno analiziral mojo zgodbo. Kot bi potegnili ven narobe obrnjeno rokavico. Kar sem slišal ob obisku ure s študenti pri profesorici Blažič, me je zelo nagovorilo. Seveda o slišanjem med pisanjem nisem razmišljal. Me je pa takšna analiza zelo presenetila in se s slišanim strinjam.

Bukla: Kopinšek: Zgodba *Labodi* iz zbirke *Mala zima* v eni izmed plasti sporočilno prenaša razmišljanje o pasteh, v katere se lahko človek ujame zaradi samozagledanosti.

Kasparavičius: Zgodba je nastala spontano in hitro. *Labodi* iz knjige *Mala zima* so nastali tako: kot vsako jutro vstanem, grem v kopalnico, kjer se med britjem gledam v ogledalo. Neko jutro se znova pogledam in zagledam to zgodbo. Veste, samega sebe najprej dojemam kot slikarja, ilustratorja, zato k meni najprej pridejo podobe, besede potem.

Bukla: Kopinšek: Vaše zgodbe so zelo življenjske, preproste, vselej sporočilne. Slogovna izčiščenost nagovarja z lahkoto. Vaše življenje pa ni bilo vselej takšno. Sploh odraščanje. Borili ste se za to svobodo.

Kasparavičius: Odraščal sem v zelo čudnem okolju. V sovjetskih časih. To obdobje ni bilo najbolj barvito, bilo je precej sivo. Odraščal sem v bližini stare zapuščene, obraščene graščine, kjer je bila ustanovljena osnovna šola in tam sta bila zaposlena moja starša. Tudi labodi so bili tam (smeh) in takrat sem kot deček videl, kako se odsevi lončijo od njih. V otroštvu sem si izmišljal zelo čudne stvari. Tisto okolje, manjšo vas, sem zapustil. Odselil sem se, odšel študirat. Deset let sem se proti svoji volji učil zborovodskega dirigiranja. Omenjena graščina je bila prostor, kjer sem si od napora odpočil in pobegnil od vsega, kar me ni veselilo. Hočem reči, da je večina mojih idej za pisanje prihajala in prihaja iz časa mojega odraščanja, torej otroštva, in nikakor iz časa, ko sem študiral glasbo.

Bukla: Kopinšek: Vaši starši so hoteli, da študirate glasbo, vi niste. Motila vas je pozornost. Nastopanje pred občinstvom. Kako ste prešli iz *glasbenih voda v ilustracijske tone*?

Kasparavičius: Morda bo zvenelo čudno ali smešno, vendar si ne bi rad izmišljal in vam govoril o nečem, kar se ni zgodilo. Zadnja leta študija, ko sem moral stati pred zborom in mu dirigirati, se res nisem počutil dobro. Vloga dirigenta je bila zame preveč izpostavljena. Že med študijem sem vedel, da bom moral poiskati drugo pot. Moj starejši brat je študiral na likovni akademiji. V tistih časih je bila likovna akademija najsvobodnejši ustvarjalni štu-

dijski prostor. Vsi so poslušali rokenrol, nosili kavbojke, ignorirali takratni sistem in državo, kar je prevesilo v prid moji odločitvi za študij likovne umetnosti. Burni hipijevski časi pa so me morda tudi preveč pogoltnili. V tretjem letniku študija so me namreč izključili. A slabše ali grenke izkušnje so običajno tiste, ki so najbolj koristne.

Bukla: Dolgo ste čakali na svojo prvo knjigo. O pisanju, kolikor vem, sploh niste razmišljali in se je zgodilo kot splet drobnih naključij. Sodelovali ste pri mednarodnem dobrodelnem projektu in ...

Kasparavičius: S pisanjem sem res začel pozno, ko sem dopolnil 50 let. Zdaj jih imam šestdeset. Če bi radi pisali, ni treba čakati tako dolgo, kot sem sam (smeh). Dolgo sem bil mnenja, da sem brez kakršnega koli talenta za pisanje. Ko sem na maturi pisal esej, mi ga je učiteljica vrnila najslabše ocenjenega in mi svetovala, naj raje sploh več ne pišem. Nikoli. Sicer pa sem začel pisati pred dvanajstimi leti, ko sem sodeloval z neko tajvansko založbo. Tisto leto je bil v državi potres in so pripravili projekt v pomoč žrtvam. Projekt je bil mednarodni, k sodelovanju so povabili ilustratorje iz številnih držav. Pogoji za sodelovanje je bila ilustracija, podkrepljena z besedilom. Samo zato sem začel s pisanjem, si mislite? Tajvan je zelo daleč in sem si mislil, če bom napisal kaj narobe, tako ne bo nihče vedel. Založniku je bila zgodba všeč in me je vprašal, ali jih imam še kaj več. Seveda nisem razumel, zakaj pravzaprav sprašuje. Spomnim pa se, da sem bil dobre volje in sem se mu zlagal, da jih imam, čeprav jih nisem imel. Založnik je navdušen predlagal, naj jih zberem šestindeset in bomo izdali knjigo. Seveda nisem imel izbire. Sem pa zaprosil za mesec dni časa in se spet zlagal. Moj odgovor je bilo prevajanje teh zgodb, ki jih še ni bilo, v angleščino. No, vse tiste zgodbe sem potem napisal v dveh tednih, kolegica pa mi je v tem času tudi pomagala pri prevodu. Mislim, da založnik še danes ne ve, v kakšnem časovnem obsegu sem napisal prvo knjigo. So pa moje prve tri knjige izšle v kitajščini in ne v mojem maternem jeziku, litovščini. Morda vam povedano zveni čudno, ampak tako je bilo.

Bukla: Iz golega užitka z domišljijo vsakdanjih reči razpredate nit življenjskih modrosti. Ali med pisanjem kdaj pomislite tudi na bralca? *Trapaste zgodbe* so zelo ljubke zgodbe o vsakdanjih rečeh, predmetih. O vsem, kar potrebujemo vsak dan, in zato vaše knjige niso le knjige za otroke oziroma so knjige za vse bralce.

Kasparavičius: Med pisanjem te knjige sem živel s svojo precej veliko družino v gozdu. Imel sem tudi psa. Opisal sem hišo in stvari iz hiše: televizor, copate, čevlje, stranišče ... Veste, menim da večina avtorjev za otroke piše zase, povsem iz užitka ob pisanju. Da bi pa bil res pisatelj za otroke, samo za otroke ... hm, bi mi moral manjkati kakšen kolešček v glavi (smeh).

Kęstutis Kasparavičius na delavnici

POSEBNA ŠTEVILKA – PRISPEVKI K RAZUMEVANJU ČASA

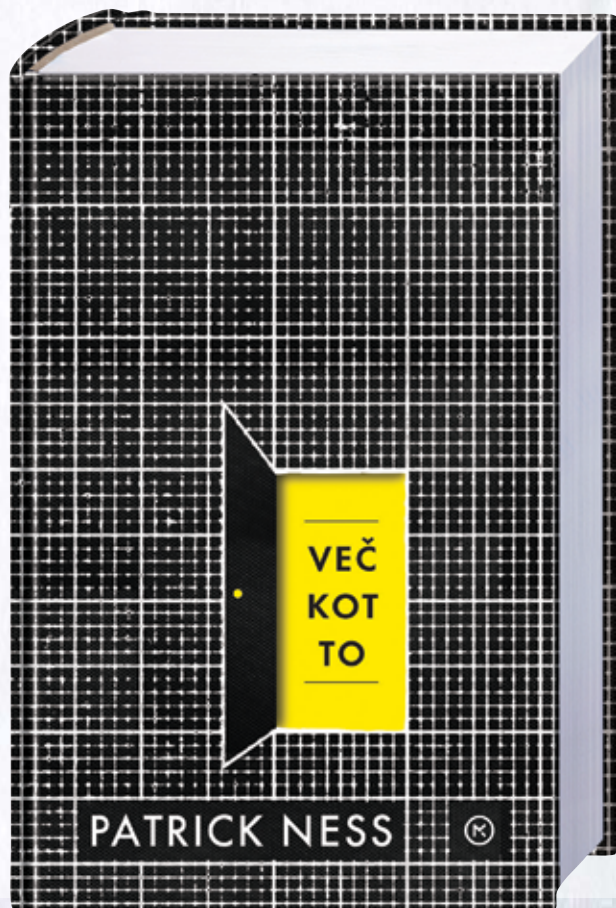
MLADINA

DRUGA SVETOVNA VOJNA 1945 – 2015

128
STRANI
Od prvega
strela do zadnje
bombe

Šit, predstavljaj si tole:
Utopiš se, Umreš.
Se zbudiš, In si čisto sam.
Svet je prazen,
Kaj pa zdaj?

DEFINITIVNO
NAJBOLJ
SKRIVNOSTNA
KNJIGA LETOS!

SE TI JE KDAJ ZDELO,
DA MORA BIT V
TEM LAJFU NEKAJ VEČ?
POTEM JE TO BUKLA ZATE.
200 PROCENTNO.

Ustvarjalna
Evropa
Kultura

Knjiga je izšla s
podporo programa
Ustvarjalna Evropa
(2014–2020).

www.fejstbuk.net

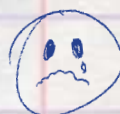
FEJST BUKLE NA ENEM MESTU

Domovi bankovni na šoli? SKERIIIIII!

JOKALA, SE CIMERILA, CMIHALA
IN SMRKALA. PA NE, NO!

Najhitreje do knjig: 📖 v knjigarnah 🌐 www.emka.si 📞 080 12 05

